

LTK Beets

H 15 1

F E E S T D O M M E R

BEHOORENDE BIJ HET

Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad

van Zaterdag 13 September 1884.

NICOLAAS BEETS.

1814 — 13 September — 1884.

U heb ik steeds bemind,
Bemind, mijn Vaderland!
*k Heb vroeg U hart en hand verpand,
Als uw erkentlijk kind.

Ik was in rijper jeugd
U altijd meer verknocht;
*k Heb in uw roem mijn eer gezocht,
In uw geluk mijn vreugd.

Die liefde voor vaderland en moedertaal, dat streven om door lied en woord de roem en de vreugde van zijn volk te zijn, is met dankbare wederliefde beantwoord, en de dag van heden toont hoe **Nicolaas Beets** de trots van Nederland is, hoe hij de harten zijner landgenooten, van oud en jong, gewonnen heeft.

Hij heeft door zijn lied teere snaren in de harten weten te doen trillen, door zijn woord bezielend gewerkt, en velen gesticht; zijn lach riep een lach, zijn traan riep een traan bij zoo menig zijner medemenschen te voorschijn. Van zijn eerste optreden af boeide hij ieder door de veelzijdigheid zijner uitnemende gaven.

Steeds toonde hij zich, in scherts en ernst, in leer en lied, een man van een beminnswaardig karakter, een man van kennis en vernuft. Wel niemand, die hem in de volle kracht zijner kanselwespreekendheid hoorde, of hij werd gesticht door die wegslepende taal, zoo rustig en ernstig uitgesproken, door den rijkdom dier gedachten, die steeds den denker en lijnen menschenkenner verraden, door den onpartijdigen en toch innig godsdienstigen zin, dien zijne woorden ademen.

Als keurig prozaschrijver wordt hij door weinigen geëvenaard, als Hildebrand is hij bij het volk geliefd en is zijn naam ook over onze grenzen beroemd, als dichter, en bij uitstek als dichter van den huiselijken haard, de vriend van een groot deel der Nederlandsche natie. Bij een groot deel, want hoe populair Beets moege wezen, voor den grooten hoop is de stijl zijner verzen te fijn, zijn de onderwerpen te hoog, gaat de gedachte dikwijls

zonder dat zijn karakter iets van de beminnswaardige vriendelijkheid en welwillendheid verloor.

Zijn vader, Martinus Nicolaas Beets, een man, die in Haarlem's burgerrij eene eereplaats innam, verdienstelijk chemicus en apotheker, zijne moeder, Maria Elizabeth de Waal Malefijt, beide mochten hun oudsten, van wien zij zoo veel hoopten, nog in zijne dichtelijke kracht zien, mochten het aanschouwen dat hij het nederige doch lieflijke Heemstede verliet, om in de oude bisschopsstad den kansel te beklimmen.

Van het zevental kinderen van Martinus Beets waren Dorothea en Nicolaas de oudsten. Beide rijk begaafd — de zuster bewees het door haar roman »Onze Buurt» — en weinig verschillend in jaren, waren zij elkaars vertrouwen, en de zuster, door den dichter in zijne zangen »Serena» genoemd, mag met volle recht aanspraak maken op eene plaats in de geschiedenis van de ontwikkelingsjaren des dichters.

Grondig onderricht in alles, wat er toenmaals op de lagere school van den beroemden Prinsen onderwezen werd, verliet Nicolaas Beets in 1824 deze, om het gebouw te betreden, welks poort met het opschrift *εἰς μουσικὴν ἀγασίαν καὶ εἰς* (aan de Muzen dankt men schoonen roem) reeds genoegzaam de bestemming aanduidde. Dr. Venhuyzen Peerikamp en Dr. P. Epkema, mannen van kennis en verstand, waren hier de leiders van den jongen gymnasiast, die hier met zijne vrienden Hacke, Voorhelm Schneevooft, Antoine Testa (den Antoine uit het opstel »Verre Vrienden», in de Camera) en met een jeugdig Engelschman, John Ingram Lockhart, een ijverig beoefenaar der letteren werd.

Niet alleen de klassieke dichters Horatius en Virgilius werden beoefend en in dichtmaat vertaald, maar, vooral door den invloed van het huisgezin Lockhart, ook de Engelsehe schrijvers dier dagen, de romantiek en Scott trokken hen aan. Eene *Hulde aan sir Walter Scott* van de hand van Beets verscheen in het *Leterlievend Maandschrift* vóór nog de dichter de poorten van het Leidsch Athen betreden had.

12 September 1833 werd de naam van Nicolaas Beets door den rector-magnificus der Leidsche hoogeschool in het Album Studiorum ingeschreven en begon de dichter zijne theologische studien.

Hier heeft de beroemde kanselredenaar van der Palm een invloed op den jongeling gehad, die bij den man van rijperen leeftijd, bij den gevierden redenaar en predikant steeds onmiskenbaar gebleven is. Tot diens gastvrijen haard verschaafte hem de dichtelijke arbeid zijner eerste studiejaren den toegang. *De Hulde aan Scott* toch was reeds spoedig gevolgd door verschillende vertalingen uit gedichten van den Schotschen zanger, en de jonge student, die reeds een gedicht in den trant

Minone, vinden wij in de groote uitgave zijner gedichten het zoo beroemd geworden *Bij een kind*:

Wat slaapt het zacht, op 't blauw satijnen kussen,
't Onschuldig kind in 't derde levensjaar!
Hoe geestig dringt zich 't poezle handje tusschen
't Azur der zijde en 't goud van 't vochtig haar:
Wat schuilt er glad een voorhoofdje in die lokken;
Hoe kleurt de slaap de wangen gloeiend rood,
En heeft, als hij 't mondje half ontsloot,
De kleine lip ten glimlach opgetrokken!

Elders weder naast eene vertelling, als Ebella, een zang als *De Wandeling*:

Pluk de blanke windkelken,
Lieve, voor uw blonde vlecht,
Eer ze aan d' elzentak verwelken,
Waar hun singerrank aan hecht!

Die verzen, zoo geheel anders van stemming en toon, ademen diepte van gevoel en levenslust, schilderen het lief en leed van de woelige wereld en verraden bij den dichter

Een edel bloed,
Een rijke geest,
Een vroom gemoed.

Na 1839 zijn de Minone's, Ebella's, Jolandes verdwenen, en krijgen de zoo even genoemde gedichten, waarin zijne kracht schuilt, den boventoon. De dichter wordt hoe langer hoe meer zich zelf, maakt zich los van de vreemde invloeden, die hem beheerschten en de vrije ontwikkeling zijner kracht beperkten.

Na 1839 was hij een ander man geworden; de onsterfelijke Hildebrand was opgetreden met zijne Camera Obscura, en de dichter Beets zong zijne Liedekens van Bloemendaal en de Zaan, van Maartje van Schalkwijk en van den Condukteur, en brandmerkte zijne Byronaansche musee in *De Zwaarte Tijd*.

Een ander dichter, eene andere eeuw had toen zijne aandacht getrokken en was eene nauwlettende studie waardig gekeurd.

O, Vondel! riep de dichter in 1845 te Heemstede uit:

O, Vondel! had mijn hart U meer in eer gehouden,
Zijn dorst slechts aan uw bron gelaafd,
Mijn domme jeugd aan U zich willen toevertrouwen,
En in geen vreemd gareel gedraafd;
*k Zou mogelijk hedendaags met vrediger genoegen
Terz zien op mijn dichterpad.

U heb ik steeds bemind,
Bemind, mijn Vaderland!
'k Heb vroeg U hart en hand verpand,
Als uw erkentlijk kind.

Ik was in rijper jeugd
U altijd meer verknocht;
'k Heb in uw roem mijn eer gezocht,
In uw geluk mijn vreugd.

Die liefde voor vaderland en moedertaal, dat streven om door lied en woord de roem en de vreugde van zijn volk te zijn, is met dankbare wederliefde beantwoord, en de dag van heden toont hoe **Nicolaas Beets** de trots van Nederland is, hoe hij de harten zijner landgenooten, van oud en jong, gewonnen heeft.

Hij heeft door zijn lied toere swaaren in de harten weten te doen trillen, door zijn woord bezielend gewerkt, en velen gesticht; zijn lach riep een lach, zijn traan riep een traan bij zoo menig zijner medemenschen te voorschijn. Van zijn eerste optreden af boeide hij ieder door de veelzijdigheid zijner uitnemende gaven.

Steeds toonde hij zich, in scherts en ernst, in leer en lied, een man van een beminnswaardig karakter, een man van kennis en vernuft. Wel niemand, die hem in de volle kracht zijner kanselwespredikendheid hoorde, of hij werd gesticht door die wegslepemde taal, zoo rustig en ernstig uitgesproken, door den rijkdom dier gedachten, die steeds den denker en fijnen menschenkenner verraden, door den onpartijdigen en toch innig godsdienstigen zin, dien zijne woorden ademen.

Als keurig prozaschrijver wordt hij door weinigen geveenaard, als Hildebrand is hij bij het volk geliefd en is zijn naam ook over onze grenzen beroemd, als dichter, en bij uitstek als dichter van den huiselijken haard, de vriend van een groot deel der Nederlandsche natie. Bij een groot deel, want hoe populair Beets moge wezen, voor den grooten hoop is de stijl zijner verzen te fijn, zijn de onderwerpen te hoog, gaat de gedachte dikwijls te diep. Doch al is zijne populariteit ook niet als die van een Conscience, of van Rijswijk bij onze zuidelijke broeders, Beets is er ons te liever om; de hulde, hem heden op zijn zeventigsten geboortedag gebracht, niet minder te waardeeren, want het is de vereering van het beschaafde en ontwikkelde gedeelte van het Nederlandsche volk, die zich heden uitspreekt, eene hulde, waarbij geen zijner stadgenooten kan ontbreken.

Sedert zijne komst hier ter stede heeft het Beets niet aan ongeveinsde bliken van waardeering ontbroken. En geen wonder, want de hoogbegaafde dichter en redenaar kwam hier in de kracht zijner jaren, met een schat van ervaring en kennis, met een goeden naam, die reeds door geheel Nederland bekend was.

Op de ontwikkeling van den mensch hebben de levensomstandigheden voorzeker een grooten invloed. De omgeving, waarin hij zijne jeugd doorbrengt, geeft indrukken, die hem dikwijls tot in de grijsheid bijblijven. Ook bij Beets is de invloed der indrukken uit zijne jeugd van groot gewicht geweest voor de vorming van zijn karakter voor de richting van zijn geest. Oudste zoon uit een familiekring, wiens leden zich bijna alle door vernuft en kunstgevoel onderscheidden, was hij opgegroeid in de Spaarnestad,

die stad van bloemen
van rozen en viool,

met hare duinen en met dien Hout, die hem voor oogen
stond, toen hij zong:

Wanneer de zon haar dwarse stralen

Op lindetop en beukenkruin

Doet lichten over rood en bruin,

Dan is 't me een lust door 't bosch te dwalen.

Het kon immers wel niet anders, of bij den zoon uit zulk een gezin, den jongeling zoo begaafd met waarnemingsvermogen, fijnen kunstzin en innigheid van gemoed moest, als hij door duin en woud dwalende, in de stilte der schoone dreeven of door het drukke gevoel van de stad zich bewoog, de vonk der poezie tot gloed worden, het oog geopend worden voor 's levens ernst en dwaasheid, maar zonder dat zijne jeugdige frischheid verloren ging,

Dorothea en Nicolaas de oudsten. Beide rijk begaafd — de zuster bewees het door haar roman »Onze Buurt« — en weinig verschillend in jaren, waren zij elkaars vertrouwen, en de zuster, door den dichter in zijne zangen »Serena« genoemd, mag met volle recht aanspraak maken op eene plaats in de geschiedenis van de ontwikkelingsjaren des dichters.

Grondig onderricht in alles, wat er toenmaals op de lagere school van den beroemden Prinses onderwezen werd, verliet Nicolaas Beets in 1824 deze, om het gebouw te betreden, welks poort met het opschrift *in musarum operibus placet* (aan de Muzen dankt men schoone roem) reeds genoegzaam de bestemming aanduidde. Dr. Venuhuyzen Peerkamp en Dr. P. Epkema, mannen van kennis en verstand, waren hier de leiders van den jongen gymnasiast, die hier met zijne vrienden Haacke, Voorhelm Schneevoort, Antoine Testa (den Antoine uit het opstel »Verre Vrienden«, in de Camera) en met een jeugdig Engelschman, John Ingram Lockhart, een ijverig beoefenaar der letteren werd.

Niet alleen de klassieke dichters Horatius en Virgilius werden beoefend en in dichtmaat vertaald, maar, vooral door den invloed van het huisgezin Lockhart, ook de Engelsche schrijvers dier dagen, de romantiek en Scott trokken hen aan. Eene Hulde aan sir Walter Scott van de hand van Beets verscheen in het *Letterlievend Maandschrift* vóór nog de dichter de poorten van het Leidsch Atheneum betreden had.

12 September 1833 werd de naam van Nicolaas Beets door den rector-magistruus der Leidsche hogeschool in het Album Studiorum ingeschreven en begon de dichter zijne theologische studien.

Hier heeft de beroemde kanselredenaar van der Palm een invloed op den jongeling gehad, die bij den man van rijperen leeftijd, bij den gevierden redenaar en predikant steeds onmiskenbaar gebleven is. Tot diens gastvrijen haard verschaft hem de dichterlijke arbeid zijner eerste studie jaren den toegang. De Hulde aan Scott toch was reeds spoedig gevolgd door verschillende vertalingen uit gedichten van den Schotschen zanger, en de jonge student, die reeds een gedicht in den trant der Byronaansche muzen, den Josek, het licht had doen zien, was dra door leermeesters en vrienden als letterkundige hoog geacht.

Wat die leermeesters en vrienden voor hem waren? Hij zelf getuigt er van:

'k Weet niet wie 't meest mij dienden,
Mijn meesters en mijn vrienden,

Wel dat mij heider leering

en beider liefde heugt.

Die vrienden uit zijn academietijd, hunne namen hebben een goeden klank in het land gekregen; zij waren: Hasebroek, B. Gewin, Beijnen, Brill, Scholl van Egmond, Knepelhout, Bakhuyzen van den Brink, Foreest, Puygers, Dozy e. a., mannen waarvan eenigen de banierdragers werden der letterkundige school, die zich na 1837 deel gelden, anderen op het gebied der wetenschap eene hooge plaats innamen.

Met Hasebroek, Gewin, Beynen maakte hij deel uit van de redactie van den Leidschen Studenten-almanak, en in dit jaarboekje vinden wij hem nu eens als Hildebrand, vol humor, bedoeld met eene groote gave van opmerking en kracht van schildering van het werkelijke leven, dan weder als den vereerder van Byron's sombere muzen, die met ziekelijke sentimentaliteit kon zingen:

Ik heb de droefheid lief, de smart

Is diarbaar aan mijn kwijnend hart.

Ik koester heimlijk mijn verdriet.

Want zoo mijn wemoed mij begaf,

Mijn hart was ledig als het graf.

Later kon hij zelf getuigen: «Ik ben die stemming te boven gekomen, geheel te boven gekomen, en nu, van achteren, is het mij nuttig, ook deze klip in al hare »eigenaardigheden te kennen. Maar het is meer dan »eene jongelingsdwaasheid, mijn vriend! Ik verzeke u, »het is een gevaarlijk spel.»

Met den Guy de Vlaming, die in 1837 het licht zag, was dit tijdperk, dat na zijne Josek nog Kuser, Aleid van Poelgeest, Parisina e. a. opleverde, besloten.

Doch deze jaren schonken ook andere gedichten. Naast eene vertelling in Byronaanschen geest, naast

De kleine rip ten gimnast opgetrokken

Elders weder naast eene vertelling, als Ebella, een zang als *De Wandeling*:

Pluk de blanke windekelken,
Lieve, voor uw blonde vlecht,
Eer ze aan d'elzentak verwelken,
Waar hun slingerank aan hecht!

Die verzen, zoo geheel anders van stemming en toon, ademen diepte van gevoel en levenslust, schilderen het lief en leed van de weidse wereld en verraden bij den dichter

Een edel bloed,
Een rijke geest,
Een vroom gemoed.

Na 1839 zijn de Mionne's, Ebella's, Jolandes verdwenen, en krijgen de zoo even genoemde gedichten, waarin zijne kracht schuilt, den boventoon. De dichter wordt hoe langer hoe meer zich zelf, maakt zich los van de vreemde invloeden, die hem beheerschten en de vrije ontwikkeling zijner kracht beperkten.

Na 1839 was hij een ander man geworden; de onsterfelijke Hildebrand was opgetreden met zijne Camera Obscura, en de dichter Beets zong zijne Liedekens van Bloemendaal en de Zaan, van Maartje van Schalkwijk en van den Conducteur, en brandmerkte zijne Byronaansche muzen in *De Zwarte Tijd*.

Een ander dichter, eene andere eeuw had toen zijne aandacht getrokken en was eene nauwlettende studie waardig gekeurd.

O, Vondel! riep de dichter in 1845 te Heemstede uit:

O, Vondel! had mijn hart U meer in eer gehouen,
Zijn dorst slechts aan uw bron gelaafd,
Mijn domme jeugd aan U zich willen toevertrouwen,
En in geen vreemd gaeel gedraafd,
'k Zou mogelijk hedendaags met vrediger geoegen
Terug zien op mijn dichterpad.

Potgieter, Bakhuyzen van den Brink, de Vries, hadden de letterkundige geschiedbladen der 17e eeuw weder geopend, en Beets besteedde zijne uren om »hem te lezen, hem te kennen, hem te smaken,« die in die dagen de roem zijns lands was.

Hoe het hem gelukte, kunnen zijne verzen getuigen, vier taal aan gespierdheid en woordenrijkdom won; hoe grondig zijne studien waren, bewijzen de opstellen over de Paradijs-geschiedenis, en andere onderwerpen, aan dezen tijd ontleend, getuigen de groote menigte plaatsen uit de dichters dier eeuw, waarover hij in zijne in de »Verpoozingen en Verscheidenheden« verzamelde voorlezingen beschikken kon.

Heemstede was de eerste plaats van den sedert 11 Maart 1839 gepromoveerden proponent. Te Heemstede, zoo luiden zijne woorden,

Te Heemstede, waar het meerschum

Haast week voor golvend graan,

Daar ving mijn huislijk leven,

Mijn werkzaam leven aan.

Jonkvrouw Aleide van Foreest, sedert 1837 zijne Aleid, was op 3 Sept. 1840 zijne levensgezellin geworden en deelde nu daar met hem het vele lief en het leed, dat de jaren te Heemstede gesleten, hem boden. Noch Middelburg, noch Katwijk, noch de aanbieding van een professoraat te Stellenbosch, aan Afrika's zuidkust, konden hem verlokken; hij bleef in zijn geliefd Heemstede arbeiden voor zijn ambt en zijn lievelingwerk, tot dat de gemeente te Utrecht in December 1853 gelukkiger was, en de 11. Juni 1854 hem voor eene talrijke schare in de Domkerk als haar herder en leeraar zag optreden.

Schijnbaar had het leeraarsambt te Heemstede bij Beets allengs den dichter door den predikant verdrongen, was de pen, die in Hildebrand's hand de opstellen der Camera schreef, vervangen door eene andere, waaruit slechts woorden van stichting en evangelie-prediking vloeiden.

Weinig verzen toch, maar een groot aantal preeken en werken, tot het pastorale van zijn ambt behoorende, zagen sinds 1843 het licht. Een oogenblik scheen het

dat de poëzie op den achtergrond zou raken en Beets zijne kracht slechts zoude wijden aan godsdienstige geschriften als zijne *Stichtelijke Uren*. Vorderden deze werken, waarin zoo vele bladzijden vol echt godsdienstigen zin, menschenkennis en dichterlijke opvatting te vinden zijn, ook al veel van zijne werkkraft en van zijn tijd, het bleek echter in 1847 uit de nieuwe uitgave der vroeger verschenen gedichten, alsmede uit menige amannak, dat de harp niet geheel »verschoven» was, en in 1853 bevestigden zijne «Korenbloemen» het, dat de zanger niet gerust had, dat de huislijke haard ook in dit tijdvak schoone en lieflijke accoorden zijner harp had gehoord.

Was in Heemstede meer lief dan leed zijn deel geweest, in Utrecht trof hem reeds spoedig na zijne komst 's levens onspod in hooge mate:

De kinderen werden grooter
en grooter was de rij.
Maar eer er een volwassen was
kwam daar alweer een bij.

De kinderen werden grooter,
maar op hun moeders graf.

8 Mei 1856 ontviel hem zijne geliefde Aleide, nog geen acht en dertig jaren oud. Vier zonen en vier dochteren misten eene zorgzame liefdevolle moeder. Nieuwe slagen volgden. Het jongste kind, door den dichter in Benöni betreurd, zijn Marten, de oudste, werden hem in hetzelfde jaar, in 1857, ontruk. Het diep weemoedig gevoel van den vader en echtgenoot spreekt uit de schoone verzen, in de Nieuwe gedichten opgenomen.

20 October 1859 kon de dichter weer vroolijk zingen, klokt het:

Nu komt de zon weer schijnen,
Nu schijnt zij in mijn hart.
De nevelen verdwijnen
De wolken van de smart.

Nu heb ik weer verkregen
Een hulp, een steun, een troost.
Een leidvrouw op mijn wegen,
Een moeder voor mijn kroost.

Hasebroek, die de eerste maal 's dichters huwelijk had ingezegend, verbond toen weder ten tweede male de hand van zijn ouden vriend met eene kleindochter van Van der Palm. Jacoba Elisabeth van Foreest werd den zes kinderen eene moeder, den man een echtgenoot, die in zijn huis het gelukzonnetje weder deed stralen, zijn steun was in de moeilijke en droeve dagen, die er nog volgden, hem menigkeer een lied ontlokte, een juichtoon over zijn echtelijk geluk als in de »Driekoningsliederen». Met haar keerde de oude vroolijkheid in het hart van den dichter en prozaschrijver terug.

Met volle mannenkracht, met lust en geestdrift deed de arbeid voortgezet, zoowel waar het het ambt gold van den godsdienstleeraar, als waar het de letteren en de wetenschap betrof. Trad de kanselredenaar, de geliefde leeraar, op, het kerkgebouw kon de schare niet bevatten; liet Hildebrand zich van tijd tot tijd weer hooren in gezelschap van Querulus en zijne familie en vrienden, de zaal, waar de voorlezing gehouden werd, was te klein voor het aantal hoorders.

Als witsgeerig humorist is hij allens meer en meer opgetreden, zoowel in zijne voorlezingen over aethetica of letterkundige critiek, als in zijne korte, kernachtige gedichten, zoo puntig en toch zoo welwillend. Zonder ooit het standpunt zijner wereldbeschouwing te verlaten, gispt hij het belachelijke en verkeerde bij vriend en tegenstander; orthodox en liberaal ontmoeten elkander in deze bladen. Het pedantisme, het onverdraagzame, dat zich in de wereld in zoo velerlei gestalte vertoont, is het voorwerp, waarop zijne pijl gericht is, en hij wil treffen zonder partijdigheid:

Partijman wezen wil ik niet,
'k Wil aan geheel mijn volk behooren.
Mijn ernstig woord, mijn vroolijk lied
Moet zijn voor aller hart en ooren.
Partijman wezen wil ik niet.

Zij hebben 't somtijds mij gemaakt,
Ondanks mijn dapperst tegenstreven,
Mijn wagen aan hun trein gehaakt,
Ook mijn naam in hun vaan geschreven,
Maar weinig vruchten daarvan gesmaakt.

Want spoedig kwam ik met protest,
En zal er altijd weer mee komen,
Partijzucht haat ik als de pest;

Zij had de wijzen, maar de vromen

Nurks, en het bekrompen onhandige van den een en het liefdekweekende bise van den ander staat levendig voor den geest. De Noord-Hollandsche boer en boerin, de Veerschipper en de Baker, wie, die ze las, vergeet ze ooit? Er is geen boek zoo door en door Nederlandsch, zoo fijn van teekening. Ongedwongen van stijl, vol verstandige levensbeschouwing, genaal en oorspronkelijk, zal het niet licht uit de volksgunst in Nederland verdrongen worden. Mag de naam van Beets als kansel-redenaar ook uit de volksheerinnering verdwijnen. Hildebrand zal blijven leven, evenzeer als de naam van Beets, den zanger van het wel en wee des levens, van het lief en leed van den huiselijken haard:

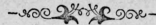
Dichtrenaam zal immer blinken.
't Echte lied
Sterft niet.
Eeuwig blijft het klinken.

AAN

NICOLAAS BEETS,

OP ZIJN

ZEVENTIGSTEN JAARDAG.

Gegroet, gegroet, Septemberdag!
Gij hebt, gij toont uw ouden lach,
En werpt, bij 't lager dalen,
Op Haarlem's Hout en Holland's bosch,
Getooid »in bonten najaarsdorsch»,
Nog eens uw »dwarse stralen».

De lach heeft wis u nooit berouwd,
Waarmeê gij 't kind eens hebt aanschouwd
Vóór tienmaal zeven jaren,
Dat in de grijze Sparrestad
»Mistroostig» 's levens baan betrad,
En dat ons God wól sparen.

Dat kind werd man, en meen'gen groot
Bracht u zijn dichterlijk gemoed.
Dat trouw aan u bleef hangen;
Uw lage zon, uw geelend blad.
Uw weemoed heeft hij lief gehad,
Verheerlijkt in zijn zangen.

»Mistroostig» — heden is hij 't niet;
En wel er uit zijn hart een lied —
Het zwelt van dankbre tranen;
Zijn levenszon rees aan den boog
Zoo vroeg, zoo klaar, zoo stont omhoog,
En weet nog van geen tanen.

En viel ook op zijn levenspad
Vaak bloesem af, en bloem en blad —
Toch bleef zijn gaarde bloeien;
Zijn geest is frisch, veerkrachtig, jong,
En d'ader, die zoo vroeg ontsprong —
Zij bleef tot heden vloeien.

Hij heeft er velen goed gedaan
Met stem en pen, door wijs vermaan,
Door zinrijke gedachten,
Door roerend lied, — en door met klem
Het woord te prediken van Hém,
Van wien wij 't heil verwachten.

Ik voeg mijn dank bij aller dank;
In 't alrijk koor word' ook de klank
Van mijne stem vernomen.
Laat daal voor Beets des levens nacht,
En komt zijn eind... God, voer hem *zacht*
De rust in van Uw vromen!

A. W. BRONSVELD.

Zie de grond wordt gescheurd, en geschokt, en beroerd;
't Is of Horeb nu sidrenden voet wordt ontvoerd;
De woestijn wordt bowergijk en grolt als een meer:
Dat 's de Heer!

De Heer is in den aardchok niet.

Maar zie! lucht en woestijn staan in brand voor uw oog!
't Is een vuurstorm beneden, 't zijn blikskens omhoog;
't Regent kolen, 't spuwit vlammen van verre en nabij:
Dat is Hij!

De Heer is in den vuurgloed niet.

Maar voel na 't vuur de zachte stilte dalen!
Het zoet gesuis van 't koeltje waait u aan
En zalt u hart in ieder ademenhalen,
En troost u van de vreeze doorgestaan.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Elia! nu het aangezicht omwonden!
Het hoofd gebukt! Jehova nadert nu.
Hij heeft den storm der Kracht vooruit gezonden;
Maar 't windje suist: de Liefde spreekt tot u.

Koor.

RECITATIEF.

Keer weder tot mijn volk, keer weer!
Nog zvenduzend bogen nimmer
Hun knieten voor den baal neer,
Hun steun, hun toevlucht blijft ik immer

Alt-solo.

Zoo spreekt de Heer.

Solkwartet.

Ja, de Heer is rechtvaardig en groot in Zijn kracht,
Maar ook vriendlijk, lankmoedig, genadig en zacht.

Slotkoor.

Leer ons Heer uw goedheid loven,
Leer ons steunen op Uw trouw
Wat ook d'aarde ons moge ontrooven,
Wat ons hart verschrikken zou.
Amen, looft op luide tonen,
Alle schepsel loof den Heer,
In den Hemel moog' Hij wonen:
Op onze aarde ziet Hij neer.
Loof en prijs Hem alle stem,
Amen! alles huldig' Hem!

HET TRANENKRIUKJE.

UIT DE EDDA.

Halda (Hella) is in de Scandinavische godenleer die »donkere», maar vriendelijke godin der onderwereld, welke het leven geeft en tot welke het leven ten laatste terugkeert. Haar-bron is boven Ygdrasil (den Wereldboom) en daaruit stijgen de kinderzielen op, die geboren worden; van daar de sproken van de Kinderbron en van den Oeivaar, die de kindertjes uit het water vischt en aanbrengt. Vroeg gestorven kinderen keeren weder tot Halda in de onderwereld terug, waar zij weleer liefderijk gevoedsterd en gekoesterd werden. De bijzondereid dat, in vele sagen als deze, in den christelijken tijd de Moedermaagd in de plaats van Halda gesteld werd, toont hoe madonna-menschelijk men zich het beeld der Halda voorstelde.

Daar weent een moeder haar ooggen rood;
Haar eenig dochterje, eilaas! is dood.

Zij plant op 't grafje vergeet-mij-niet;
Zij ziet het bloeien, het troost haar niet.

Daar zweeft in 't hofken vrouw Halda aan,
Tot wie de zieltes der kinderen gaan.

Haar volgt blijmoedig de gansche schaar;
Maar ach! haar kindjen is niet met haar.

»Zoo 'k u slechts eenmaal met Halda zag,
»Hoe zou ik zeggen dien blijden dag!»

Maar nog één zielte komt achteraan;
Een kruik te torsen doet langzaam gaan.

»Uw weenen, moeder! doet mij geen goed,
»Die al uw tranen vergaaden moet!»

De moeder hoort het; het smart haar zeer;
En voortaan weent zij geen tranen meer.

Bovenstaand gedicht verschijnt in den tweede bundel der Najaarsbladen bij den Uitgever A. W. Sijthoff te Leiden.

MIJN HOF.

Midden in de stad heb ik een hof,
Een hof met schoone bloemen;
Die bloemen liefheeft, viuidt er stof
Tot kijken, ruiken, roemen:
Bloemen zoo kleurig,
Bloemen zoo geurig,
Fijn en groel.
God laat ze groeien,
Blad voor blad, knop voor knop,
En schrijft, als ze bloeien
Zijn naam er op.

Midden in mijn huis heb ik een hof,
Een hof met schoone rozen:
Die rozen lief heeft viuidt er stof:
Tot kussen en tot koozen,
Rozen zoo kleurig,
Rozen zoo geurig,
Fijn en groel.
God doe ze roemen
Opwassen zonder smart,
En schrijve al zijn namen,
Diep in haar hart.

HOLLANDSCH LIED.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem needrig eeren.
Die God, die uit den hemel ziet,
Is ons een burg, ons schild, ons lied,
Hij is de Heer der Heeren.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem ijvrig zoeken.
De Heer betuigt zich aan zijn Kerk
Gansch wonderlijk in weg en werk
En 't heiligste aller boeken.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij in Gode blijven.
De Heer geeft kracht, de Heer geeft moed;
Wie tegen Holland strijde of woed',
De Heer zal hem verdrijven.

God zal met ons en Holland zijn
Ons kan geen kwaad genaken.
Dies knielen vorst en volk voor God:
De Heer beschikke alleen ons lot!
De Heer zal ons bewaken!

HET VIOOLTJE.

Als 't viooltje in 't findelommer
't Geurig vijftal openploot,
Mag het vrij zich schooner roemen
Dan de rijstgekleurde bloemen,
Waar zich woud en dal meê tooit.

Vriendlijk gloort zijn gloeiend purper,
Knikkende van morgendauw, —
Van zoo'n droppel overtogen,
Blonken me eens twee diertse oogen
Van nog lieflijker blauw!

't Zonlicht doet den dauwdrop drogen,
Eer de morgen middag wordt, —
Ach, de tranen der afscheidsvrouw
Blonk in 't oog der ongetrouwe
Ook zoo lieflijk, ook zoo kort.

MAARTJE VAN SCHALKWIJK

Maartje ging met Kees uit hooien,
Zoenje, zei hij, nou me niet,
Al de roken 't, die je ziet,
Zal ik op je leden gooien.
Maartje zei: »'t Is jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit rijden,
Op een hooge, hooge sjes.
Geef je nou geen zoen, zei Kees,
'k Laat je voor de wielen glijden!
Maartje zei: »'t Is jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit varen,
In een smalle, smalle schuit.
Geet me een zoen, riep Kees, uit

Ediederminuit de Feesttrantate.

van den dichter en prozaschrijver terug.
Met volle mannenkracht, met lust en geestdrift werd de arbeid voortgezet, zoowel waar het het ambt gold van den godsdienstleeraar, als waar het de letteren en de wetenschap betrof. Trad de kanselredenaar, de geliefde leeraar, op, het kerkgebouw kon de schare niet bevatten; liet Hildebrand zich van tijd tot tijd weer hooren in gezelschap van Querulus en zijne familie en vrienden, de zaal, waar de voorlezing gehouden werd, was te klein voor het aantal hoorders.

Als wijsgeerig humorist is hij allengs meer en meer opgetreden, zoowel in zijne voorlezingen over aethetica of letterkundige critiek, als in zijne korte, kernachtige gedichten, zoo puntig en toch zoo wetwend. Zonder ooit het standpunt zijner wereldbeschouwing te verlaten, gispt hij het belachelijke en verkeerde bij vriend en tegenstander; orthodox en liberaal ontmoeten elkander in deze bladen. Het pedantisme, het onverdraagzame, dat zich in de wereld in zoo velerlei gestalte vertoont, is het voorwerp, waarop zijne pijl gericht is, en hij wil treffen zonder partijdij gheid:

Partijman wezen wil ik niet,
'k Wil aan geheel mijn volk behooren.
Mijn ernstig woord, mijn vroolijk lied
Moet zijn voor aller hart en ooren.
Partijman wezen wil ik niet.

Zij hebben 't somtijds mij gemaakt,
Ondanks mijn dapperst tegenstreven,
Mijn wagen aan hun trein gehaakt,
Ook mijn naam in hun vaan geschreven,
Maar weinig vruchten daarvan gesmaakt.

Want spoedig kwam ik met protest,
En zal er altijd weer mee komen,
Partijrecht haat ik als de pest;
Zij fopt de wijzen, doekt de vromen,
En haalt den duivel in op 't Iest.

Hoe gehecht ook aan een ernstig, geloovig protestantisme, de partijzucht van zoo velen onzer eeuw is hem steeds vreemd gebleven.

Meermalen is er van elders eene roepstem tot hem gekomen. Rotterdam en 's Gravenhage wilden den gevierden redenaar aan hunne gemeente verbinden, doch hunne pogingen bleven ijdel. Tot Maart 1875 bleef hij zijne gemeente te Utrecht stichten en leiden.

Toen, in de laatste dagen van het voorafgaande jaar tot hoogleeraar in de theologie benoemd, zedde hij zijn leeraarsambt waarwel. Ook in deze nieuwe betrekking vond hij weder de toegegenheid van allen, die met hem in aanraking kwamen. Hoog geacht, bemind door ambtgenooten en leerlingen, werkte hij met ijver en lust voor het hem toevertrouwde vak. De roem van zijn volk, werd hij een sieraad der Universiteit.

Sinds 1859 lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen, sedert 1865 doctor honoris causa in de letteren, lid en eerelid van zoo menig genootschap, overal ruimt men hem, waar hij komt, gaarne eene eereplaats in. Op congres of feestviering is hij een welkome gast, want hij weet, terwijl er een ondeugend glimlach om zijn mond speelt, terwijl zijn oog alleén soms lacht, door zijn geestig woord, door zijn dichtertelijke vlucht het hart zijner hoorders te winnen, hunne aandacht te boeien. Zelfs in den vreemde, waar hij voor de universiteit in eene andere dan zijne moedertaal het woord moet voeren, neemt hij allen voor zich in door zijne rijke gaven, door zijn geest en bezieling, en verzekert hij den Nederlandschen naam een goeden klank.

Zeventig jaren ervaring en herinnering maken niet ieder oud — al dwingt de strenge eisch der wet de nederlegging van zoo menig ambt. — Beets moge oud van jaren zijn, in zijn hoofd en zijn hart is nog de frisheid der jeugd gebleven. Nu het universitair onderwijs zijne krachten niet meer vergt, verheuge hij ons nog lang met die verzen, welke wij zoo gaarne lezen en hertezen, die namelijk, waarin hij zijne gevoels- en levensindrukken weergeeft, waar hij bezingt wat hem zoo boven alles dierbaar is:

Mijn needrig huis, mijn lief gezin,
Daar leef ik en daar zweef ik in.
Mijn eigen haard, mijn eigen haard,
Gij zijt mij alles waard.

Moge hij hierin nog menigmaal stof vinden voor een blijden toon, een dankbaar lied, en moge de stem, die zoo gaarne gehoord wordt, nog menig woord van opwekking voor het schoone en goede doen hooren.

Haast zijn er vijftig jaren verlopen, sinds het eerste opstel uit de Camera, »het Beestenspel» het licht zag, en nog steeds is dit werk in aller handen. Geen Hollandsehe jongen, of Keesje, het diakenhuismanneke, is een goede bekende en de heer van der Hoogen en van vijfand van hem. Noem iemand een Piet Stastok of Robertus

Uw liden zoh. — Uw geelend blad,
Uw weemoed heeft hij lief gelad,
Verheerlijkt in zijn zangen.

»Mistroostig» — heden is hij 't niet;
En wett er uit zijn hart een lied —
Het zweeft van dankbre tranen;
Zijn levenszon rees aan den hoog
Zoo vroeg, zoo klaar, zoo stout omhoog,
En weet nog van geen tanen.

En viel ook op zijn levenspad
Vaak bloesem af, en bloem en blad —
Toch bleef zijn gaarde bloeien;
Zijn geest is frisch, veerkrachtig, jong,
En d'ader, die zoo vroeg ontsprom —
Zij bleef tot heden vloeien.

Hij heeft er velen goed gedaan
Met stem en pen, door wijs vermaan,
Door zinnrjke gedachten.
Door roerend lied. — en door met klem
Het woord te prediken van tlem.
Van wien wij 't heil verwachten.

Ik voeg mijn dank bij aller dank;
In 't talrijk koor word' ook de klank
Van mijne stem vernomen.
Laat daal voor Beets des levens nacht,
En komt zijn eind... God, voor hem *acht*
De rust in van Uw vromen!

A. W. BRONSVELD.

Viederem uit de Feestcantate.

ELIA OP HOREB.

Koor.

Loof den Heer op luiden tonen!
Enkel liefde is Zijn gebied.
In den Hemel moog' Hij wonen:
Hij vergeet onze aarde niet.
Loof en prijs Hem alle stem,
Aller harte huldig Hem.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Wat doelt gij door de wildernissen
En klagt uw rampspoed der woestijn,
En waant des Heeren hulp te missen,
Verlaten van uw God te zijn?
Wat houdt gij 't hoofd ter aard gebogen,
En scheurt het harig opperkleed,
En slaat ten Hemel hooploze oogen,
Elia! Godsgezant! Profet!

Baryton-solo.

ARIOSO.

Het is genoeg, o God en Heere!
Nemen nu mijn ziele weg van mij.
Gun dat ik tot mijn vaadren keere;
Hoe zoude ik beter zijn dan zij?
Wat kan de taal des zieners baten
Des zieners van Uw kracht omgord,
Uw volk heeft Uw verbond verlaten,
En Uw altaren omgestort.
Zijn Uw gezanten niet gevallen
Voor 't zwaard in Afgodsdiens ontbloot?
Ik slechts bleef over van hen allen;
Maar mij ook wacht de dood.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Sta op! uw droefheid zal verdwijnen,
Uw vrees beschaamd zijn en uw klacht,
Ga uit! de Heer zal u verschijnen:
Bestijg den Horeb! Zwijg — en wacht!

Koor.

Hoer, de stormwind verheft zich, daar dondert de orkaan,
Die de krimpende vlakke met sidring zal slaan;
Die de steenroisen breekt en de bergtoppen knoot:
Dat is God!
De Heer is in den stormwind niet.

golemler die »donkers», maar vriendelijke godin der onderwereld, welke het leven geeft en tot welke het leven ten laatste terugkeert. Haar bron is boven Ydrasil (den Wereldboom) en daarnit stijgen de kindertjes op, die geboren worden; van daar de sproken van de Kinderbron en van den Ooievaar, die de kindertjes uit het water vischt en aanbrengt. Vroeg gestorven kinderen keeren weder tot Hulda in de onderwereld terug, waar zij weleer liefdevol gezoedsterd en gekoesterd werden. De bijzonderheid dat, in vele sagen als deze, in den christelijken tijd de Moedermaand in de plaats van Hulda gesteld werd, toont hoe menschdommenscheit men zich het beeld der Hulda voorstelde.

Daar weent een moeder haar oogen rood;
Haar eenig dochtertje, eilaas! is dood.

Zij plant op 't grafje vergeet-mij-niet;
Zij ziet het bloeien, het troost haar niet.

Daar zweeft in 't hofken vrouw Hulda aan,
Tot wie de zieltes der kindren gaan.

Haar volgt blijmoedig de gausche schaar;
Maar ach! haar kindren is niet met haar.

»Zoo 'k u slechts eenmaal met Hulda zag,
»Hoe zou ik zeegeen dien blijden dag!»

Maar nog één zielte komt achteraan;
Een kruik te torsen doet langzaam gaan.

»Uw weenen, moeder! doet mij geen goed,
»Die al uw tranen vergaarden moet!»

De moeder hoort het; het smart haar zeer;
En voortaan weent zij geen tranen meer.

Bovenstaand gedicht verschijnt in den tweeden bundel der Najarsbladen bij den Uitgever A. W. Sijthoff te Leiden.

EEN LIED VAN BLOEMEN.

Ginder, in het groene dal,
Bloeien rozen voor mijn voeten,
Waar ik haar mee sieren zal,
Die mijn liefde er zal ontmoeten:
Donkre rozen, schoon van kleur,
Gloeende in de zonnestralen;
Bleeke rozen, zoet van geur,
Waar geen reukwerk bij kan halen:
Lieve rozen altegaar,
Die mijn liefde saam zal vlechten
Tot een blijden krans voor haar.

Ginder, aan de kleine beek,
Blinken lilies voor mijn oogen;
Liedlijk is haar Marmerbleek
Van een droppel dauw betogen!
Witte lilies, rein en blank,
Die ik tot een ruiker bind:
Blauwe lilies maels en rank,
Voor de borst van mijn beminde;
Lieve lilies attemaal,
Die mijn liefde saam zal snoeren
Haar ten smeteloozen praal.

Ginder op het gele duin,
Groeien geurige violen,
Met de kleine, paarsche kruin
Onder mos en tijm verscholen.
Dwaas wie ooit violen vroeg,
Om of vlecht of borst te tooien;
Want slechts zijn ze groot genoeg
Om haar weg mee te overstrooien!
Geurig zijn ze niettemin,
Om de paden te besneeuwen —
Van mijn tedre zielsvriendin!

SCHEIDING.

Onze wegen scheiden,
Maar ons hart blijft een;
Immers is ons beien;
Eéne hoop gemeen;
En de dag zal komen,
Is reeds in 't verschiet,
Die ons vereent met alle vromen
En voor altijd te zamen ziet.

Onze wegen brengen
Over berg en dal,
Naar het God gehegen
En besturen zal;
Liefde doet ze kronkelen,
Maakt ze ruw, en vlak;
Tot waar wij 't vreedig licht zien vonkelen,
Van onder 't veilig vaderdak.

Als 't viooltje in 't lindelommer
't Geurig vijftal openploot,
Mag het vrij zich schooner roemen
Dan de rijkstgekleurde bloemen,
Waar zich woud en dal mee toot.

Vriendlijk gloort zijn gloeiend purper,
Knikkende van morgendauw, —
Van zoo'n droppel overtogen,
Blonken me eens twee dierbare oogen
Van nog lieflijker blauw!

't Zonlicht doet den dauwdrog drogen,
Eer de morgen middag word, —
Ach, de traan der afscheidsrouwe
Blonk in 't oog der ongetrouwe
Ook zoo lieflijk, ook zoo kort.

MAARTJE VAN SCHALKWIJK

Maartje ging met Kees uit hooien,
Zoenje, zei hij, nou me niet,
Al de roken 't, die je ziet,
Zal ik op je leden gootien.
Maartje zei: »'t ls jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit rijden,
Op een hooge, hooge sjees.
Geef je nou geen zoen, zei Kees,
'k Laat je voor de wielen glijden!
Maartje zei: »'t ls jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit varen,
In een smalle, smalle schuit.
Geef me een zoen, riep Keesjen uit,
Of ik smijje zóó in 't Sparen.
Maartje zei: »'t ls jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje, zei hij, jij hebt grillen,
'k Droomde dat je van me hiel...
'k Doe 't ook', lachte ze, »in me ziel.»
Kees dacht: Zij schijnt niet te willen,
En toch weet ik niet een man
Die van haar meer houden kan.

Hoor reis, zei hij, lieve Maartje!
'k Heb op jou mijn zin gezet;
Als jij zelf het niet belet,
Wou ik spreken met je Vaartje.
Maartje zei: »Nou ben je een man!
Doe wat jij niet laten kan.»

*) Hooi-hoopen.

FEESTKLANKEN.

Neerlands dichter Dr. NICOLAAS BEETS op den
13^{en} September 1884 toegezongen door
J. P. HASEBROEK en RICHARD HOL.

Koor.

Vader der geesten! aan U onze dank;
Dank voor het licht, door Uw kindren ontstoken!
Dank voor het woord, door Uw Zieners gesproken!
Dank voor Uw stem in der Dichtren gezang!
Dank voor den Man, dien Gij schonk! aan ons volk,
Hun tot een leeraar, en U tot een tolk!
Kronen en kransen, waarmee wij hem groeten...
Zie! hij, met ons, werpt ze neer aan Uw voeten!

Koor van Kinderen.

Toch, hoe ons volk ook zijn Zanger vereer',
Streklender zijn hem de zachtere klanken,
Waarmee de kindren zijns huizes hem danken,
Die hun een zegenloov werd van den Heer.
Vlechte de glorie een stralende krans,
De adel der ziele verduubelt dien glans.

Algemeen Koor.

Schooner geen lied, dan de kindren doen rijzen,
Waar zij den Mensch en den Vader in prijzen.

Koor.

(WIJZE: *Wien Neerlandsch bloed.*)

Maar voller ruisch' nu 't lied, aan 't hart
Van groot en klein ontvloed:
Sterk' levenskracht en moed den Bard,
Voor wien heel Holland gloeit!
Drangt 't volk den stempel, dien hij 't steeds
In 't hart te prenten zocht:
Dan loont een beetre hulde BEETS,
Dan goud of steen vermocht.

Stoomdruk van de firma L. E. BOSCH & ZOON, Utrecht.

Wij dank u voor alle hart en ooren.

„Dit feest is het getuigenis, dat gij aan dat voornemen getrouw gebleven zijt. Als bewijs der liefde des volks wordt u het album aangeboden. Daaraan hebben medegewerkt leden van het Vorstelijk huis en vele aanzienlijke mannen en vrouwen, beoefenaren van kunst en wetenschappen, stillen en eenvoudigen in den lande, duizenden, wier namen gij te vergeefs zult zoeken, maar waarvan de dragers te vinden zijn in de paleizen der vorsten, de woningen der aanzienlijken, maar ook onder de stillen in den lande.

Dit album, waaraan een stoffelijk geschenk is toegevoegd, bestaat uit 400 bladen, berustende in een fraaie in de Quellinuschool vervaardigde kist, van bruin eikenhout, met iets antiëks in voorkomen en rijk gebeeldhouwd. In het midden van den deksel ziet men en relief de uitstekend gebeitelde familiewapens van Beets en Foreest — de echtgenooten van den jubilaris is eene freule Foreest, — waarvoor men 13 September 1884 leest.

De koffer is gesierd met koper beslag en inwendig met blauw fluweel bekled. Bij den koffer is een klapper of Gedenkboek.

Dit is, naar de *Amsterd.* weet mee te deelen, ter biederij van de firma C. L. v. Langenhuyzen, gemaakt door den heer J. S. ten Wolde van Lubeck. In quarto formaat is het gebonden in een band van hemelsblauw kalfsleider, met platina, en de kleuren van het wapen der familie Beets. De bladen zijn op satijnen stroken aangehangen. Het eerste, het titelblad, is een kunststuk, door den heer A. Groenstuck, die voor al het teekenwerk zorgde, gemaakt naar aanwijzingen van den heer P. J. H. Cuypers. Gedenkboek, Hulde gebracht aan Nicolaas Beets op zijn zeventigsten verjaardag 13 September 1884, — is in breedgetrokken kleurenletters geschreven in een rijken ornamentiek, waarin men de symbolen van den predikant en den hoogleeraar, de wapens van Heemstede, Haarlem en Utrecht ziet. In den rand van een der hoofdletters zijn de namen van eenige werken van Beets opgeteekend, en aan den voet der Bladzijde bekoort een stadsgedichtje het oog, dat door den hoogen Dom speedig als op Utrecht genomen wordt herkend.

Het gedenkboek bevat de namen dergenen, die bijdragen voor het Album afstonden, van de leden der commissie voor dit feest en de toespraak door prof. M. de Vries tot Beets gehouden, en het gedicht van Hasebroek, dat door Richard Hol op muziek is gezet.

Wij doen nu den inhoud enkele grepen : Voorop gaan de portretten van Z. M. den Koning, H. M. de Koningin, Prinses Hendrik en den Groothertog en de Groothertogin van Saksen, geboren Prinses der Nederlanden, met de handteekeningen der vorstelijke inzenders. Dan het kabinetportret van Graaf van Lynden van Sandenburg.

De heer A. A. Vorsterman van Oyen teekende het wapen der familie Beets en schreef daaronder: „De drie zilveren kronen in het wapen der familie Beets dagneekenen van voor twee eeuwen; de weerdende lauwerkranen, thans door geheel Nederland gevlochten voor Beets, zal ongetwijfeld eeuwig groen blijven.“

De hb. P. H. en J. P. H. Witkamp zonden een gezicht op het dorp Beets in 1726 en topographische schetsen uit 1576 en 1884, alles in waterverf en op één blad vereenigd.

Door den heer Johs. Dyrserink werd het huis getekend, gelegen aan de Koningstraat, Wijk B, nr. 1076 te Haarlem, waarin Nicolaas Beets den 13. Sept. 1814 werd geboren, en mevrouw Langelaan maakte een pen-teekening van het uitwendige van 't kerkje te Heemstede.

Dan volgt een prachtig aquarel van Bosboom, een gezicht in het pas genoemde tempelje. Er is geen dienst; het godshuis is eenzaam, maar er valt een ontzaglijk rijk licht in, dat — naar Bosbooms trant — tintelt op de meubelen en muren van dat gebouw, waaraan voor den jubilaris zooveel herinneringen zijn verbonden.

Na deze meer algemeene stukken, komen o. a. huldebewijzen van Jan van Beers en de Genestet te Utrecht.

Mevr. A. L. G. Bosboom—Foussaint schreef: „Maar Heer! geen wintersche ouderdom“ was uwe bede aan dien God in Wien gij gelooft en — zij werd verhoord: Het winterd noch in uw hoofd, al is het blond zilver geworden, noch in uw hart al is het rustiger dan in uw zwaarden tijd“. Het winterd evenmin om u heen, zij hebt geen opzettelijken vierdag nodig om u dat te bewijzen. Gij hebt het bewijs in urenen, maar toch . . . anderen, dankbaar voor alles wat gij hun schonkt, hebben behoefte u te toonen op 13 Sept. 1884

Wel u, die God en 't look uw kunst heet toegevoegd van vogels en zoogdieren nabootst, brengt eenzaam wandelaar in het denkbeeld, dat hij zich in de nabijheid eener geelede menagerie bevindt, enz. enz. . . . Zoo komen er dus verschillende vormen van humor in de natuur voor. Toch kon zij zelve bezwaarlijk onder ene der talrijkste groepen van humoristen, die door u, hoogeschaten Hildebrand, zijn opgesteld, worden gerangschikt. Haar humor is derhalve in elk geval een humor sui generis.

Misschien helpt het bovengezede echter om de nog altoos ontbrekende definitie van hetgeen humor eigenlijk is, te vinden."

Prof. Alard Pierson dichte :

Wat zijn gij ?
Beets en nog eens Beets.
Niets anders moogt ge heeten,
Tenzij dan — want dat waart ge ons steeds —
Het Nederlandsch geweten.
Op ieder veld, uit mist en schijn,
Terug tot licht en waarheid !
Zoo maant uw taal, uw geest, uw zijn,
Uit smaak gevormd en klaarheid.

De heer P. A. Tiele uit Utrecht :

U de krans, die u behoort,
Zanger van de rechte soort.

Mr. H. P. G. Quack :

Mijn meester, Martinus Des Amorie v. d. Hoeven, sprak in Sept. 1850 aldus: »Wilt gij de Nederl. taal- en letterkunde verheffen; werpt dan een edelen hartstocht in de ziel van dat volk onwillekeurig uit zich de rijke fantasie in schoone dichtmaat; vanzelf kleedt het rein gevoel zich in gekuischte taal; uit eigen beweging spreekt de edele geestdrift brandende woorden. Geef mij één groot man, één slechts — exoriare aliquis ! — en ik zal u ontwikkeling van taal- en letterkunde geven." Die woorden komen mij dadelijk in de gedachte, wanneer ik denk aan u, Holland's liefde en troost !

Dr. Schaepman schreef, behalve de gedichten in de *Kath. III.* het sonnet, dat hij op de receptie voordroeg en gister is medegeleed :

Prof. C. W. Opzoomer schreef :

Allen die u, hoogeschatte Beets, op uw zeventigsten jaardag hun hulde bewijzen, spreken in gelijke eigenschap tot u, als dankbare vereerders van uw persoon en uw werk. Ik wensch tot U te spreken in twee eigenschappen, die in niemand met mij deelt, als voorzitter van de letterkundige afdeling der koninklijke academie van wetenschappen en als nestor van den senaat der Utrechtse Hoogeschool.

In de eerste waardigheid mag ik het doen met onvermoeide vreugde. Gij waart — en zij blijft de onze. Niets ontvalt u dan wat men een last zou kunnen noemen. Van alle plichten bevrijd, behoudt gij alle rechten. Zoo wordt inderdaad niets veranderd. Want den plicht doet gij vrijwillig, en we zijn er aangewoond, dat onder onze rustende leden onze ijverigste werkende leden zijn.

Maar anders is het mij als uw ambgenoot te moede. Met dankbare bijdschap roem ik in het voorrecht, dat ik u in de laatste tien jaren zou heb mogen noemen. Maar smart vervult mij en den geheelen Senaat, dat we u niet langer met dien naam mogen begroeten, dat met uw plichten ook uw rechten van u genomen zijn. Met droefheid zien we u uit ons midden gaan, u die het voorwerp waart van ons aller hoogachtung, ons aller liefde.

Slechts dit troost ons, dat gij het doet — in uw volle kracht. Zog mag ons Vaderland ook voor de toekomst op u vele en rijk vruchten rekenen van uw geest en uw hart. Uw eigen verleden is de adel, die U blijft verbinden.

Prof. Bujs Ballot zond zijn portret, en wenschte »Beets van harte geluk, dat hij steeds een smaakvollen en gepastten vorm wist te vinden voor zijne edele gedachten en zooals meester van de taal ook meester was van het vermoed."

Prof. A. G. van Hamel uit Parijs schreef :

Den hoogleeraar moge men pensionneeren, de meester blijft.
Van Beets leerden wij, jongeren, schrijven, lezen en rekenen.
Wie van ons poogde »schrijver" te wezen en vroeg niet aan zijne pen het geheim voor een echt Nederlandschen stijl ?
Wie poogde als »lezer" op te treden en luisterde niet naar zijne smaakvolle voordracht, naar zijne welluidende stem ?
En rekenen ! — De man die in zijn studententijd een meesterstuk samenstelde, alsof hem geen jaar meer

„It is true, that the highest powers of mind are very often deficient in the only one which can make the rest of much worth in society — the power of pleasing;" — aldus Prescott over Sir Walter Scott. Men kan het ook toepassen op Beets.

Mej. Adèle Opzoomer zond het volgend gedichtje :

Wel hem, die, U gelijk, tot allen spreekt,
Wiens lied een echo vindt in heel zijn volk.
Hij leeft in 't heden reeds voor verre toekomst.
Hij heeft hij schoons en edels heet gedacht,
In duizend harten strooit hij 't uit als zaad,
't Ontkiemt, groeit op, draagt bloessoms, rijpt tot vrucht.
Brecht nieuwe zaad voort ten eeuwigen leuen.
Zijn veld is 't voelend menschenhart, zijn oogst
Van dank en liefde is als dat hart onsterflijk.

Mevrouw Lina Schneider zong,

Nun, da die Kinder gross sind,
Ist reif die goldne Saat,
Die ausgestreut der Dichter
Durch Wort und gute That.
Mag auch sein Schatid weiss sein,
Nicht glatt mehr sein Gesicht,
Sein Herz ist jung geblieben,
Das Alter traf er nicht.

Nun mahen all die Deinen
In dicht gedrängtem Schaar,
Und neigen sich voll Ehrfürcht
Vor Deinem Silberhaar ;
Und preisen laut Dein Leben,
Dein reichgesegnet Loos,
Denn Deine Saat war Liebe,
Und Liebe zogst Du gross..

Jetzt hast Du Zeit für alle
In Gottes Vaterhaus,
Jetzt tönen neue Lieder
Und fromme Weisen aus !
Die Leier ruhete lange,
Du schriebst und sangst nicht mehr,
Nun, da die Kinder gross sind,
Kling voll Dein Psalm daher !

Prof. Valetón, brengt zijne hulde in dezen vorm :
»Het is veel door zijn volk te worden geveest; het is meer door zijn volk te worden bewonderd; het meeste is door zijn volk te worden bemind. Gelukkig hij, wien dit voorrecht is te beurt gevallen, en die aan den avond zijns levens zich door duizenden hoort toeroepen : Wij hebben u lief. Die man moet groot, maar ook goed zijn geweest."

De heer H. Van Herwerden vertaalde Danaë's Klacht uit Simonides.

De heer W. H. De Beaufort, te Leusden, schreef :

Quam silices quam dens patienti aratri
Depereant aevo, carmina morte carent.

Mr. J. F. Amersfoort schreef :

»Grootste plas ! groote plas !
»k Wou je drooggemalen was !
»k Zou mijn hoed wel ligtigen willen,
»Voor de molentjes, wier vlugt,
»t Water op het rad zal tilgen,
»En verheffen 't in de lucht."

Zóó heeft uw lied, in vroeger dagen,
Den waren volkstoon aangeslagen,
En Haarlems meer werd droog daarmee.
Al wordt gij zeventig in jaren,
Grijp, Beets, nog eenmaal in uw snaren,
Ei, maak nu droog de Zuiderzee !

Onder de belangrijke verzameling albumbladen met muziek is er een van Richard Hol, die een compositie maakte bij de volgende woorden van Beets :

Hoog voor 't oog der aardsche volken
In de wolken
Waat de vlag van 't vaderland.

Eindelijk zijn er vele schoone teekeningen van bekende meesters.
Ziedaar enkele losse grepen uit den schat door een 400tal vereerders saamgebracht.

Keeren wij tot de sprekers terug.

Evenals de heer Römer namens curatoren, betreunde

Prijs 25 Cents.

VEESTROMMER

BEHOORENDE BIJ HET

Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad

van Zaterdag 13 September 1884.

NICOLAAS BEETS.

1814 — 13 September — 1884.

U heb ik steeds bemind,
Bemind, mijn Vaderland!
'k Heb vroeg U hart en hand verpand,
Als uw erkentlijk kind.

Ik was in rijper jeugd
U altijd meer verknocht;
'k Heb in uw roem mijn eer gezocht,
In uw geluk mijn vreugd.

Die liefde voor vaderland en moedertaal, dat streven om door lied en woord de roem en de vreugde van zijn volk te zijn, is met dankbare wederliefde beantwoord, en de dag van heden toont hoe Nicolaas Beets de trots van Nederland is, hoe hij de harten zijner landgenooten, van oud en jong, gewonnen heeft.

Hij heeft door zijn lied teere snaren in de harten weten te doen trillen, door zijn woord bezielend gewerkt, en velen gesticht; zijn lach riep een lach, zijn traan riep een traan bij zoo menig zijner medemenschen te voorschijn. Van zijn eerste optreden af boeide hij ieder door de veelzijdigheid zijner uitnemende gaven.

Steeds toonde hij zich, in scherts en ernst, in leer en lied, een man van een beminneenswaardig karakter, een man van kennis en vernuft. Wel niemand, die hem in de volle kracht zijner kanselwesprenkendheid hoorde, of hij werd gesticht door die wegslepende taal, zoo rustig en ernstig uitgesproken, door den rijkdom dier gedachten, die steeds den denken en fijnen menschenkenner verraden, door den onpartijdigen en toch innig godsdienstigen zin, dien zijne woorden ademen. Als keurig prozaschrijver wordt hij door weinigen geëvenaard, als Hildebrand is hij bij het volk geliefd en is zijn naam ook over onze grenzen beroemd, als dichter, en bij uitstek als dichter van den huiselijken haard, de vriend van een groot deel der Nederlandsche natie. Bij een groot deel, want hoe populair Beets moge wezen, voor den grooten hoop is de stijl zijner verzen te fijn, zijn de onderwerpen te hoog, gaat de gedachte dikwijls te diep. Doch al is zijne populariteit ook niet als die

zonder dat zijn karakter iets van de beminneenswaardige vriendelijkheid en welwillendheid verloor.

Zijn vader, Martinus Nicolaas Beets, een man, die in Haarlem's burgerij eene eereplaats innam, verdienstelijk chemicus en apotheker, zijne moeder, Maria Elizabeth de Waal Malefijt, beide mochten hun oudsten, van wien zij zooveel hoopten, nog in zijne dichtelijke kracht zien, mochten het aanschouwen dat hij het nederige doch lieflijke Heemstede verliet, om in de oude bisschopsstad den kansel te beklimmen.

Van het zevental kinderen van Martinus Beets waren Dorothea en Nicolaas de oudsten. Beide rijk begaafd — de zuster bewees het door haar roman »Onze Buurt» — en weinig verschillend in jaren, waren zij elkaars vertrouwd, en de zuster, door den dichter in zijne zangen »Serena» genoemd, mag met volle recht aanspraak maken op eene plaats in de geschiedenis van de ontwikkelingsjaren des dichters.

Grondig onderricht in alles, wat er toenmaals op de lagere school van den beroemden Prins onderwezen werd, verliet Nicolaas Beets in 1824 deze, om het gebouw te betreden, welks poort met het opschrift *en μουσῶν ἀγαθὴν κλῆρον* (aan de Muzen dankt men schoonen roem) reeds genoegzaam de bestemming aanduidde. Dr. Venhuyzen Peerikamp en Dr. P. Epkema, mannen van kennis en verstand, waren hier de leiders van den jongen gymnasiast, die hier met zijne vrienden Hacke, Voorhelm Schneeuvoort, Antoine Testa (den Antoine uit het opstel »Verre Vrienden», in de Camera) en met een jeugdig Engelschman, John Ingram Lockhart, een jiverig besoeftenaar der letteren werd.

Niet alleen de klassieke dichters Horatius en Virgilius werden beoefend en in dichtmaat vertaald, maar, vooral door den invloed van het »ingezin» Lockhart, ook de Engelsche schrijvers dier dagen, de romantiek en Scott trokken hen aan. Eene Hulde aan sir Walter Scott van de hand van Beets verscheen in het *Letterlievend Maandschrift* vóór nog de dichter de poorten van het Leidsch Atheneu betreden had.

12 September 1833 werd de naam van Nicolaas Beets door den rector-magnificus der Leidsche hoogeschool in het Album Studiosorum ingeschreven en begon de dichter zijne theologische studies.

Hier heeft de beroemde kanselredenaar van der Palm een invloed op den jongeling gehad, die bij den man van rijperen leeftijd, bij den gevierden redenaar en predikant steeds onmiskenbaar gebleven is. Tot diens gastvrijen haard verschafte hem de dichtelijke arbeid zijner eerste studiejaren den toegang. *De Hulde aan Scott* toch was reeds spoedig gevolgd door verschillende vertalingen uit gedichten van den Schotschen zanger, en de jonge student, die reeds een gedicht in den trant der Byronische muze, den *Jose*, het licht had doen

Minone, vinden wij in de groote uitgave zijner gedichten het zoo beroemd geworden *Bij een kind*:

Wat slaapt het zacht, op 't blauw satijnen kussen,
't Onschuldig kind in 't derde levensjaar!
Hoe geestig dringt zich 't peozle handje tusschen
't Azuur der zijde en 't goud van 't vochtig haar:
Wat schuilt er glad een voorhoofdje in die lokken:
Hoe kleurt de slaap de wangen gloeiend rood,
En heeft, als hij 't mondje half ontsloot,
De kleine lip ten glimlach opgetrokken!

Elders weder naast eene vertelling, als *Ebella*, een zang als *De Wandeling*:

Pluk de blanke windekelken,
Lieve, voor uw blonde vlecht,
Eer ze aan d' elzentak verwelken,
Waar hun slingerank aan hecht!

Die verzen, zoo geheel anders van stemming en toon, ademen diepte van gevoel en levenslust, schilderen het lief en leed van de woelige wereld en verraden bij den dichter

Een edel bloed,
Een rijke geest,
Een vroom gemoed.

Na 1839 zijn de Minone's, Ebella's, Jolandes verdwenen, en krijgen de zoo even genoemde gedichten, waarin zijne kracht schuilt, den boventoon. De dichter wordt hoe langer hoe meer zich zelf, maakt zich los van de vreemde invloeden, die hem beheerschten en de vrije ontwikkeling zijner kracht beperkten.

Na 1839 was hij een ander man geworden; de onsterfelijke Hildebrand was opgetreden met zijne *Camera Obscura*, en de dichter Beets zong zijne Liedekens van Bloemendaal en de Zaan, van Maartje van Schalkwijk en van den Conducateur, en brandmerkte zijne Byronische muze in *De Zwaarte Tijd*.

Een ander dichter, eene andere eeuw had toen zijne aandacht getrokken en was eene nauwlettende studie waardig gekeurd.

O, Vondel! riep de dichter in 1845 te Heemstede uit:

O, Vondel! had mijn hart U meer in eer gehouden,
Zijn dorst slechts aan uw bron gelaafd,
Mijn domme jeugd aan U zich willen toevertrouwen,
En in geen vreemd gareel gedraafd;
'k Zou mogelijk hedendaags met vrediger genoegen
Terug zien op mijn dichterpad.

U heb ik steeds bemind,
Bemind, mijn Vaderland!
Ik heb vroeg U hart en hand verpand,
Als uw erkentlijk kind.

Ik was in rijper jeugd
U altijd meer verknocht;
Ik heb in uw roem mijn eer gezocht,
In uw geluk mijn vreugd.

Die liefde voor vaderland en moedertaal, dat streven om door lied en woord de roem en de vreugde van zijn volk te zijn, is met dankbare wederliefde beantwoord, en de dag van heden toont hoe **Nicolaas Beets** de trots van Nederland is, hoe hij de harten zijner landgenooten, van oud en jong, gewonnen heeft.

Hij heeft door zijn lied teere snaren in de harten weten te doen trillen, door zijn woord bezielend gewerkt, en velen gestic; zijn lach riep een lach, zijn tranen riep een tranen bij zoo menig zijner medemenschen te voorschijn. Van zijn eerste optreden af boeide hij ieder door de veelzijdigheid zijner uitnemende gaven.

Steeds toonde hij zich, in scherts en ernst, in leer en lied, een man van een beminnswaardig karakter, een man van kennis en vernuft. Wel niemand, die hem in de volle kracht zijner kanselwelsprekendheid hoorde, of hij werd gestic door die wegslepende taal, zoo rustig en ernstig uitgesproken, door den rijkdom dier gedachten, die steeds den denker en lijnen menschenkenner verraden, door den onpartijdigen en toch innig godsdienstigen zin, dien zijne woorden ademen. Als keurig prozaschrijver wordt hij door weinigen geëvenaard, als Hildebrand is hij bij het volk geliefd en is zijn naam ook over onze grenzen beroemd, als dichter, en bij uitstek als dichter van den huiselijken haard, de vriend van een groot deel der Nederlandsche natie. Bij een groot deel, want hoe populair Beets moge wezen, voor den grooten hoop is de stijl zijner verzen te fijn, zijn de onderwerpen te hoog, gaat de gedachte dikwijls te diep. Doch al is zijne populariteit ook niet als die van een Conscience, of van Rijswijk bij onze zuidelijke broeders, Beets is er ons te liever om; de hulde, hem heden op zijn zeventigsten geboortedag gebracht, niet minder te waardeeren, want het is de vereering van het beschaafde en ontwikkelde gedeelte van het Nederlandsche volk, die zich heden uitsprekt, eene hulde, waarbij geen zijner stadgenooten kan ontbreken.

Sedert zijne komst hier ter stede heeft het Beets niet aan ongeveinde blijken van waardeering ontbroken. En geen wonder, want de hoogbejaafde dichter en redenaar kwam hier in de kracht zijner jaren, met een schat van ervaring en kennis, met een goeden naam, die reeds door geheel Nederland bekend was.

Op de ontwikkeling van den mensch hebben de levensomstandigheden voorzeeker een grooten invloed. De omgeving, waarin hij zijne jeugd doorbrengt, geeft indrukken, die hem dikwijls tot in de grijsheid bijlijven. Ook bij Beets is de invloed der indrukken uit zijne jeugd van groot gewicht geweest voor de vorming van zijn karakter, voor de richting van zijn geest. Oudste zoon uit een familiekring, wiens leden zich bijna alle door vernuft en kunstgevoel onderscheidden, was hij opgegroeid in de Spaarnestad,

die stad van bloemen
van rozen en viool,

met hare duinen en met dien Hout, die hem voor oogen
stond, toen hij zong:

Wanneer de zon haar dwarse stralen
Op lindetop en beukenkruin
Doet lichten over rood en bruin,
Dan is 't me een lust door 't bosch te dwalen.

Het kon immers wel niet anders, of hij den zoon uit zulk een gezin, den jongeling zoo bejaafd met waarnemingsvermogen, fijnen kunstzin en innigheid van gevoel, moest, als hij door duin en woud dwaalde, in de stilte der schoone dreven of door het drukke gewoel van de stad zich bewoog, de vonk der poezie tot gloed worden, het oog geopend worden voor 's levens ernst en dwaasheid, maar zonder dat zijne jeugdige frischheid verloren ging,

Van het zeventiende kind van Martinus Beets waren Dorothea en Nicolaas de oudsten. Beide rijk begaafd — de zuster bewees het door haar roman »Onze Buurt» — en weinig verschillend in jaren, waren zij elkaars vertrouwen, en de zuster, door den dichter in zijne zangen »Serena» genoemd, mag met volle recht aanspraak maken op eene plaats in de geschiedenis van de ontwikkelingsjaren des dichters.

Grondig onderricht in alles, wat er toenmaals op de lagere school van den beroemden Prinsen onderwezen werd, verliet Nicolaas Beets in 1824 deze, om het gebouw te betreden, welks poort met het opschrift *in honorem gradibus nobis* (aan de Muzen dankt men schoonen roem) reeds genoegzaam de bestemming aanduidde. Dr. Venhuyzen Peerikamp en Dr. P. Epkenra, mannen van kennis en verstand, waren hier de leiders van den jongen gymnasiast, die hier met zijne vrienden Hacke, Voorhelm Schneevoght, Antoine Testa (den Antoine uit het opstel »Verre Vrienden», in de Camera) en met een jeugdij Engelschman, John Ingram Lockhart, een ijverig beoefenaar der letteren werd.

Niet alleen de klassieke dichters Horatius en Virgilius werden beoefend en in dichtmaat vertaald, maar, vooral door den invloed van het *»ingezijn»* Lockhart, ook de Engelsche schrijvers dier dagen, de romantiek en Scott trokken hen aan. Eene *Hulde aan sir Walter Scott* van de hand van Beets verscheen in het *Letterlievend Maandschrift* vóór nog de dichter de poorten van het Leidsche Athen betreden had.

12 September 1833 werd de naam van Nicolaas Beets door den rector-magnificus der Leidsche hoogeschool in het Album Studiorum ingeschreven en begon de dichter zijne theologische studien.

Hier heeft de beroemde kanselredenaar van der Palm een invloed op den jongeling gehad, die bij den man van rijperen leeftijd, bij den gevierden redenaar en predikant steeds onmiskenbaar gebleven is. Tot diens gastrijen haard verschafte hem de dichtelijke arbeid zijner eerste studiejaren den toegang. *De Hulde aan Scott* toch was reeds spoedig gevolgd door verschillende vertalingen uit gedichten van den Schotschen zanger, en de jonge student, die reeds een gedicht in den trant der Byroniaansche muze, den Jose, het licht had doen zien, was dra door leermeesters en vrienden als letterkundige hoog geacht.

Wat die leermeesters en vrienden voor hem waren? Hij zelf getuigt er van:

'k Weet niet wie 't meest mij dienden,
Mijn meesters of mijn vrienden,
Wel dat mij beider leering
en beider liefde heugt.

Die vrienden uit zijn academietijd, hunne namen hebben een goeden klank in het land gekregen; zij waren: Hasebroek, B. Gewin, Beijnen, Brill, Scholl van Egmond, Knepelhout, Bakhuyzen van den Brink, Foreest, Plugers, Dozy e. a., mannen waarvan eenigen de banierdragers werden der letterkundige school, die zich na 1837 deel gelden, anderen op het gebied der wetenschap eene hooge plaats innamen.

Met Hasebroek, Gewin, Beynen maakte hij deel uit van de redactie van den Leidschen Studenten-almanak, en in dit jaarboekje vinden wij hem nu eens als Hildebrand, vol humor, bedield met eene groote gave van opmerking en kracht van schildering van het werkelijke leven, dan weder als den vereerder van Byron's sombere muze, die met ziekelijke sentimentaliteit kon zingen:

Ik heb de droefheid lief, de smart
Is diebaar aan mijn kwijpend hart.
Ik koester heimlijk mijn verdriet,
Want zoo mijn weemoed mij begaf,
Mijn hart was ledig als het graf.

Later kon hij zelf getuigen: »Ik ben die stemming te »boven gekomen, geheel te boven gekomen, en nu, van »achterten, is het mij nuttig, ook deze klip in al hare »eigenaardigheden te kennen. Maar het is meer dan »eene jongelingsdwaafl, mijn vriend! Ik verzeker u, »het is een gevaarlijk spel.»

Met den Guy de Vlaming, die in 1837 het licht zag, was dit tijdperk, dat na zijne Jose nog Kuser, Aleid van Poelgeest, Parisina e. a. opleverde, besloten.

Doch deze jaren schonken ook andere gedichten. Naast eene vertelling in Byroniaanschen geest, naast

De kleine lip ten glimlach opgetrokken!

Elders weder naast eene vertelling, als Ebella, een zag
als *De Wandeling*:

Pluk de blanke windekelken,
Lieve, voor uw blonde vlecht,
Eer ze aan d' elzentak verwelken,
Waar hun slingerank aan hecht!

Die verzen, zoo geheel anders van stemming en toon, ademen diepte van gevoel en levenslust, schilderen het lief en leed van de woelige wereld en verraden bij den dichter

Een edel bloed,
Een rijke geest,
Een vroom gemoed.

Na 1839 zijn de Minone's, Ebella's, Jolandes verdwenen, en krijgen de zoo even genoemde gedichten, waarin zijne kracht schuilt, den bovengenoemde. De dichter wortt hoe langer hoe meer zich zelf, maakt zich los van de vreemde invloeden, die hem beheerschten en de vrije ontwikkeling zijner kracht beperkten.

Na 1839 was hij een ander man geworden; de onsterfelijke Hildebrand was opgetreden met zijne Camera Obscura, en de dichter Beets zong zijne Liedekens van Bloemendaal en de Zaai, van Maartje van Schalkwijk en van den Conducateur, en blaadmerkte zijne Byroniaansche muze in *De Zwaarte Tijd*.

Een ander dichter, eene andere eeuw had toen zijne aandacht getrokken en was eene nauwlettende studie waardig gekeurd.

O, Vondel! riep de dichter in 1845 te Heemstede uit:

O, Vondel! had mijn hart U meer in eer gehouden,
Zijn dorst slechts aan uw bron gelaafd,
Mijn domme jeugd aan U zich willen toevertrouwen,
En in geen vreemd garcel gedraafd;
'k Zou mogelijk hedenlaags met vrediger genoege
Terug zien op mijn dichtepad.

Potgieter, Bakhuzen van den Brink, de Vries, hadden de letterkundige geschiedbladen der 17e eeuw weder geopend, en Beets besteedde zijne uren om »hem te lezen, hem te kennen, hem te smaken,» die in die dagen de roem zijns lands was.

Hoe het hem gelukte, kunnen zijne verzen getuigen, wier taal aan gespierdheid en woordenrijkdom won; hoe grondig zijne studien waren, bewijzen de opstellen over de Paradijs-geschiedenis, en andere onderwerpen, aan dezen tijd ontleend, getuigen de groote menigte plaatsen uit de dichters dier eeuw, waarover hij in zijne in de »Verpoozingen en Verscheidenheden» verzameldde voorlezingen beschikken kon.

Heemstede was de eerste plaats van den sedert 11 Maart 1839 gepromoveerden proponent. Te Heemstede, zoo luiden zijne woorden,

Te Heemstede, waar het meerschuum
Haast week voor golvend graan,
Daar ving mijn huislijk leven,
Mijn werkzaam leven aan.

Jonkvrouw Aleide van Foreest, sedert 1837 zijne Aleid, was op 3 Sept. 1840 zijne levensgezellin geworden en deelde nu daar met hem het vele lief en het leed, dat de jaren, te Heemstede gesleten, hem boden. Noch Middelburg, noch Katwijk, noch de aanbidding van een professorat te Stellenbosch, aan Afrika's zuidkust, konden hem verlokken; hij bleef in zijn geliefd Heemstede arbeiden voor zijn ambt en zijn lievelingwerk, tot dat de gemeente te Utrecht in December 1853 gelukkiger was, en de 11. Juni 1854 hem voor eene talrijke schare in de Domkerk als haar herder en leeraar zag optreden.

Schijnbaar had het leeraarsambt te Heemstede bij Beets allengs den dichter door den predikant verdrongen, was de pen, die in Hildebrand's hand de opstellen der Camera schreef, vervangen door eene andere, waaruit slechts woorden van stichting en evangelie-prediking vloeiden.

Weinig verzen toch, maar een groot aantal preken en werken, tot het pastorale van zijn ambt behoorende, zagen sinds 1843 het licht. Een oogeblik scheen het

dat de poëzie op den achtergrond zou raken en Beets zijne kracht slechts zoude wijden aan godsdienstige geschriften als zijne *Stichtelijke Uren*. Vorderden deze werken, waarin zoo vele bladzijden vol echt godsdienstigen zin, menschenkennis en dichterlijke opvatting te vinden zijn, ook al veel van zijne werkkraft en van zijn tijd, het bleek echter in 1847 uit de nieuwe uitgave der vroeger verschenen gedichten, alsmede uit menige almanak, dat de harp niet geheel 'verschoven' was, en in 1853 bevestigden zijne 'skorenbloemen' het, dat de zanger niet gerust had, dat de huislijke haard ook in dit tijdvak schoone en lieflijke accoorden zijner harp had gehoord.

Was in Heemstede meer lief dan leed zijn deel geweest, in Utrecht trof hem reeds spoedig na zijne komst 's levens onspoed in hooge mate:

De kindren werden grooter
en grooter naar de rij.
Maar eer er een volwassen was
kwam daar alweer een bij.

De kinderen werden grooter,
maar op hun moeders graf.

8 Mei 1856 ontviel hem zijne geliefde Aleide, nog geen acht en dertig jaren oud. Vier zonen en vier dochteren misten eene zorgzame liefdevolle moeder. Nieuwe slagen volgden. Het jongste kind, door den dichter in Benoni betreurd, zijn Marten, de oudste, werden hem in hetzelfde jaar, in 1857, ontrukkt. Het diep weemoedig gevoel van den vader en echtgenoot spreekt uit de schoone verzen, in de Nieuwe gedichten opgenomen.

20 October 1859 kon de dichter weer vroolijk zingen, klonk het:

Nu komt de zon weer schijnen,,
Nu schijnt zij in mijn hart.
De nevelen verdwijnen
De wolken van de smart.

Nu heb ik weer verkregen
Een hulp, een steun, een troost.
Een leidsvrouw op mijn wegen,
Een moeder voor mijn kroost.

Hasebreek, die de eerste maal 's dichters huwelijk had ingezegend, verbond toen weder ten tweeden male de hand van zijn ouden vriend met eene kleindochter van Van der Palm. Jacoba Elisabeth van Foreest werd den zes kinderen eene moeder, den man een echtgenoot, die in zijn huis het gelukzonnige weder deed stralen, zijn steun was in de moeielijke en droeve dagen, die er nog volgden, hem menigkeer een lied ontkolte, een juichtoon over zijn echtelijk geluk als in de »Driekoningenvoerden». Met haar keerde de oude vroolijkheid in het hart van den dichter en prozaschrijver terug.

Met volle mannekracht, met lust en geestdrift werd de arbeid voortgezet, zoowel waar het het ambt guld van den godsdienstleeraar, als waar het de letteren en de wetenschap betrof. Trad de kanselredenaar, de geliefde leeraar, op, het kerkgebouw kon de schare niet bevatten; liet Hildebrand zich van tijd tot tijd weer hooren

in gezelschap van Querulus en zijne familie en vrienden, de zaal, waar de voorlezing gehouden werd, was te klein voor het aantal hoorders.

Als wijsgeerig humorist is hij allengs meer en meer opgetreden, zoowel in zijne voorlezingen over aesthetica of letterkundige critiek, als in zijne korte, kernachtige gedichten, zoo puntig en toch zoo welwillend. Zonder ooit het standpunt zijner wereldbeschouwing te verlaten, gispt hij het belachelijke en verkeerde bij vriend en tegenstander; orthodox en liberaal ontmoeten elkander in deze bladen. Het pedantisme, het onverdraagzame, dat zich in de wereld in zoo vielerlei gestalte vertoont, is het voorwerp, waarop zijne pijl gericht is, en hij wil treffen zonder partijdigheid:

Partijman wezen wil ik niet,
'k Wil aan geheel mijn volk behooren.
Mijn ernstig woord, mijn vroolijk lied
Moet zijn voor aller hart en ooren.
Partijman wezen wil ik niet.

Zij hebben 't somtijds mij gemaakt,
Ondanks mijn dapperst tegenstreven,
Mijn wagen aan hun trein gehaakt,
Ook mijn naam in hun vaan geschreven,
Maar weinig vruchts daarvan gemaakt.

Want spoedig kwam ik met protest,
En zal er altijd weer mee komen,
Partijzucht haat ik als de pest;
Zij lopt de wijzen, doekt de vromen,
En haalt den duivel in op 't lest.

Hoe gehecht ook aan een ernstig, geloovig protestantisme, de partijzuclt van zoo velen onzer eeuw is hem steeds vreemd gebleven.

Meermalen is er van elders eene roepstem tot hem gekomen. Rotterdam en 's Gravenhage wilden den gevierden redenaar aan hunne gemeente verbinden, doch hunne pogingen bleven ijdel. Tot Maart 1875 bleef hij zijne gemeente te Utrecht stichten en leiden.

Toen, in de laatste dagen van het voraftgaande jaar tot hoogleeraar in de theologie benoemd, zeide hij zijn leeraarsambt vaarwel. Ook in deze nieuwe betrekking vond hij weder de toegenegenheid van allen, die met hem in aanraking kwamen. Hoog gescht, bemind door ambtgenooten en leerlingen, werkte hij met ijver en lust voor het hem toevertrouwde vak. De roem van zijn volk, werd hij een sieraad der Universiteit.

Sinds 1859 lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen, sedert 1865 doctor honoris causa in de letteren, lid en erelid van zoo menig genootschap, overal ruimt men hem, waar hij komt, gaarne eene eereplaats in. Op congres of feestviering is hij een welkome gast, want hij weet, terwijl er een ondeugende glimlach om zijn mond speelt, terwijl zijn oog alléén soms lacht, door zijn geestig woord, door zijn dichterlijke vlucht het hart zijner

hoorders te winnen, hunne aandacht te boeien. Zelfs in den vreemde, waar hij voor de universaliteit in eene andere dan zijne moedertaal het woord moest voeren, neemt hij allen voor zich in door zijne rijke gaven, door zijn geest en bezieling, en verzeekt hij den Nederlandschen naam een goeden klank.

Zeventig jaren ervaring en herinnering maken niet ieder oud — al dwingt de strenge eisch der wet de nederlegging van zoo menig ambt. — Beets moge oud van jaren zijn, in zijn hoofd en zijn hart is nog de frischheid der jeugd gebleven. Nu het universitair onderwijs zijne krachten niet meer vergt, verheuge hij ons nog lang met die verzen, welke wij zoo gaarne lezen en herlezen, die namelijk, waarin hij zijne gevoels- en levensindrukken weergeeft, waar hij bezingt wat hem zoo boven alles dierbaar is:

Mijn nedrig huis, mijn lief gezin,
Daar leef ik en daar zweef ik in.
Mijn eigen haard, mijn eigen haard,
Gij zijt mij alles waard.

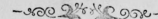
Moge hij hierin nog menigmaal stof vinden voor een blijden toon, een dankbaar lied, en moge de stem, die zoo gaarne gehoord wordt, nog menig woord van opwekking voor het schoone en goede doen hooren.

Haast zijn er vijftig jaren verlopen, sinds het eerste opstel uit de Camera, »het Beestenspel" het licht zag, en nog steeds is dit werk in aller handen. Geen Hollandsche jongen, of Keejse, het diakenhuismanetje, is een goede bekende en de heer van der Hoogen een vijand van hem. Noem iemand een Piet Stastok of Robertus Nurks, en het bekrompen onhandige van den een en het heftekweekende bite van den ander staat levendig voor den geest. De Noord-Hollandsche boer en boerin, de Veerschipper en de Baker, wie, die ze las, vergeet ze ooit? Er is geen boek zoo door en door Nederlandsch, zoo fijn van teekening. Ongedwongen van stijl, vol verstandige levensbeschouwing, geniaal en oorspronkelijk, zal het niet licht uit de volksgunst in Nederland verdrongen worden. Mag de naam van Beets als kansel-redenaar ook uit de volksherinnering verdwijnen, Hildebrand zal blijven leven, evenzeer als de naam van Beets, den zanger van het wel en wee des levens, van het lief en leed van den huiselijken haard:

Dichtrennaam zal immer blinken.
't Echte lied
Sterft niet.
Eeuwig blijft het klinken.

AAN NICOLAAS BEETS,

OP ZIJN
ZEVENTIGSTEN JAARDAG.

Gegroet, gegroet, Septemberdag!
Gij hebt, gij toont uw ouden lach,
En werpt, bij 't lager dalen,
Op Haarlem's Hout en Holland's bosch.
Getooid 'in bonten najarsdosch',
Nog eens uw »dwarse stralen».

De lach heeft wis u nooit berouwd,
Waarmee gij 't kind eens hebt aanschouwd,
Vóór tienmaal zeven jaren,
Dat in de grijze Spaarnestad
»Mistroostig" 's levens baan betrad,
En dat ons God wou sparen.

Dat kind werd man, en meen'gen groet
Bracht u zijn dichterlijk gemoed.
Dat trotz aan u bleef hangen;
Uw lage zon, uw geelend licht;
Uw weemoed heeft hij lief gehad,
Verheerlijkt in zijn zangen.

»Mistroostig" — heden is hij 't niet;
En welt er uit zijn hart een lied —
Het zwelt van dankbre tranen;
Zijn levenszon rees aan den boog
Zoo vroeg, zoo klaar, zou stout omhoog,
En weet nog van geen tanen.

En viel ook op zijn levenspad
Vaak bloesem af, en bloem en blad —
Toch bleef zijn gaarde bloeien;
Zijn geest is frisch, veerkrachtig, jong,
En d'ader, die zoo vroeg ontsprom —
Zij bleef tot heden vloeien.

Hij heeft er velen goed gedaan
Met stem en pen, door wijs vermaan,
Door zinnelijke gedachten,
Door roerend lied, — en door met klank
Het woord te prediken van Hem,
Van wien wij 't heil verwachten.

Ik voeg mijn dank bij aller dank;
In 't talrijk koor word' ook de klank
Van mijne stem vernomen.
Laat daal' voor Beets des levens nacht,
En komt zijn eind . . . God, voer hem *zach*
De rust in van Uw vromen!

A. W. BRONSVELD.

Het feest van Nicolaas Beets.

I.

wekte wederijver in de harten der jongelingschap. Daarvan getuigen de scharen toehoorders, als door den hoogleeraar zulke onderwerpen behandeld werden. De menigte hoorders, toen hij bijv. handelde over het christelijk huwelijk, bewees, dat de studeerende jongelingschap aan nog iets anders dan critiek behoefte heeft.

De Nederlandsche jongelingschap heeft van den hoogl. Beets vooral geleerd de nationaliteit niet te minachten. Wat men in onzen tijd moge bezelen van wereldburgerschap, daarvoor kan geen echt Hollandsch hart ooit ontgloeien; daarvoor is de geschiedenis onzer nationaliteit te schoon. Daarop werd zij door Beets aanhoudend gewezen, ook wat de Vaderlandsche kerk betreft.

Al deze dingen nopen ons hart, zei Spr., u te danken. Hoe ook de gevoelens mogen uiteenloopen, daarin zijn wij het eens, dat wij u met eerbied eeren. Trouw aan beginselen, ook waar die verschillen, is door Beets nooit gevraagd. Maar uit naam van al zijne kameraden

tegenwoordig zijt; leerlingen van vroegeren en lateren tijd zie ik hier talrijk vertegenwoordigd, en ik weet wat dat zeggen wil op een Vrijdag, in het laatst der week, voor mannen, die het heilig ambt bedreven, in deze drukke tijden en bij de menigvuldige vacaturen. Ook op dien grond stel ik het op hoogen prijs. zoovelen hier te zien, die vroeger mijne leerlingen waren en nu het heilig ambt met zegen en met kracht bedienen.

Ik dank u ten andere voor de schoone gave, die gij mij bereid hebt, een gave die licht verspreidt aan den avond des levens, niet slechts het arme, stofselijke licht dat op de kroon zal branden, maar veel meer de herinnering, die dat licht geven zal aan het licht der liefde en genegenheid, die ik van u allen mocht ondervinden, zooals het ook een zinnebeldd zijn zal van dat licht, waarbij wij elkander telkens mochten bepalen, waarbij het ons een behoefte, een voorrecht en een lust is te blijven leven, en dat nooit zal worden uitgebluscht.

Nog eenmaal, ik betuig u mijn innigsten dank. Deze woorden werden met luid gejuich begroet, waarop de hoogleeraar den commissieleden de hand drukte en onder het zingen van het bekende gezang: »Dat 's Heeren zegen op u daal" de plechtigheid een einde nam.

II.

(Overdruk uit het Blad van Zaterdagmiddag)

Het feest van Nicolaas Beets.

I.

(Overdruk uit het Beursblad van Vrijdagavond.)

— Heden middag ten 2 ure werden alhier de feestelijkheden ter ere van den hoogleeraar **Beets** geopend. Eene commissie, bestaande uit de hh. dr. C. C. Schot Cz., te Tholen, voorzitter, dr. J. P. v. d. Jand, te Rotterdam, C. J. Lammerink, te Woerden, S. L. van Stein Callenels, te Heerde, dr. J. Th. de Visser, te Almelo, ds. J. H. M. G. Wolf, te Harwenen, dr. M. F. van Lennep, te Hoenderloo, J. C. Prins, J. Dommisse, H. G. Botermans, J. W. F. Gobius Dusart, H. J. de Zwart, theol. candidaten, L. Smit, theol. student, en ds. J. C. Reesse te Leersum, secretaris-penningmeester, heeft de oud-leerlingen en leerlingen opgeroepen om den hooggeschatten en beminden leermeester een huldeblijk aan te bieden. Ongeveer 150, wier namen vermeld staan in een fraai album van blauw fluweel, met zilver beslag, geleverd door den heer Nierk, lithograaf, gaven aan dit roepstem gehoor, en stelden de commissie in staat tot het aankopen bij de firma Kloosterhuis te Amsterdam van een fraaie koperen gaskroon, «voor de collegezaal, die in een salon wordt veranderd,» zegt de circulaire. De kroon is een fraai stuk werk «dat den smaak van hen, die het kozen, eer aandoe.» zeide Prof. Beets bij het bezichtigen, toen het voorhangel, waarmede het verborgen was, was weggetrokken.

Dit was evenwel aan het einde en wij zijn nog aan het begin. Laat ons geregeld verhalen. Ten twee ure verzamelden vele der deelnemers zich in de zaal en even over twee kwam prof. Beets, met zijne echtgenote en eenige familie leden, door twee leden der commissie in rijtuigen afgehaald, binnen. Dadelijk rees de gansche vergadering op en begroette den binnenkomenden hoogleeraar met daverend handgeklap.

Mevr. Beets had een fraaie bouquet in handen.

Ds. Schot voerde het woord namens de oudleerlingen. Hij heette den geachten hoogleeraar met de zijnen welkom in het midden zijner leerlingen van vroeger en later tijd. Terwijl het volk van Nederland zich voorbereidt om hem bij monde zijner geleerden en geleerden feestelijk te begroeten, was het hem eene behoefte des harten hem op meer eenvoudige, den hoogleeraar naar hij hoopte niet onangename wijze toe te spreken. Zij hebben hem voor veel meer te danken, dan de wereld daarbuiten; zij waardeeren in hem vooral wat hij als christelijk geleerde en hoogleeraar voor hen geweest is. In dezen tijd van critiek, waarin de adem der critiek ook het erf der theologie niet onangeroerd laat, was het hem een ware herademing, was het hem een verkwikking, uit zijne ervaring het geloovig getuigenis der eeuwig dinge te hooren. Waar menigen die grondzulen der burgerlijke en geestelijke orde van zaken trachtte te slopen, was Beets ijverig hen te wederstaan en zijn ijver

wekte wederijver in de harten der jongelingschap. Daarvan getuigen de scharen toehoorders, als door den hoogleeraar zulke onderwerpen behandeld werden. De menigte hoorders, toen hij bijv. handelde over het christelijk huwelijk, beweest, dat de studeerende jongelingschap aan nog iets anders dan critiek behoefte heeft. De Nederlandsche jongelingschap heeft van den hoogl. Beets vooral geleerd de nationaliteit niet te minachten. Wat men in onzen tijd moge bezelen van wereldburgerschap, daarvoor kan geen echt Hollandsch hart ooit ontgloeien; daarvoor is de geschiedenis onzer nationaliteit te schoon. Daarop werd zij door Beets aanhoudend gewezen, ook wat de Vaderlandsche kerk betreft.

Al deze dingen nopen ons hart, zei Spr., u te danken. Hoe ook de gevoelens mogen uiteenloopen, daarin zijn wij het eens, dat wij u met eerbied eeren. Trouw aan beginselen, ook waar die verschillen, is door Beets nooit gewraakt. Maar uit naam van al zijne kameraden mocht Spr. verklaren, dat niemand ooit den plicht der dankbaarheid zou willen vergeten.

Na den hoogleeraar de genade Gods toegebeden te hebben, besloot Spr. met warme wenschen voor den hoogleeraar, die weldra rustend zijn zou, zijne toespraak.

De heer H. G. Botermans trad nu op, om namens de tegenwoordige leerlingen het woord te voeren. Mochten zijne woorden zwakker zijn, zij dienden bescheiden te worden als onwaardige tolken van betere gevoelens. Zij verheugen zich, dat het hun gegund was den beminden meester zijn 70 jaar te zien bereiken, te meer omdat hun dat niet van allen gegund was, daar zij hun Oosterzee hadden zien heengaan naar zijn eeuwig huis. U zien wij nog voor ons, zei spreker, wel met de kroon der grijsheid gesierd, maar toch nog krachtig en frisch, met een warm hart voor uw vaderland, uw volk, uw kerk, uw studenten.

Daarover verheugen wij ons, maar die vreugde is niet onvermijdelijk. Juist omdat gij uw 70 jaar bereikt hebt, moeten wij u missen en dat doet ons leed. Spr. herinnert dankbaar wat de heer Beets voor zijn leerlingen was, hoe hij hen leerde, wat een herder en leeraar, een christen in 't algemeen zijn moet. Daarvoor zijn wij u dankbaar, zei Spr. Wij hebben van u schoone woorden, schoone lessen gehoord, die ons deden inzien: dat onze taak wel is waar moeilijk, maar ook dat zij schoon mocht leeten.

Spr. betreurt dat men den hoogleeraar zoo niet meer zal hooren spreken, maar, zeide hij, wij gedragen ons naar uwe laatste woorden, toen u afscheid nam van uwe leerlingen, dat wij niet mogen klagen, omdat gij niet onbegeerd heen gaat. Wij verheugen ons daarin; neen, onbegeerd gaat gij niet heen, en in het tijdperk der ruste, dat gij te gemoot gaat, kunt gij terugzien op een arbeid, die niet zonder zegen was, omdat zij volbracht werd onder biddend op. Hij doe U nog lang Uwe rust genieten, en schenke U de vervulling Uwer wenschen, die nog onvervuld bleven. Hij doe Uwe Zijn zegen op U Nederlanden. Dat die den avond Uws levens bestrale, zoals de zon het zomeraavondslandschap bestraalt.

Vergun ons, Uwe oudleerlingen en leerlingen, U het geschenk aan te bieden, dat thans onthuld zal worden. (De gordijn wordt weggetrokken.) Zou menigmaal als deze lichten U beschijnen, mogen zij U herinneren, zegt Spr., aan hen, die het schonken als een blijk van genegenheid, hulde en dankbaarheid! Onder handgeklap overhandigde Spr. het album.

De hoogleeraar nam dadelijk het woord, om een enkel woord van dank te spreken, al was het hart hem daartoe bijna te vol. Ten allen tijde hebt gij, zeide hij, getoond mij hartelijk lief te hebben.

Ik dank u in de eerste plaats, dat gij zoo talrijk hier

tegenwoordig zijt; leerlingen van vroegeren en lateren tijd zie ik hier talrijk vertegenwoordigd, en ik weet wat dat zeggen wil op een Vrijdag, in het laatst der week, voor mannen, die het heilig ambt bedreven, in deze drukke tijden en bij de menigvuldige vacatures. Ook op dien grond stel ik het op hoogen prijs, zooveel hier te zien, die vroeger mijne leerlingen waren en nu het heilig ambt met zegen en met kracht bedienen.

Ik dank u ten andere voor de schoone gave, die gij mij bereid hebt, een gave die licht verspreidt aan den avond des levens, niet slechts het arme, stoffelijke licht dat op de kroon zal branden, maar veel meer de herinnering, die dat licht geven zal aan het licht der liefde en genegenheid, die ik van u allen mocht ondervinden, zooals het ook een zinnebeeld zijn zal van dat licht, waarbij wij elkander telkens mochten bepalen, waarbij het ons een behoefte, een voorrecht en een lust is te blijven leven, en dat nooit zal worden uitgeslucht.

Meer nog dank ik u voor de woorden, tot mij gebracht door een mijner vroegere en een mijner latere leerlingen, uit uw aller naam en waaraan gij de betuiging Uwer instemming niet hebt onthouden, in deze voor mij zoo aandoenlijke en gewichtige ure. Bovenal dank ik U voor uw hart, dat uit dat alles spreekt. Genegenheid en liefde op te wekken en te mogen ondervinden, is steeds mijn hoofdbehoefte en een mijner grootste zegeningen geweest.

Wat mijn professoraat betreft, het heeft slechts kort geduurd, en, zoals ik bij mijn afscheid heb gezegd en nu herhaal, het was zooals het wezen kon, van een man, wien de wetenschap nimmer onverschillig was, maar die in een practischen werkring het grootste deel zijns levens heeft doorgebracht. Ik heb het gezegd, en herhaal het nu: ik heb mij niet uitgerekt, en ben niet op de toonen gaan staan om te grijpen wat niet voor mij was weggelegd: de rol te spelen van een groot godgeleerde, wat ik niet was. Maar ik was bijna 60 jaren, en had de practijk des levens gezien, en daartoe moeten opwekken en was eensigzins met oogen befigtlij, om den mensch in de menschen te onderscheiden, om met menschen van allerlei richting, van allerlei stand, van allerlei geloof en ongelooft, van allerlei lust en allerlei liefde om te gaan.

Die ervaring, dat was mijn enig kapitaal toen ik dezen leerstoel innam, waarnaar ik niet gedongen en dien ik niet begeerd heb, maar waarin ik als tegen mijn wil geplaatst werd; maar dien ik, toen hij mij werd opgedragen, beschouwd heb als een ingrijpen Gods in mijn leven.

Dat kapitaal, 't was niet groot, maar dat bood ik aan en hoe klein het wezen mocht, het kan groote dingen doen als het door u allen weder op woeker wordt uitgezet.

Ik hoop, dat er eenige kracht en eenige geest van mij moge zijn uitgegaan; dat van de denkbeelden die ik verkondigde iets ingang hebbe gevonden in de hopen en harten mijner leerlingen.

Uwe woordvoerders verzekeren dat het zoo is, en ik zal mij verheugen, de weinige jaren die mij God nog geven zal, — want als wij heel oud worden bereiken wij de 80 jaren — als ik daarvan vruchten zie, zij het dan al of niet in verband met mijn onderwijs; als maar dezelfde waarheden die mij lief zijn, de ondervinding waarvan ik u de vruchten heb medegedeeld, vruchten dragen voor de gemeente van Christus, het koninkrijk Gods, tot eer van Hem, wien alle eer toekomt, wien ik ook alle eere wensch toe te brengen.

Van alle onderscheidingen, die mij dezer dagen te beurt zullen vallen, is deze mij de hoogste, de heiligste en verheftendste. Ik breng daarvoor eer aan uwen en mijnen God, aan Uwen en mijnen Vader in Christus. Ik dank Hem voor alle zegeningen en voor de goede hand, waarmee Hij mij geleid heeft mijn gansche leven door en nu tot bijna op mijn 70. jaardag, nog gezond, nog krachtig en met het voornemen, om, als God mij sterkte schenkt, wat ik verder nog te leven heb niet vergeefs te leven.

Van wien wij 't heilig ambt bedienen.

Ik voeg mijn dank bij aller dank; in 't talrijk koor word' ook de klank van mijne stem vernomen.

Laat daaf voor Beets des levens nacht, En komt zijn eind... God, voer hem nacht De rust in van Uw vromen!

A. W. BRONVELD.

Nog eenmaal, ik betuig u mijn innigsten dank.

Deze woorden werden met luid gejuich begroet, waarp de hoogleeraar den commissieleden de hand drukte en onder het zingen van het bekende gezang: »Dat 's Heeren zegen op u daal'« de plichtigheid een einde nam.

II.

(Overdruk uit het Blad van Zaterdagmiddag.)

Tegen 10 uur was heden morgen de groote zaal van Tivoli reeds vol autoriteiten, geleerden en geleerden. Hier geldt in waarheid de gemeenplaats: te veel om op te noemen. Van alom zijn deelnemers aan het feest opgekomen. Rijtuigen rolden aanhoudend af en aan. 't Was een vroolijke drukte in de zaal: allerlei ontmoetingen hadden plaats. Vriendschappelijke begroetingen worden gewisseld. De commissarissen zijn druk in de weer met regelen en ordenen.

Het is heel goed, dat men de zaal in het Gebouw niet heeft kunnen bekomen, want daar zou het aantal opgekomen zeker geen plaats hebben kunnen vinden.

De familie zit vooran. Mevr. Beets met een fraaie bouquet in de handen.

Tegen kwart over elf wordt Beets onder de toonen der muziek binnengeleid, door de commissie, en begeleid door den commissaris des Koning. Onbeschrijfelijk was de indruk.

Van Lynden opende met een welkomsgroet; de Vries hield een uitmuntende feestrede tot aanbidding van het huldeblijk, zijnde een uitstekend fraaie marmeren buste van Beets door Stracké. De toejuichingen waren luid en krachtig, vooral toen de Vries den wensch uitbrak, dat dit beeld ook het nageslacht het genot mocht verschaffen van in dat gelaat te staren en daar en in zijne werken 'én zelfden geest, 'én zelfde hart, 'én zelfden mensch te ontdekken.

De feestrede was Beets waardig.

De heer Hubrecht wenschte geluk namens de Ned. regering en overhandigde namens den Koning het commandeurskruis van den Ned. Leeuw, alsmede de brieven, in de Holl. taal gesteld, waarbij Beets benoemd werd tot offic. der Leopoldorde. Die ererbijzen, twee te gelijk, en de keurige rede, waarmede de heer Hubrecht die aanbod, lokten den uitbundigsten bijval uit.

De heer van Lynden bood daarna met een hartelijk woord een album met een stoffelijk geschenk aan, getuigende van de liefde des volks en waartoe van de vorsten tot de eenvoudigsten, geleerden en ongeleerden, ouden en jongen hebben medegewerkt. Carstons en prof. Hamaker begroetten namens de Utrechtsche Universiteit, de maatschappij van Ned. letterkunde bood het erelidmaatschap aan. Namens de Vlaamigen bracht Rosseels eene wrespreekende hulde.

professor Haanaker namens zijne collega's, dat Beets door de wet verplicht werd zijn emeritaat te nemen. De laatste herinnerde, dat Beets onder zijne ambtgenooten steeds als hun meerdere erkend was, door allen behalve den heer Beets; wij gevoelden uwe meederheid, zei Spr., zij werd ons niet ongedoerd. Hij hoopte, dat al was Beets weldra geen hoogleeraar meer, hij zich steeds als een der hunnen zal blijven gevoelen.

Prof. Kuenen zeide o. a., dat de Maatschappij van Ned. Letterkunde niet alleen den schrijver der Stichtelijke Uren, niet alleen den dichter, niet alleen den humorist wilde huldigen, maar den ganschen Beets, die slechts op verschillende wijze de Nederl. Letterkunde verrijkt heeft met uitmuntende gaven. De Maatschappij telt eenige vrouwelijke eeredelen, onder welke Mevr. Bosboom-Toussaint, maar na den dood van Jonsceance en Prins Alexander geen mannelijke eeredelen. Thans heeft zij U, zei Spr., en Gij alleen zijt haar ere genoeg; geve God dat Gij nog lang voor ons gespaard moogt blijven.

Het woord van dr. Beijnen was innig en gemedelijkt, zoals een vriend tot een vriend namens beider vriendin spreken moet. »Hij wenschte Beets een lang leven toe, maar zinspelende op een lief vers van Beets, wees hij er op, dat ook voor hem «eenmaal» het einde zijn zal. Moge dan het geslacht, zei Spr., dat na ons komt, de fiksheid en degelijkheid hebben om hare en Uwe werken (die van Mevr. Bosboom-Toussaint te lezen, dan zal het voor veel kwaad bewaard worden en veel goeds wat er in sluimert opgewekt worden, althans kunnen worden.

De schilderij namens de studentencorpsen aangeboden, is van Duchattel; zij moet volgens den woordvoerder, den heer v. d. Poll, niet beschouwd worden alsof men Beets iets wilde teruggeven voor wat men van hem genoot, niet als een stoffelijk bewijs van dankbaarheid, maar enkel als een teken der hoogachtning van de geheele Nederlandse jongelingschap voor den dichter Beets.

Het troepje Hollandsche jongens was alleraardigst en maakte op Beets zichtbaar een aangenaam indruk. De dichter verklapte aan het diner, dat de heer de Veer het versje had gemaakt, dat de jonge van Lennep zoo flink opzei. »Ik wist bijna niet, zei Beets, waar ik eindigde en hij (de Veer) begon. Het vers luidt aldus:

'k Ken Bröder niet, 'k ken Weytingh niet
Wij zijn aan hen onwtassen,
Maar, Hildebrand, uw vroolijk lied
Klinkt nog door alle klassen,
Wij dragen allemaal geen kiel,
Wij spelen andere spelen,
Wat aan uw jongens 't best beviel,
Zou mooglijk ons vervelen,
Maar, z o e t e jongens zijn wij niet,
Dat durf ik wel verklaren,
De school is nog ons grootst verdriet,
Net als in vroeger jaren.
Of er meer lust voor 't leeren is?
Daarvoor geef 'k geen garantie,
Het beste van den leerlijf is
Nog altijd de vacantie.
Doch 't bleef oec ook — 'wat verdween —
Wij hebben u begrepen;
Een echte jongen was voorheen
En is nog — zonder knepen.
De nagelaar is nog, als toen,
Een gruwel in zijn oogen,
Voorts haat hij 't zoogenaamd fatsoen,
Noemt standverschil een logen.
Dat was de diepe zin van 't lied
Door u ons toezeggen,
De kiel toch is de hoofdzaak niet,
De hoofdzaak is de jongen.
En daarom mag op dit uw feest,
Nu duizenden u eeren,
De jeugd, wier vriend zijt geweest,
Wel 't allerminst mankeeren.
Dies komen wij, en kronen u,
Met frische lauwerblaren,
God zeggen u, God zeggen u!
Hij 't klimmen uwer jaren.
Uw naam leeft voort, wat val' of zwicht,
Zo lang er wordt gezongen.
Een eersul hebt gij u gesticht
In 't hart van elken jongen.

Groot was de geestdrift, die de ontboezeming van den dichter ten Kate teweeg bracht. 't Is te wenschen, dat

een ongelooft lachen door de vergadering begroet! Ik dank hem voor de mij toegesproken woorden. Ik dank uij aller naam voor zijne ontplooiing der vlerken in ons midden, waardoor hij zijne buitengewone gaven getoond heeft; men zou wenschen zeventig jaar te worden om zoo iets éénmaal te hooren; ook de andere dichters: Schaepman, Honigh, Weddit en dan die nieuwe dichter met zijn naam: Felix — die geluk betoekent — en niet het minst die lieve jongens met hun krans, die mij ondanks de wetenschap en kennis, waarmede zij overladen worden, nog hoop geven voor het vaderland.

Zoovelen zie ik hier voor mij die ik niet ken. 't Is of mijn oogen slecht worden, maar dan weer zie ik er zoovelen, die ik met vreugde herken. Ik moet u nog iets vertellen. Nu kwam de mededeeling omtrent de Holl. vrouwen, die wij reeds opnamen. Daarop herinnerde hij aan het lied van Honigh, die gesproken had van Jonsce dochtters aan de Zaan, die nu reeds moeders waren, en die wel iets aan zijn boeken hebben gehad. — Zoo iets doet het harte goed. Ook dat er iets opvoedends in mijn werk was, zoals de heer Nijland zeide.

Ik dank allen, die tegenwoordig en die afwezig zijn, ontvang mijn hartelijken, innigsten, liefdevolsten dank.
En nu: Leve mijn Koning! Leve de Koning van België!
Leve het Vaderland! Leve allen die dezelfde taal spreken!
Leve degenen, die wetenschappen en kunsten beoefenen!
Leve allen, die van goeden wille zijn, waar zij ook wonen!
Leve de vereerders van het schoone en goede!
Leve allen, die schoon zijn! en boven alles: dank en ere aan God!

»God zij altoos op 't hoogst geprezen.
Lof zij Zijn goedertierenheid,
Die nimmer mij heeft afgewezen,
Noch mijn gebed gehoor ontzeid.»

* *

Tot aanvulling onzer mededeelingen omtrent de muziekuitvoering kunnen wij nog vermelden, dat het lied «Scheidung», dat voor Alt was opgegeven, door Mej. C. v. Rennes gezongen is. Deze had het leeuwendeel en kweet zich van haar taak zeer goed: het geestig gezette »Maarje van Schalkwijk» werd door haar zoo geestig voorgedragen, dat een deel gebisseerd moest worden.

In den tekst der «feestklanken», is in den laatste regel van het eerste koor het woord *werpt* verandert in *legt*.

Toen de uitvoering was afgelopen trad Beets op de tribune. 't Was ons onmogelijk door de dicht opengepakte schare te dringen. Wij konden dus slechts enkele klanken opvangen. Hij had het fraai gebonden tekstboekje in de hand, dat de oudste dochter van onzen Hol hem overhandigd had en wees op de samenwerking van Hazebroek en Hol. Hij begroette zijn ouden vriend, zijn Jonathan op de hartelijkheid wijze, maar dankte ook Hol voor zijn gaven, aan dit feest gewijd, hij dankte de solisten, de zoren, het orkest, de lieve kleinen van het kinderkoor. Maar niet alleen de kunst der tonen had hij te berdenken, ook andere. Wie de schilder is van het schoone stuk, dat de Nederlandse jongelingschap hem aanbod, weet hij nog niet, (gister althans) maar het deed hem goed te vernemen dat zijn geest weerklank vond in hun hart; wij hielden op het schoone kistje dat de gaven der liefde bevat, die hem zijn ouden dag onbekommerd moeten doen doorbrengen, maar ook zoovele schoone herinneringen, waarvan hij slechts enkele heeft kunnen zien, maar die hij veel en lang zal beschouwen, hoewel er onder zijn die droevige herinneringen opwaken. Ik dank u allen; mijn loopbaan spoedt ten einde, maar leef uwer zijn nog jong, er zijn ook grijze hoofden onder, — ja daar zie ik mijn ouden vriend Beynen dien ik bijna vergeeten had en danken moet omdat hij mij de groete heft willen brengen van mijne vriendin Mevrouw Bosboom-Toussaint. Maar ik daal van den berg af, velen uwer staan op den top in de volle middaghoogte, anderen bestigen nog den heuvel, U allen bid ik de genade Gods toe, hij verlichte U pad en schenke U alle goede gaven!

Met gejuich werd deze toespraak beantwoord.

* *

Te 6 ure ving het feestmaal aan. Het werd geleverd door den heer L. Wegerif en voldeed in alle opzichten zeer goed. De menu luidt aldus:

Potage Londonderry, Croquettes ris de veau Soles aux

Nun bring ich dir zu deinen Ehrentagen,
Den dank und Grusz von meinen Landgenossen,
Zu denen ich dein herrlich Lied getragen.

Und jede Thräne, die dein Sang, geflossen,
Sie mög' dir mit bereitetem Schimmersagen,
Dass auch viel' deutsche Herzen für dich schlagen.

De heer Boer als hoofd der gemeente, die Beets onder hare burgers telt, gaf hem het getuigenis een harer beste en edelste burgers te zijn.

De heer Roëll sprak niet over den jubilaris zijn feest, maar over onderwerpen, die hem lief waren. Haarlem, Utrecht, het gemeene vaderland; Haarlem, de geboorteplaats, de plaats der jeugd en der ontwikkeling tot den mannelijken leeftijd. — Utrecht, de woonplaats en de plaats waarin de volle mannelijke kracht zijner werkzaamheid zich geheel ontplooid had, — het gemeene vaderland, waaraan hij steeds zijn beste gevoelens had gewijd.

De heer Smit-Kleine maakte een klein misverstand van de Haarlemmer deputatie op geestige wijze goed en wenschte dat de Volapuktaal kwam: dan zou de Noord- en de Zuidpoo de Camera Obscura in Volapuk lezen en dan zou per telefoon de Noordpoo aan de Zuidpoo in Volapuk iets vragen, wat Spr., die Volapuk niet kent, vertaald moet mededeelen:
De Noordpoo vraagt:
Wat heeft Beets voor de kunst verricht?
De Zuidpoo zal antwoorden:
Zijn donkere kamer schonk ons het licht.

De heer van Weede van Dijkveld hield een door hartelijkheid en innigheid welsprekende rede over al het goede, dat hij bij, van, en door Beets genoten had, in zijn gezin, en op later leeftijd in den omgang met dien man, die in een stad, welke Spr. wilde bouwen voor mannen van karakter, de eereplaats zou moeten innemen.

Toen volgde een zoon van Beets, met een treffende toespraak, vol eerbied en bewondering, maar vooral vol liefde voor den vader, en ook vol innigheid voor de broeders en zusters, een toon zoals men verwacht te hooren uit het huis, waarvan Beets het hoofd is! Zij, die U het beste kennen, hebben U het meeste lief, sprak hij o. a. en wij, uw kinderen, kennen U het best. Hij wenscht zijn vader een lang leven toe, tot een zegen voor velen, die u bijna zoo lief hebben als wij!

De hh. Dijserink en de Veer hadden nu een klein kibbelpartijtje over de mededeeling van een zonderlinge verklaring van Busken Huet in het album van Beets, waarvan echter, zoals Beets later zei, de dissonanten zich oplossen in een schoone harmonie, waarvan al weer meer hulde aan den jubilaris het slot was. Huet voorpeldte het uitsterven der dichters en de heer de Veer besloot daarom zijn toast op Stracké, met deze woorden: wij hadden niet gedacht dat zoo iets (een zoo warm en levend beeld van Beets te maken) in het koude marmer mogelijk ware, maar als een man als Stracké het marmer behandelt, dan wordt het marmer warm en levend; wenu dan, zoo de dichters op papier uitsterven, zullen die in marmer herleven!

De oud-hoogleraar Quack bracht zijn oud ambtgenoot op zijn eigenaardige manier hulde.

Toen Beets tot hoogleeraar werd benoemd, deed de regering een gelukkige groep; hij werd benoemd, niet omdat eratoren, niet omdat zijn ambtgenooten hem verlangden, maar op eigen aandrift der regering, die toen waarlijk regeerde, omdat zij voor haar land het beste nam wat er was, en dat verbond aan de hoogeschool. Beets was het beste, omdat hij steeds was en is de man van het Hollandsch element: wie in onze profesorenwereld bekend is, weet, zegt Spr., dat zij zoo wat een internationaal tintje heeft: de een loopt hoog met Duitsche wetenschap; een ander is sterk in de Engelsche methode van onderzoek: de derde heeft een Fransche manier. Beets was en bleef de ideaal-Hollander, en dat was zijn beste en grootste invloed op de jongelingschap.

De heer Foreest, een schoonzoon, sprak weder op innigen toon, en beklagde zich dat Beets zoo weinig meer kwam daar, waar zijn eerste gedichten ontstaan waren.

Haarlem, waar ik voor een paar jaar nog geweest ben en in den Hout nieuwe krachten heb gevonden; gij vindt mij jong en krachtig en gezond op mijn 70. jaar. Ik geloof dat dit komt, omdat ik voor een paar jaar in dien hout heb rondgedoeld en nieuwe krachten gegaard. Utrecht, waar ik in mijn mannelijken leeftijd kwam, en waar ik niet dan achtling en liefde gevonden heb. Het gemeene vaderland, dat mij altijd zoo dierbaar was, want een wereldburger ben ik niet, al ben ik een weinig cosmopolitisch, omdat ik steeds den mensch in de menschen zoekt en wist te vinden. Liefde tot het Vaderland heb ik ook mijn kinderen ingeprent, — neen een inprenter ben ik niet, — maar meegegeven, en dat zij met mij hetzelfde gevoelen deelen, is mij een bewijs dat er van mijn geest in hen wat overgegaan is. In dien geest groeien zij allen op, ook die kleindochter, dat lieve kleinste, dat daar zit. Vaderlands liefde, die het Vaderland leert liefhebben en waardeeren maar ook dragen in zijn zwakheden, die zwakheden niet breed uitmeten, als om daar zelf groot op te gaan, maar ze te dragen: wij moeten het Vaderland, crediet geven van vele deugden, om deugd te wekken. Hij dankte zijn zoon, wiens woorden bewezen dat er van den vader in de kinderen is overgegaan; den heer Smit Kleine, den heer v. Weede, v. Dijkveld wiens geslacht en wien hij zelf oprecht lief heeft, zoodanig, dat wat die man vraagt Spr. nooit zal kunnen weigeren; hij sprak over het kwaad humeur van Dyserick, ook een Haarlemmer — de Haarlemmers wren velen aan tafel; — nu, die Haarlemmers zijn wel eens een beetje knorrig, maar dat gaat gauw weer over, en 't zijn beste menschen, ook Dyserick, die zooveel goeds van mij gezegd heeft en mijn Camera heeft verklaard. Dan de pers die zooveel voor mij gedaan heeft; mijn schoonzoon Foreest, die mij herinnerde aan de plek waar de hechtste banden van liefde en vriendschap geknoopt zijn. Kirberger heeft ook gesproken; ik kon hem niet goed verstaan, maar dat is ook een man van de pers. Iemand heeft gezegd, dat, om boeken te doen verschijnen, twee soort menschen noodig waren, zij die te schrijven en zij die te lezen, want als de laatste ontbreken zullen de eersten spoedig verdwijnen. Er is een nog een overgang noodig tusschen die twee en dat is de boekdrukker en uitgever. — Zoo is Kirberger een man van de pers, maar niet van de koningin der aarde, dat is alleen de dagbladpers! Maar ik mag van haar geen kwaad zeggen, zij heeft veel goeds van mij gezegd, te veel, ja. . . op de wijze van de pers. Ik dank haar daarvoor, ook mijn vriend Dyserick, die daarbij de hitte des daags gedragen heeft in het regelen en ordenen van dit feest.

Als ik sommigen heb overgeslagen, komt het omdat ik hen niet heb opgeschreven; daar is Quack, die veel te veel goeds van mij gezegd heeft, en die zoo korten tijd mijn ambtgenoot is geweest, en die nooit had moeten weggaan naar die koude financierewereld, hij de man die iets heeft wat wij nu noodig hebben, dat zich aansluit bij den modernen geest, dat levendige, dat geestige, dat sprudelnde — mag ik even dat germanisme gebruiken, professor, zeide Beets tot de Vries, — dat zijn beschaaft, dat gevoel voor de kunst, dat de wetenschap verheft. — Het is jammer dat hij gegaan is, en de wetenschap heeft vaarwel gezegd, want ook hij is een man met een hart. Zij zijn zoo zeldzaam niet als men denkt, menschen die een hart hebben, want al wat uit het hart en het gemoed voortkomt vindt steeds den krachtigsten weerklank. — Stracké . . . wordt den Spr. ingefluisterd, — Stracké . . . o ja . . . zegt hij, maar ik heb hem niet vergeten, ik heb hem onopgevoen van middeag, maar hij was er niet. Nu zit hij daar en dank ik hem, dat hij mij zoo schoon in steen, in het koude steen, daar heeft neergezet; maar het koude marmer wordt warm en levend, als gij het behandelt. Warmte en leven, dat is toch maar altijd het eenige en beste, en warmte en leven komt voort uit het hart, en wordt daarin gelegd door God in den hemel: Zijn naam zij geprezen!

Wij behooven niet te zeggen, dat deze ontboezeming in de grootste stilte werd aangehoord: allen stonden om den Spr. heen en hingen aan zijn lippen, onopoudelijk knikte nu hier dan daar een, ten teken van instemming, of hoorde men een gullen lach over een geestig woord, een schalke wending, een verrassende uitspraak. Neen, inderdaad, een man, die aan den laten avond van een dag als gister, na zooveel vermoetenissen des geestes en des lichaams, na zooveel aandoeningen van allerlei aard, nog zoo weet te spreken, een zoo uitgelezen gehoor nog zoo aan zijn lippen wect te doen hangen, moge 70 jaar zijn, — oud is hij niet.

Eigen Haard behelst eene afbeelding van het marmeren borstbeeld, dat Beets werd aangeboden.

Over die buste, die levensproef is, zie de N. D. C.

Klinkt nog door alle klassen
 Wij dragen allemaal geen kiel,
 Wij spelen andere spelen,
 Wat aan uw jongens 't best beviel,
 Zou mooglijk ons vervelen,
 Maar, zo e'te jongens zijn wij niet,
 Dat durf ik wel verklaren,
 De school is nog ons grootst verdriet,
 Net als in vroeger jaren.
 Of er meer lust voor 'leeren is?
 Daarvoor geef 'k geen garantie,
 Het beste van den leertijd is
 Nog altijd de vacantie.
 Doch 't beette bleef ook — wat verdween —
 Wij hebben u begrepen;
 Een echte jongen was voorheen
 En is nog — zonder knepen.
 De nagehal is nog, als toen,
 Een gruwel in zijn' ogen.
 Voorts haat hij 't zoogenaamd fatsoen,
 Noemt standverschil een logen.
 Dat was de diepe zin van 't lied.
 Door u ons toegezegd,
 De kiel toch is de hoofdzak niet,
 De hoofdzak is de jongen.
 Nu duizenden eeren,
 De jeugd, wier vriend zij zij geweest,
 Wel 't allerminst mankeeren.
 Dies komen zij, en kronen u,
 Met frische lauwerblaren,
 God zegen u, God zegen u!
 Bij 't klimmen uzer jaren,
 Uw naam leeft voort, wat val' of zzicht,
 Zoolang er wordt gezongen.
 Een eerzuil hebt gij u gesticht
 In 't hart van elken jongen.

Groot was de geestdrift, die de ontboezeming van den dichters ten Kate teweeg bracht. 't Is te wenschen, dat hij ze openbaar make.

De heer Nijland wees vooral op zijne ervaring bij het onderwijs, om aan te toonen, welk een opvoedende kracht in Beets, werken ligt verscholen; hij hoopte, dat, zoals er een boek verschenen is, Göthe als Erzieher, zoo ook eenmaal een uitreksel uit de werken van Beets moge verschijnen, dat heeten kan: Beets als opvoeder.

Ten slotte kwam de beurt aan den jubilaris. Hij hield geen toespraak, geen redevoering, maar ontboezemde een reeks van invallende gedachten, vol geestige wendingen, genotvol om aan te hooren, moeielijk om weer te geven. Zijn begin was eere te geven aan God. Nauwelijks hoorbaar ving hij aan:

Soli deo Gloria. Ik zou mij zelve verliezen, indien dat niet het eerste woord was, dat ik sprak, nu ik opgestaan ben om te spreken over wat ik in deze ure gezien en gehoord en ondervonden heb.

Hem de eer voor wat gij in mij onderscheidt. Hem de dank voor al de eer, die gij mij toebrengt, voor al uw liefde, voor het hart dat gesproken heeft. Gij vereert mij te veel, naar ik kan het niet helpen. Het is voor uw verantwoordings. Een ding zou gij u niet te verwijten hebben, namelijk, dat gij mij in deze onvergelykelyke ure hoogmoedig hebt gemaakt. Hoe meer gij mij toeschrijft, hoe meer ik gevoel wat mij ontbreekt, want ik heb lang genoeg geleefd om mij zelf te kennen; op ieder gebied zou de authentieke uitlegging veel verschillen van wat we hier hebben gehoord.

Een ding echter wil ik niet missen; daar is mij te veel aan gelegen, dat is mij te dierbaar, al was ook daarvan in dit oogenblik te veel: het is de uitdrukking van uwe liefde en deelneming.

De liefde toch is de eigenlijke grondtoon van al wat gezegd is. Laat mij daarmee voortleven, laat mij daarmee ten grave gaan. Ik ben nu 70 jaar oud geworden, maar heb niets heerlijkers dan de liefde gekend.

Ik dank den Koning die mij vereerd heeft. Zijn geslacht is mij altoos dierbaar geweest en het heeft mij niet ontbroken aan de bewijzen, dat hij in mij een goed burger, een goed Nederlander vond.

Ik dank den Koning van het naburige land, Ik dank u allen voor het mij geschonkene eerbewijs (de buste). Ik dank den man, die mij met zoo welsprekende woorden de koninklijke ererbewijzen heeft gebracht. Ik dank den eerevoorzitter; ik dank den woordvoerder, mijn vriend de Vries, beiden, mijne vrienden, voor wat zij mij gezegd hebben en (mij te genieten gaven. Ik dank allen die spraken, jongen en ouden, bekenden en onbekenden, Nederlanders en Vliamingen. Och! Het oogenblik is er naar om de namen te vergeten, van wie tot mij gesproken hebben.

Ik dank den bezielden dichter, die daar uitgebarsten is op eene wijze, zoals ik het niet kan. (Dit werd met

Toen de uitvoering was afgelopen trad Beets op de tribune. "Was ons onmogelijk door de dicht opgepakte schare te dringen. Wij konden dus slechts enkele klanken opvangen. Hij had het fraai gebonden tekstboekje in de hand, dat de oudste dochter van onzen Hol hem overhandigd had en wees op de samenwerking van IJazebroek en Hol. Hij begroette zijn ouden vriend, zijn Jonathan op de hartelijkste wijze, maar dankte ook Hol voor zijn gaven, aan dit feest gevestigd, hij dankte de solisten, de koren, het orkest, de lieve kleinen van het kinderkoor. Maar niet alleen de kunst der toren had hij te herdenken, ook andere. Wie de schilder is van het schoone stuk, dat de Nederlandsche jongelingschap hem aanbod, weet hij nog niet. (Gister althans) maar het deed hem goed te vernemen dat zijn geest weerklank vond in hun hart; hij wist op zijn goede oogen dag onbekommerd moeten doen doorbrengen, maar ook zooveel schoone herinneringen, waarvan hij slechts enkele heeft kunnen zien, maar die hij veel en lang zal beschouwen, hoewel er onder zijn die droevige herinneringen opwekken. Ik dank u allen; mijn loopbaan spoedt ten einde, maar velen uwer zijn nog jong, er zijn ook grijze hoofden onder, — in daer die ik mijn ouden vriend Beynen dien ik bijna vergeten had en danken voor omdat hij mij de goethe heeft willen brengen van mijne vriendin Mevrouw Bosboom-Toussaint. Maar ik dal van den berg af, velen uwer staan op den top in de volle middaghoogte, anderen bestigen nog den heuvel, U allen bid ik de genade Gods toe, wij verlichte U w pad en schenke U alle goede gaven!

Met geinich werd deze toespraak beantwoord.

**

Te 6 ure ving het feestmaal aan. Het werd geleverd door den heer L. Wegerif en voldeed in alle opzichten zeer goed. De menu luide aldus:

Potage Londonderry, Croquettes ris de veau Soles aux crevettes, Filet de Bœuf à la Périgieuse, Cèleri au jus Petits Pois, Côtelettes à la Mouton, Potelets à l'Indienne, Pouding Chateaubriand, Sauce Ananas, Rizi de Paradreaux, Compôte d'abricots, Mayonnaise de Saumon, Salade, Gelée de Noyaux, Bavaroise aux fruits, Nougats, Gaufrettes. Dessert. Glace moulée, Fruits.

Onder de aanzittenden noemen wij behalve de familie Beets, en de leden der commissie, de commissaris het Konings in dit gewest de burgemeester van Utrecht, de heer de Beaufort lid der Eerste Kamer, de hh. Roell en Bastert, leden der Tweede Kamer, enz.

De toon aan tafel was zeer opgewekt en aangenaam en al te snel vloog de tijd voorbij.

Feestdronken ontbraken natuurlijk niet. En er werd goed gesproken. De acoustiek in de zaal maakt echter het verstaan en daerom een hanteekenen moeielijk. Al wederom neme men dus het gebroekte voor lief, als we enkele trekken weergeven van het vele goede, dat we hoorden:

De eerste Spr. was de heer van Lynden, die tusschen den jubilaris en zijn afgevaardigden gezeten, bij de mededeeling der tafelwet uit die onmogelijkheid, waardoor hij scheiding maakte tusschen man en vrouw — aanleiding nam om een hartelijken dronk te wijden aan Beets en zijn gezin. Wij weten allen, zeide hij o. a., wat Beets was voor zijn gezin en zijn gezin voor Beets, en wij hebben daarvan getuigenis afgelegd door Beets te vragen met zijn gezin. Beets te midden van zijn gezin? Met al de zijnen? Neen, er ontbreken er, en die ontbreken den herdacht Spr. op gevollvolyt wijze.

De hoogl. de Vries sloot zich daarbij aan, door aan het gezin van Beets een hartelijk woord te wijden en vooral er op te drukken, wat mevrouw Beets voor haar echtgenoot was en, haar gezondheid instellende, wenschte hij, dat zij nog een lange reeks van jaren het geluk van haar echtgenoot mocht uitmaken.

Mevrouw Lina Schneider droeg een schoon Duitsch vers voor, om den jubilaris te verzekeren, dat ook in Duitschland vele harten warm kloppen voor onzen Dichter.

Het luide aldus:

In Maastrich war's, gedenkst du noch der Stunde?
 Da brach'ich dir in deutscher Sprache Kleide,
 Dein Hochgesang von Liebesglück und Leide,
 Dein «Wenn die Kinder grossz» mit zagem Munde.

Zu meinem Lande trug ich von dein' Funde
 Der Dichtergabe, frei von jedem Neide,
 Dass Jeder sich in ihrem Glanze weide,
 Voll Stolz und Freude die willkommen Kunde.

Uitwendig zijn vader en lang leven toe, tot en zegen voor velen, die u bijna zoo lief hebben als wij;

De hh. Dijserink en de Veer hadden nu een klein kibbelpartijje over de mededeeling van een zonderlinge verklaring van Busken Huot in het album van Beets, waarvan echter, zoals Beets later zei, de dissananten zich oplossen in een schoone harmonie, waarvan al weer meer hulde aan den jubilaris het slot was. Huot verspelde het uitsterven der dichters en de heer de Veer besloot daarom zijn toast op Stracké, met deze woorden: wij hadden niet gedacht dat zoo iets (een zoo warm en levend beeld van Beets te maken) in het koude marmer mogelijk ware, maar als een man als Stracké marmer behandeld, dan wordt het marmer warm en levend, welnu dan, zoo de dichters op papier uitsterven, zullen die in marmer herleven!

De oud-hoogleraar Quack bracht zijn oud ambtgenoot op zijn eigenaardige manier hulde.

Toen Beets tot hoogleraar werd benoemd, deed de regering een gelukkig groep; hij werd benoemd, niet omdat caratoren, niet omdat zijn ambtgenooten hem verlangden, maar op eigen auidrift der regering, die toen waarlijk regeerde, omdat zij voor haar land het beste nam wat er was, en dat verbod aan de hoogeschool. Beets was het beste, omdat hij steeds was en is de man van het Hollandsch element: wie in onze professor-wereld bekend is, weet, zegt Spr., dat zij zoo wat een internationaal tintje heeft: de een loopt hoog met Duitische wetenschap; en ander is sterk in de Engelse methode van onderzoek; de derde heeft een Fransche manier. Beets was en bleef de ideaal-Hollander, en dat was zijn beste en grootste invloed op de jongelingschap.

De heer Forest, een schonzoon, sprak weder op innigen toon, en beklagde zich dat Beets zoo weinig meer kwam daar, waar zijn eerste gedichten ontstaan waren.

De heer Paul Frédéric sprak weer een hartig woord namens de Vliamingen. Hij sprak over het gezin van Beets en, herinnerende aan de woorden van zijn zoon, zeide hij o. a.: »wij die u bijna zoo lief hebben als zij, weten dat het waarheid is wat hij van u getuigde.»

De heer Kirberger, boekhandelaar, volgde met een welgemeend woord, de heer Muller, een oud huisvriend, met woorden vol waardeering over de zusters van Beets.

En nu, hoewel er nog Sprekers ingeschreven waren, kwam een even onverbidelijke wet, als die welke Beets emeritus-hoogl. deed worden, een einde maken aan dit feest: tegen half 10 had de Voorzitter verklaard, zou het feest moeten afloopen, en met kracht hield hij daaraan de hand, daarbij intusschen in aansluiting bij de toespraak van prof. Quack herinnerende, dat eene regering waarvan hij lid was Beets tot hoogleraar heeft benoemd.

En nu zou de jubilaris bedanken: »hoe zijn woorden weer te geven? De gehele rede was één dankbaarheid, maar in hoe onderscheiden vormen? En juist die vorm, die Beets van zelf vond, is voor ons, die met een potlood en een boekje in de hand stonden te »isteren, zoo moeielijk vast te houden!

Hij overzag de rij der gasten en de namen dergenen die tot hem gesproken hadden en zeide: de gedachten vermenigvuldigen zich; wie hier zou zwijgen zou wellicht het beste spreken. Laat mij toe overluid te denken. Ik dank u allen; in de eerste plaats den eerevoorzitter, die scheiding maakte tusschen mij en mijn echtgenoot: maar dat was niet zoo; hij was de brug tusschen ons, en gaf hem en mijn vriend aan deze zijde (de heer de Vries) aanleiding om te spreken over mijne echtgenoot. Gij weet, wat hij die tot u spreekt verplicht is aan de gezellen zijns levens. Als de moed bezwijkt, het werk te veel is, de krachten niet volstaat, is zij het, die opbeurt, troost, nieuwe kracht schenkt. Ik ben niet zeer uitnemend, maar alle uitnemende mannen hebben de grootste verplichting aan hun vrouwen en moeders.

Van al wat tot Spr. gezegd is van al wat men in hem geprezen heeft, is dit hem het liefste, dat men hem gemoed, dat men een hart in zijn werken gevonden heeft. Dat is hem zelfs de lieve Lina uit Keulen komen verzekeren, met haar hartelijk lied, waarin zij hem verzekerde, dat Duitschland, het land van het gemoed, dat ontdekt en gevoeld en gewaardeerd heeft. Maar dat is uw schuld, sprak de jubilaris guldig, dat hebt gij gemaakt door uwe schoone vertalingen!

Vreest God, eert den koning, is een voorschrift dat ik steeds in eere trachte te houden, en daarom deed het mij genoege te vernemen, dat de burgemeester van Utrecht mij geen slecht burger vindt; ik mag hem daartegenover het getuigenis niet onthouden dat hij geen slecht burgemeester is. Roell de zoon van een vriend mijner jeugd, sprak over Haarlem, dat mij lief is, Utrecht, waar ik veel goeds heb ondervonden, van het gemeene Vaderland dat ik steeds heb lief gehad.

Ik heb niet met u opgeschreven: daar is Quack, die veel te veel goeds van mij gezegd heeft, en die zoo korten tijd mijn ambtgenoot is geweest, en die nooit had moeten weggaan naar die koude financierewerld, bij de man die iets heeft wat wij nu noodig hebben, dat zich aansluit bij den modernen geest, dat levendige, dat geestige, dat sprudelende — mag ik even dat germaansche gebruiken, professor, zeide Beets tot de Vries, — dat zijn beschaafde, dat gevoel voor de kunst, dat de wetenschap verheft. — Het is jammer dat hij gegaan is, en de wetenschap heeft vaarwel gezegt, want ook hij is een man met een hart. Zij zijn zoo zeldzaam niet als men denkt, menschen die een hart hebben, want al wat uit het hart en het gemoed voortkomt vindt steeds den krachtigsten weerklank. — Stracké... wordt den Spr. ingefluisterd, — Stracké, o ja... zegt hij, maar ik heb hem niet vergeten, ik heb hem opgeroepen van middag, maar hij was er niet. Nu zit hij daar en dank ik hem, dat hij mij zoo schoon in teken en dank ik stem, daar heeft neergezet; maar het koude marmer wordt warm en levend, als gij het behandelt. Warmte en leven, dat is toch maar altijd het enige en beste, en warme en leven komt voort uit het hart, en wordt daarin geleid door God in den hemel: Zijn naam zij geprezen!

**

Wij behooven niet te zeggen, dat deze ontboezeming in de grootste stilte werd aangehoord: allen stonden den Spr. heen en hingen aan zijn lippen, onophoudelijk knikte nu hier dan daar een, ten teken van instemming, of hoorde men een gullen lach over een geestig woord, een schalke wending, een verrassende uitspraak. Neen, inderdaad, een man, die aan den laten avond van een dag als gister, na zooveel vermoenenissen des geestes en des lichaams, na zooveel aandoeningen van allerlei aard, nog zoo weet te spreken, een zoo uitgelezen gehoor nog zoo aan zijn lippen weet te doen hangen, moge 70 jaar zijn, — oud is hij niet.

Eigen Haard behelst eene afbeelding van het marmeren borstbeeld, dat Beets werd aangeboden.

Over die buste, die levensgroot is, zegt de *N. R. Ct.* wies redacteur lid der commissie: — »herinneren, die ons nog, hoe in den boezem van de leden der hoofdcommissie het voorstel van den Leidschen hoogleraar Acquoy om haar te laten vervaardigen, bij eenigen alleen uit dit oogpunt bezwaar vond, dat zij aan de mogelijkheid twijfelden om zoowel den humor van Hildebrand als den ernst van Nicolaas Beets als prediker in marmer uit te drukken. Toch meende men bijna eenstemmig, dat bezwaar te mogen opleffen door de eenvoudige en zeker den hoogleraar Stracké vereerende opmerking, dat wie een zoo veelzijdig talent bezat als hij en een beeld als »dit« kon scheppen, ook wel de gaaf zou bezitten om de geheele persoonlijkheid van Beets in marmer weer te geven. En geen schooner hulde voor dezen priester der beeldende kunsten, die de moeielijke taak durfde aanvaarden, dan de erkenning dat hij het ideaal, hetwelk de commissie zich voorspiegelde, zoo nabij mogelijk heeft weten te verwezenlijken. In het openbaar wenschen wij den heer Stracké met de voltooiing van zijnen arbeid geluk!

Het marmer zelf, uit de groeven van Serravezza, is vlekkeloos en brengt het zijne bij tot verheering van het schoone.

De buste rust op een pedestal in thermenvorm van gepolijst gekleurde marmer uit de groeven van Schemton te Tunis. In gulden letteren staat aan de voorzijde gegrift — wij hebben het eenvoudig woord aan den heer Wertheim te danken —

Nederland
 aan
 NICOLAAS BEETS.

Ter zijde links:

MDCCCXIV
 XIII September
 MDCCCLXXXIV.

De Maatschappij Arti et Amicitiae en het genotschap Pictura, hebben Beets insgelijks het eere-lijdmatschap aangeboden.

Van de Nederlandsche vrouwen, die Beets gister ochtend in zijn huis bezochten, heeft de jubilaris een prachtige gebeeldhouwde eikenhouten boekenkast gekregen. Mevrouw's Jacob sprak hem toe. De Nederlandsche meisjes gaven hem daarbij een fraaien reizenkerf met bloemen.

Het gemeentebestuur van Haarlem zond het volgend schrijven: »Hooggeleerde heer! Het bestuur van uwe geboortestad gevoelt behoefte, u bij gelegenheid van uw 70sten verjaardag een blijk van hulde te brengen. Het verheugt zich, dat het u gegeven is, onder het genot van eene goede gezondheid, geerd door allen, dezen dag te beleven. Het verzoekt u, de verzekering aan mag zijn u onder zijne zonen te nemen, dat, wanneer het vaderland er trotsch op uw geboortestad is, die daarvan bogen mag. Het bestuur van de gemeente Haarlem biedt u met zijne hulde tevens aan de betuiging zijner hoogachting.»

Liederen uit de Feest-Cantate.

ELIA OP HOREB.

Koor.

Loof den Heer op luide tonen!
Enkel liefde is Zijn gebied,
In den Hemel moog' Hij wonen:
Hij vergeet onze aarde niet.
Loof en prijs Hem alle stem,
Aller harte huldig Hem.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Wat doolt gij door de wildernissen
En klaagt uw rampspoed der woestijn,
En waant des Heeren hulp te missen,
Verlaten van uw God te zijn?
Wat houdt gij 't hoofd ter aard gebogen,
En scheurt het harig opperkleed,
En slaat ten Hemel hooplooze oogen,
Elia! Godsgezant! Profet!

Baryton-solo.

ARIOS.

Het is genoeg, o God en Heere!
Neem nu mijn ziele weg van mij,
Gun dat ik tot mijn vaadren keere;
Hoe zoude ik beter zijn dan zij?
Wat kan de taal des zieners baten
Des zieners van Uw kracht omgord,
Uw volk heeft Uw verbond verlaten,
En Uw altaren omgestort.
Zijn Uw gezanten niet gevallen
Voor 't zwaard in Afgodsdienst ontbloot?
Ik slechts bleef over van hen allen;
Maar mij ook wacht de dood.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Sta op! uw droefheid zal verdwijnen,
Uw vrees beschaamd zijn en uw klacht,
Ga uit! de Heer zal u verschijnen:
Bestijg den Horeb! Zwijg — en wacht!

Koor.

Hoor, de stormwind verheft zich, daar dondert de orkaan,
Die de krimpemde vlskte met siddring zal slaan;
Die de steenrotsen breekt en de bergtoppen knot:
Dat 's God!

De Heer is in den stormwind niet.

Zie de grond wordt gescheurd, en geschokt, en beroerd;
't Is of Horeb uw siddrenden voet wordt ontvoerd;
De woestijn wordt beweglijk en golft als een meer:
Dat 's de Heer!

De Heer is in den aardschok niet.

Maar zie! lucht en woestijn staan in brand voor uw oog!

Slotkoor.

Leer ons Heer uw goedheid loven,
Leer ons steunen op Uw trouw,
Wat ook d' aarde ons moge ontrooven,
Wat ons hart verschrikken zou.
Amen, loof op luide tonen,
Alle schepsel loof den Heer,
In den Hemel moog' Hij wonen:
Op onze aarde ziet Hij neer.
Loof en prijs Hem alle stem,
Amen! alles huldig' Hem!

HET TRANENKRUUKJE.

UIT DE EDDA.

Hulda (Holle) is in de Scandinavische godenleer die „donkere“, maar vriendelijke godin der onderwereld, welke het leven geeft en tot welke het leven ten laatste terugkeert. Haar bron is boven Ygdrasil (den Wereldboom) en daaruit stijgen de kinderzielen op, die geboren worden; van daar de sproken van de Kinderbron en van den Ooievaar, die de kindertjes uit het water vischt en aubbrengt. Vroeg gestorven kinderen keeren weder tot Hulda in de onderwereld terug, waar zij weleer liefderijk gevoedsterd en gekoesterd werden. De bijzonderheid dat, in vele sagen als deze, in den christelijken tijd de Moedermaagd in de plaats van Hulda gesteld werd, toont hoe madonna-menschelijk men zich het beeld der Hulda voorstelde.

Daar weent een moeder haar oogen rood;
Haar eenig dochtertje, eilaas! is dood.

Zij plant op 't grafje vergeet-mij-niet;
Zij ziet het bloeien, het troost haar niet.

Daar zweeft in 't hofken vrouw Hulda aan,
Tot wie de ziertjes der kindren gaan.

Haar volgt blijmoedig de gansche schaar;
Maar ach! haar kindjen is niet met haar.

»Zoo 'k u slechts eenmaal met Hulda zag,
»Hoe zou ik zeggen dien blijden dag!»

Maar nog één ziertje komt achteraan;
Een kruik te torsen doet langzaam gaan.

»Uw weenen, moeder! doet mij geen goed,
»Die al uw tranen vergaaden moet!»

De moeder hoort het; het smart haar zeer;
En voortaan weent zij geen tranen meer.

Bovenstaand gedicht verschijnt in den tweeden bundel der Najaarsbladen bij den Uitgever A. W. Sijthoff te Leiden.

EEN LIED VAN BLOEMEN.

Ginder, in het groene dal,
Bloeien rozen voor mijn voeten,
Waar ik haar meê sieren zal,
Die mijn liefde en zal ontmoeten.

SCHEIDING.

Onze wegen scheiden,
Maar ons hart blijft een;
Immers is ons beiden
Ééne hoop gemeen;
En de dag zal komen,
Is reeds in 't verschiet,
Die ons vereent met alle vromen
En voor altijd te zamen ziet.

Onze wegen brengen
Over berg en dal,
Naar het God gehengen
En besturen zal;
Liefde doet ze kronkelen,
Maakt ze ruw, en vlak;
Tot waar wij 't vredig licht zien vonkelen,
Van onder 't veilig vaderdak.

MIJN HOF.

Midden in de stad heb ik een hof,
Een hof met schoone bloemen;
Die bloemen liefheeft, vindt er stof
Tot kijken, ruiken, roemen:
Bloemen zoo kleurig,
Bloemen zoo geurig,
Fijn en grof.
God laat ze groeien,
Blad voor blad, knop voor knop,
En schrijft, als ze bloeien
Zijn naam er op.

Midden in mijn huis heb ik een hof,
Een hof met schoone rozen:
Die rozen lief heeft vindt er stof:
Tot kussen en tot koozen.
Rozen zoo kleurig,
Rozen zoo geurig,
Fijn en grof.
God doe ze zamen
Opwassen zonder smart,
En schrijve al zijn namen.
Diep in haar hart.

HOLLANDSCH LIED.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem needrig eeren.
Die God, die uit den hemel ziet,
Is ons een burt, ons schild, ons lied,
Hij is de Heer der Heeren.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem ijrzig zoeken.

't Zonlicht doet den dauwdrop drogen,
Eer de morgen middag wordt, —
Ach, de traan der afscheidsrouw
Blonk in 't oog der ongetrouwe
Ook zoo lieflijk, ook zoo kort.

MAARTJE VAN SCHALKWIIK

Maartje ging met Kees uit hooien.
Zoenje, zei hij, nou me niet,
Al de roken!), die je ziet,
Zal ik op je leden goeien.
Maartje zei: »'t Is jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit rijden,
Op een hooge, hooge sjees.
Geef je nou geen zoen, zei Kees,
'k Laat je voor de wielen glijden!
Maartje zei: »'t Is jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»

Maartje ging met Kees uit varen,
In een smalle, smalle schuit.
Geef me een zoen, riep Keesjen uit,
Of ik smijtte zóó in 't Sparen.
Maartje zei: »'t Is jou gegund,
Doe wat jij niet laten kunt.»
Maartje, zei hij, jij hebt grillen,
'k Droomde dat je van me hiel...
»'k Doe 't ook', lachte ze, »in me ziel.»
Kees dacht: Zij schijnt niet te willen,
En toch weet ik niet een man
Die van haar meer houden kan.

Hoor reis, zei hij, lieve Maartje!
'k Heb op jou mijn zin gezet;
Als jij zelf het niet belet,
Wou ik spreken met je Vaartje.
Maartje zei: »Nou ben je een man!
Doe wat jij niet laten kan.»

) Hooi-hoopen.

FEESTKLANKEN.

Nederlands dichter Dr. NICOLAAS BEETS op den

13^{en} September 1884 toegezongen door

J. P. HASEBROEK en RICHARD HOL.

Koor.

Vader der geesten! aan U onze dank;
Dank voor het licht, door Uw kindren ontstoken!
Dank voor het woord, door Uw Zieners gesproken!
Dank voor Uw stem in der Dichtren gezang!

Gun dat ik tot mijn vaadren keere,
Hoe zoude ik beter zijn dan zij?
Wat kan de taal des zieners baten
Des zieners van Uw kracht omgord,
Uw volk heeft Uw verbond verlaten,
En Uw altaren omgestort.
Zijn Uw gezanten niet gevallen
Voor 't zwaard in Afgodsdienst ontbloot?
Ik slechts bleef over van hen allen;
Maar mij ook wacht de dood.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Sta op! uw droefheid zal verdwijnen,
Uw vrees beschaamd zijn en uw klacht,
Ga uit! de Heer zal u verschijnen:
Bestijg den Horeb! Zwijg — en wacht!

Koor.

Hoor, de stormwind verheft zich, daar dondert de orkaan,
Die de krimpene vlakte met sidring zal slaan;
Die de steenrotsen breekt en de bergtoppen knot:
Dat 's God!
De Heer is in den stormwind niet.

Zie de grond wordt gescheurd, en geschokt, en beroerd;
't Is of Horeb uw sidrenden voet wordt ontvoerd;
De woestijn wordt beweeglijk en golft als een meer:
Dat 's de Heer!

De Heer is in den aardschok niet.

Maar zie! lucht en woestijn staan in brand voor uw oog!
't Is een vuurstorm beneden, 't zijn bliksems omhoog;
't Regent kolen, 't spuit vlammen van verre en nabij:
Dat is Hij!

De Heer is in den vuurloed niet.

Maar voel na 't vuur de zachte stilte dalen!
Het zoet gesuis van 't koelje waait u aan
En zalf uw hart in ieder ademhalen,
En troost u van de vreeze doorgestaan.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Elia! nu het aangezicht omwonden!
Het hoofd gebukt! Jehova nadert nu.
Hij heeft den storm der Kracht vooruit gezonden;
Maar 't windje suist: de Liefde spreekt tot u.

Koor.

RECITATIEF.

Keer weder tot mijn volk, keer weer!
Nog zevenduizend bogen nimmer
Hun knieën voor den Baäl neer,
Hun steun, hun toevlucht blijf ik immer

Alt-solo.

Zoo spreekt de Heer.

Solokwartet.

Ja, de Heer is rechtvaardig en groot in Zijn kracht,
Maar ook vriendlijk, lankmoedig, genadig en zacht.

Hoe madonna-menschelijk men zich het
beeld der Hulda voorstelde.

Daar weent een moeder haar oogen rood;
Haar eenig dochtertje, eilaas! is dood.

Zij plant op 't grafje vergeet-mij-niet;
Zij ziet het bloeien, het troost haar niet.

Daar zweeft in 't hofken vrouw Hulda aan,
Tot wie de zieljes der kindren gaan.

Haar volgt blijmoedig de gansche schaar;
Maar ach! haar kindjen is niet met haar.

»Zoo 'k u slechts eenmaal met Hulda zag,
»Hoe zou ik zeggen dien blijden dag!»

Maar nog één zielje komt achteraan;
Een kruik te torsen doet langzaam gaan.

»Uw weenen, moeder! doet mij geen goed,
»Die al uw tranen vergaaden moet!»

De moeder hoort het; het smart haar zeer;
En voortaan weent zij geen tranen meer.

Bovenstaand gedicht verschijnt in den tweeden bundel der
Najaarsbladen bij den Uitgever A. W. Sijthoff te Leiden.

EEN LIED VAN BLOEMEN.

Ginder, in het groene dal,
Bloeien rozen voor mijn voeten,
Waar ik haar meê sieren zal,
Die mijn liefde er zal ontmoeten:
Donkre rozen, schoon van kleur,
Gloeieinde in de zonnestrallen;
Bleekke rozen, zoet van geur,
Waar geen reukwerk bij kan halen;
Lieve rozen allegaer,
Die mijn liefde saam zal vlechten
Tot een blijden krans voor haar.

Ginder, aan de kleine beek,
Blinken lilies voor mijn oogen;
Lieflijk is haar Marmerbleek
Van een druppel dauw betogen!
Witte lilies; rein en blank,
Die ik tot een ruiker binde;
Blauwe lilies malsch en rank,
Voor de borst van mijn beminde;
Lieve lilies allemaal,
Die mijn liefde saam zal snoeren
Haar ten smettelozen praal.

Ginder op het gele duin,
Groeien geurige violen,
Met de kleine, paarsche kruin
Onder mos en tijn verscholen.
Dwaas wie ooit violen vroeg,
Om of vlecht of borst te tooien;
Want slechts zijn ze groot genoeg
Om haar weg mee te overstrooien!
Geurig zijn ze niettemin,
Om de paden te besneuwen
Van mijn teedre zielsvriendin!

Bloemen zoo geurig,
Fijn en grof.
God laat ze groeien,
Blad voor blad, knop voor knop,
En schrijft, als ze bloeien
Zijn naam er op.

Midden in mijn huis heb ik een hof,
Een hof met schoone rozen:
Die rozen lief heeft vindt er stof:
Tot kussen en tot koozen.
Rozen zoo kleurig,
Rozen zoo geurig,
Fijn en grof.
God doe ze zamen
Opwassen zonder smart,
En schrijve al zijn namen.
Diep in haar hart.

HOLLANDSCH LIED.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem needrig eeren.
Die God, die uit den hemel ziet,
Is ons een burgt, ons schild, ons lied,
Hij is de Heer der Heeren.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij hem ijvrig zoeken.
De Heer betuigt zich aan zijn Kerk
Gansch wonderlijk in weg en werk
En 't heiligste aller boeken.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij in Gode blijven.
De Heer geeft kracht, de Heer geeft moed;
Wie tegen Holland strijde of woed,
De Heer zal hem verdrijven.

God zal met ons en Holland zijn
Ons kan geen kwaad genaken.
Dies knielen vorst en volk voor God:
De Heer beschikke alleen ons lot!
De Heer zal ons bewaken!

HET VIOOLTJE.

Als 't viooltje in 't lindelommer
't Geurig vijftal openplooit,
Mag het vrij zich schooner roemen
Dan de rijkstgekleurde bloemen,
Waar zich woud en dal meê tooit.

Vriendlijk gloort zijn gloeiend purper,
Knikkende van morgendauw, —
Van zoo'n druppel overtogen,
Blonken me eens twee dierbare oogen
Van nog lieflijker blauw!

Maartje, zei hij, jij hebt grillen,
'k Droomde dat je van me hiel...
»k Doe 't ook", lachte ze, »in me ziel."
Kees dacht: Zij schijnt niet te willen,
En toch weet ik niet een man
Die van haar meer houden kan.

Hoor reis, zei hij, lieve Maartje!
'k Heb op jou mijn zin gezet;
Als jij zelf het niet belet,
Wou ik spreken met je Vaartje.
Maartje zei: »Nou ben je een man!
Doe wat jij niet laten kan."

) Hooi-hoopen.

FEESTKLANKEN.

Neerlands dichter Dr. NICOLAAS BEETS op den
13^{en} September 1884 toegezongen door
J. P. HASEBROEK en RICHARD HOL.

Koor.

Vader der geesten! aan U onze dank;
Dank voor het licht, door Uw kindren ontstoken!
Dank voor het woord, door Uw Ziens gesproken!
. Dank voor Uw stem in der Dichtren gezang!
Dank voor den Man, dien Gij schonkt aan ons volk,
Hun tot een leeraar, en U tot een tolk!
Kronen en kransen, waarmeê wij hem groeten...
Zie! hij, met ons, legt ze neêr aan Uw voeten!

Koor van Kinderen.

Toch, hoe ons volk ook zijn Zanger vereer',
Streelender zijn hem de zachtere klanken,
Waarmeê de kindren zijns huizes hem danken,
Die hun een zegenbron werd van den Heer.
Vlechte de glorie een stralende krans,
De adel der ziele verdubbelt dien glans.

Algemeen Koor.

Schooner geen lied, dan de kindren doen rijzen,
Waar zij den Mensch en den Vader in prijzen.

Koor.

(WIJZE: *Wien Neerlandsch bloed.*)

Maar voller ruisch' nu 't lied, aan 't hart
Van groot en klein ontvloed:
Sterk' levenskracht en moed den Bard,
Voor wien heel Holland gloeit!
Draagt 't volk den stempel, dien hij 't steeds
In 't hart te prenten zocht;
Dan loont een beete hulde BEETS,
Dan goud of steen vermocht.

BIJVOEGSEL bij het Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad van Zondag 14 September 1884.

Utrecht, 13 September 1884. (Zaterdagavond, zeven uur.)

BINNENLAND.

De minister Heemskerk heeft op de gebruikelijke wijze de zitting der Kamers gesloten.

De slingsrede bevat een opzetting van der in deze zitting afgedane onderwerpen. Van het resultaat werd gezegd: mocht al niet omtrent alle de gewenschte overeenstemming zijn verkregen, er zijn toch gewichtige zaken tot een goed einde gebracht.

Aan het departement van koloniën is de officieel bevestiging ontvangen van de uitlevering van een Italiaanschen marroos van de Nisero en van de verwachting, dat de vrijheidstelling der overigen zal volgen.

Stadsnieuws.

Het feest van NICOLAAS BEETS.

!IL

Zooals wij in ons nummer van heden middag reeds mededeelden, was de zaal van Tivoli stampvol; er waren daar vertegenwoordigers van allerlei rang en stand, van allerlei richting en van allerlei plaatsen tegenwoordig. Men mag in waarheid getuigen: Daar was een volk, dat een zijner grooten mannen eerde.

De stemming was eene van onvermengde geestdrift, zoodat zelfs sommiger minder gelukkige vertolkthunner goede gevoelens met de meeste welwillendheid werd aangehoord en toegejuicht.

Wij willen, om een indruk van het feest te geven, een overzicht van het gesprokene trachten te geven; een geregeld verslag van alle redevoeringen zou teontooig wezen en ook moeielijk te geven zijn, omdat niet alle sprekers even goed te verstaan waren.

De eerste spreker was de heer van Lijnden, die uit naam van zoovelen, als hier tegenwoordig waren, den landgenoot begroette, die ook eenmaal gezongen heeft:

«Dankt allen God en wordt verblijd,

«Omdat Gij Nederlanders zijt.»

Wij nu danken God, dat gij met ons Nederland, dat gij onze landgenoot zijt; wij zijn dankbaar voor wat God U schonk en in U aan Nederland en het Nederlandsche volk gegeven heeft.

Mij is de vereerende taak opgedragen, U bij den aanvang dezer feestelijkheid de mannen, die u omringen, voor te stellen, niet om hen met name te noemen en persoonlijk bekend te maken, want gij kent hen allen en telt onder hen de warmste vrienden, maar als commissie, waartoe wij ons vereenigd hebben om dit feest en dit huldebetoon te leiden en te regelen, en van welke commissie ik de eer heb ere-voorzitter te zijn. Zij heeft in haar voorzitter, den hoogleraar de Vries, een uitstekenden woordvoerder, wien ik, met Uw verlof, thans het woord geef.

De heer de Vries was een uitstekend vertolker van wat er omging in de harten der aanwezigen, zoodat na hem eigenlijk niemand meer iets zaid, wat niet in eenigen vorm in de rede van de Vries is weer te vinden.

«Toen Gij uw 60. jaardag vierdet, herinnerde Spr., te midden van uw vrouw en kinderen, die uw kroon en uw sieraad zijn, rees bij U de vraag: word ik 70 jaar? En aan die vraag paarde zich de wensch uw jongste kind te zien. Die wensch is verhoord. Gij ziet uw jongste bloeiend voor U en werdt 70 jaar.»

«Zoo Gij U echter voorgesteld hadt dien dag weder als gewoonlijk in den stillen huiselijken kring te vieren, dan hebt Gij hopen van landgenooten, geschiedt het...

achtig en eerbied gegrond, die eene dankbare natie toedraagt aan de bevoorrechte stervelingen, die door groote gaven velen tot zegen zijn geweest. Dit mogen wij zonder ophef en zonder vleierij zeggen, dat Gij een zegen waart voor uw volk, en Goddank! dat zij Gij nog en dat blijft Gij en dat zult Gij blijven ook voor het nageslacht, dat de werken, waarmede Gij onze letterkunde verrijkt hebt, lezen en genieten zal. Zoolang men in Nederland prijs stelt op goeden smaak, geestigen luim, in lijne scheris, dichterlijke beginselen en edelen menschenmin, zullen Uw werken gewaardeerd worden.

«Wie ooit een boek ons schonk als de Camera obscura, dat telkens weder het hart van de lezers boeit, die dat ééne juweel schonk, heeft aanspraak op den lof van tijdgenoot en nageslacht. Maar Gij desdt meer. Met milie hand hebt Gij vele andere gaven geschonken.

Spr. noemde eenige van Beets werken en schetste ze in enkele trekken: zijn Verpzinngen en Verscheidenheden, zijn dichtwerken, zijn spreken; herinnerde aan zijne Sichtelijke Uren, hoe hij als academieleeraar de jongelingschap kennis en wetenschap schonk, maar nu tevrens door leer en voorbeeld toont, wat karakter is.

Ik doe, ging Spr. voort, uit den overvloed eenige grepen om te doen zien, waarom Nederland U zoo hoog acht en vereert.

«Dat alles evenwel is niet voldoende om te verklaren, wat men in U bij uitnemendheid waardeert: het is meer dan hoogachtig en eerbied, die men u toedraagt; het is liefde, die liefde van uw volk; die liefde heeft de dichter verworven, omdat hij altijd den toon wist te hooren. die werklank vindt in Nederlandsche harten: uw vaderland heeft gij u geheel gewijd; gij hebt in zijn geluk en ongeluk gedeeld, aan Nederland al uwe gaven gewijd, uw leven laug. Gij hebt ons geleerd ons te verblijden en te danken, dat wij Nederlanders zijn en ons vernaaude, dat wij het bloed der Vaders niet zouden laten verbasteren in onze aderen. Meer dan een ander wist Beets, dat de taal de kracht van het volk is, dat de taal de schat, de spiegel des volks en zijn trots is. Waar die taal vervalscht werd — en dat gebeurt nog al eens — traadt gij met klem van redenen of met dees geel der satire op en men zweeg voor Uw fijn gevoel, Uw kiesch gehoor, Uw gelouterden smaak. Gij zijt oorzaak, dat de natie haar taal lief heeft, meer dan die gij U wellicht bewust zijt, omdat gij als haar goede genius over haar waaktet.

Ik moet er nog één trek bij voegen, en wel lest best, een hoofdtrek, die al het vorenu-staande vereenigt en als tot een lieflijk geheel maakt. Reeds als 18jarige jongling verklaardet «Gij geen anderen lof te begeeren dan dat gij uw hart gegeven hebt. Het is gebekken, dat gij dat gedaan hebt, en dat geeft aan alles zijn schoon karakter; gij gaat geen orgel-toon, maar uw persoon; geen Vondel, maar den mensch, en die mensch met zijne beminnelijke hoedanigheden heeft aller hart gewonnen.

«Gij hebt eens het ideaal van den populaireren toon geteekend, en daarin uw eigen beeld geschetst; het is weinigen gegeven, zulk een ideaal zóó te bereiken.

«Op Uw 70. jaar brengen wij U voor dat alles hulde en dank uit naam van zooviel landgenooten, die U liefhebben.

«En vergeef ons, dat wij naar oude wijze, nu wij Uw verjaardag met U vieren, U een verjaars-geschenk aanbieden.

«In uw studeervertrek staat eene buste van Vondel, die eene Sichtsche jonkvrouw eens met viooltjes sierde; dat ontlokte u een ondegundig versje. Ook toen weder hebt gij ons begrepen. Zie het huldeblijk, voor u bestemd.

(De buste van Beets, door Stracké meesterlijk uit wit marmer gebeiteld, wordt onthuld door den landgenooten, geschiedt het...)

bracht hij de mededeeling, dat de Koning Beets heeft benoemd tot commandeur van den Ned. Leeuw. — Lang siera de kruis, zoo sprak hij daarbij o. a., de trouwe borst van onzen Hildebrand. Geheel het volk weet, dat het daar eene goede plaats heeft, omdat al Uw denken, doen en streven was naar de spreuk, die het draagt: Virtus nobilitat. Ook had hij mede te deelen, dat de regering namens de Belgische ter overhandiging had ontvangen twee brieven, beide in de Holl. taal, een van den Belgischen min. van binnen. zaken, waarbij hem werd toegezonden zijne benoeming tot officier de Leopoldsoorde. Uitbundig werden deze treffende vorstelijke huldeblijken toegejuicht.

De heer v. Lynden overhandigde daarna het album met een stoffelijk geschenk, dat het bewijs is der liefde, die het volk in Nederland Beets toedraagt.

De heer Römer bracht met curatoren van de academie een feestproel, weemoedig gestemd door het verlies van Beets. — Dezelfde toon werklank in de rede van Prof. Lamaker, namens den academischen senaat en de hoogere-aren, die hun ambgenoot zoo ongaarne missen.

De Nederlandsche Maatschappij van Letterkunde heeft hem bij monde van prof. Kuonen het eereidmaatschap aangeboden, hoewel het, zelde Spr., meer eer is voor ons U als eereid te hebben, dan voor U ons eereid te zijn.

D; Maatschappij van fraaie kunsten en wetenschappen bracht bij monde van den heer Griethuysen een hartelijken groot.

De kerkvoogden der Ned. herv. gemeente te Utrecht brachten hun collega bij monde van den heer van Hengst een welgemaakte hulde. — Ds. Weller, uit Heemstede, bracht een groot uit de eerste gemeente van Beets. — Rosseels sprak een Vlaamsch goed gemeend woord namens de Vlaamsche broeders, van wien ook een schriftelijke groot kwam gezonden door den Snellaertskring, terwijl Paul Frédéricq den schrijver van Hildebrand huldigde als de brug tussehen Vlaamsche en Nederlandsche letterkunde, en de ongevuer te gelijk verschenen «Leeuw van Vlaanderen» en «de Camera obscura» vergeleek.

De heer Beijnen trad op als vertegenwoordiger van mevr. Bosboom-Toussaint, te zwak van lichaam — niet van geest — om tegenwoordig te zijn. Hij was de welsprekende tolk van de warme gevoelens voor haren vriend, wien zij in zoo menig opzicht zooveel verplicht verlaardte te wezen.

Prof. Brill bracht mondelijk een feestwoord namens de Fransvlandsche broeders; ook las hij eene oorkonde voor, die van andere Zuid-Afrikaansche vrienden ontvangen was.

De rector van het studentencorps, de heer van de Poll, overhandigde met een nette rede een schilderij, een fraai wintergezicht, dat een hulde is van alle studentencorpsen in Nederland, die zich op aansporing van het Utrechtsche gaarne tot die hulde vereenigden.

De heer Melvilj van Carnbee sprak namens HANTA NOHTA een hartelijk woord.

Van wege de firma Bohn werd een prachtige exemplaar aangeboden van den 15. druk der Camera Obscura, die juist heden verschijnt.

Daarop kwam een troepje Hollandsche jongens een kranis brengen; een van Lennep reciteerde daarbij een aardig en geestig vers.

Ook de jongens uit Arnhem lieten zich niet onbetuigd en zonden een paar afgevaardigden met een bouquet. Die Hollandsche jongens waren Hildebrand blijkbaar recht welkom.

De heer van Duyf trad nu op namens den journalistenkring en sprak ongeveer als volgt: «De Camera obscura van het menscheijk leven die wij «pers» noemen, heeft mij tot u gezonden, om op dezen heuglijken dag U hulde te betuigen namens de Nederlandsche journalisten, voor zooveel — en het zijn de meeste — zij vertegenwoordig zijn door den Neder-

En waar Uw naam werklinkt in 't U gewijd gemeend in 't G'indita: dit jaar op Walter Scott mocht wijzen. — In 't heerlijk Edinburgh, — die om den Bijbel vroeg, Nog altijd hem «het Boek des Troostes», bij 't vergrijnen, Bewijst dat ook Uw steun, Uw hope niet genoeg? 't is dat zoo dierbaar Woord zocht hij de rust voor 't sterven,

Rijk was hij in dien schat, en Gij zijt het methem. God doe — nu jaren zij 't: — U d'eeuwige kroon ver-werven!

Maar wacht Gij uit Zijn hand in 't nieuw Jerusalem, J. W. Th. WEDDIK

Een dichter overhandigde met een vers zijne bundel «Eerstelingen».

Ds. ten Kate brak in een luid dichtgroot los en riep de dichters op om 't antwoord op de vraag, of Beets niet waardig is dat zij hem «als onzen dichter-koning» kronen. Hij wenschte Beets een lang leven toe en hoopte dat hij nog lang de lier zal tokkelen. «Ous, kleine dichters, gaat de grote «Beets dan voor!»

De heer Nijland wees op het opvoedende element in de werken van Beets.

De heer Honigh trad daarna op met het volgende gedicht:

ZAANSCH LIEDEKEN

in 't album NICOLAAS BEETS aangeboden op zijnen zeventigsten verjaardag.

(Zie Beets Dichtwerken II 183).

«Het IJ is breed, de Zaan is breed, Wie wil de Zaan bevraven?» Das Klok — een Zaansche, die 't niet weet — Uw lied voor vüjtig jaan. Nu groeit, als in de «Grootte Plas» Waar 't IJ eens goldie, graan en gras.

De Zaan is echter steeds nog breed, Mocht zij maar dieper wezen! Nog vindt ge er molens bij de vliet, Schoon minder dan voor dezen. Nóg denkt, wie Zaansche schoonen ziet, Aan dikke molens verder niet.

Maar, of gij 't weet of niet en weet. De Zaansche schoonen waren Een weinig boos, daar gij haar kleed Noemdet een voor honderd jaan. 't Was toen zoo niet en nu veel min, Al heeft de mode er geen slavijn.

Toch zijja zij zeer govedig geweest, Dat Gij ze hebt geprezen, Ze vroegen me op Uw jubelfeest Bij U haar tolk te wezen. En gaarne heb 't dien wensch vervuld, Ik had aan U ook oude schuld.

Die meisjes zijn nu moeders meest En als Gij hebt gezongen Wat 't onderhart verheugt of vrees, 't Heeft diep ook haar doordrongen. Wie zwijgend danke voor dat lied, Het moederharte kan dat niet.

Das broeg ik, zoon der mij're Zaan, U hare en mijne hulde. U, wiens gedicht van jungs at aan Mijna hoofd en hart vervulde. Noemde ik U in mijn zangen niet. Hoe ik U las, sprak uit mijn lid.

En daarom op dit schoone feest Een dank- en zegbede; Dank voor wat Gij ons zijt gewecet Door dicht en ondicht meode. Een beë: Wiens Woord Gij hebt verkon'd, Hij zegne Uw levens-avondstond!

Wageninge, 4 Sept. '84. C. HONIGH.

Terwijl ten slotte de heer Schaezman de rijk besloot met dit vers:

AA N

NICOLAAS BEETS.

DAGBLAD van ZUID-HOLLAND en 's-GRAVENHAGE.

Abonnement: S. M. Binnen de Stad... / 5.50 Buiten de Stad franco... / 6.50

Brieven, gelden, postwissels, abonnements, advertenties enz. franco te adresseren aan het BUREAU, Mooge Westeinde, No. 20.

Advertentie-prijs: Van 1-7 regels... / 1.50 Elke regel meer... / 0.20

Officieel Gedeelte. Als het Hoofddirectoraat van politie zijn als gevonden aangegoren: Een kap van een boerin...

het uitspreken van 'de hoop', dat de bijzondere omstandigheden, die daarvan oorzaak zijn, van voorbijgaanden aard mogen wesen.

van den anderen is gezegd; alleen kan de verkorting nog grooter zijn. Gesteld, er moeten herstemmingen plaats hebben, dan moeten daarvoor veertien dagen ingeruimd worden.

Verising van den prijs acht hij voorslaag niet mogelijk wegens de hoogte exploitatiekosten. Nadat door andere leden was gemerkt dat het gebruik van den watermeter dit voordel oplevert...

ning wat vlugger kunnen zijn; de tafel was met geschikt en met schoone bloemen getooid; de dichter houdt daarvan; zoowel als van vrouwen, zeide hij, melding makende van een fraaie bloemenkorf...

Geslaagd voor: 1e gedeelte: G. Van der Wielen, te Druiven, A. Mackenzie, te Harlem, H. B. E. Blatter, te Huisen bij Arnhem...

Niet-Officieel Gedeelte. Bij dit nommer behoort een BIJVOEGSEL. Wie zich op het DAGBLAD met 1o October abonneert, ontvangt de in de laatste helft van September verschijnende nummers gratis.

Wat als de taak der Staten-Generaal op wetgevend gebied voor het aanstaande jaar in de openingsrede wordt aangewezen, is niet van zeer omvangrijken aard, maar wel van groot gewicht.

Geschied het alzo, dan kunnen de nieuwe Kamers binnen een zevental weken voor de behandeling van de voorgestelde Grondwetsherziening staan.

Algemeen stemrecht. De zal 'Walhalla' was gister-ochtend overvol met afgewarigden en andere belangstellenden voor de aenzien ten behoeve van 'algemeen stemrecht'.

Zou ik wagen om weer te geven, wat niet weer te geven is, omdat het zijn waarde ontloende aan den mond die sprak en aan den vorm dien zijn denkbeelden aannamen...

Burgerlijke Stand. 's-GRAVENHAGE, 15 Sept. BEVALLEN: E. de Boek, geb. Brak, z. - F. J. Hooks, geb. Wegmakers, z. - C. Knap, geb. Coene, z. z. - P. Frank, geb. Frank, z. - C. W. Louwinger, geb. de Groot, z. - J. Kroon, geb. de Bruijn, z. - W. Bagegerman, geb. Bollema, d. - A. J. C. Langrak, geb. van Heumen, z. - H. Brand, geb. Eekelen, z. - J. C. van Poeppel, geb. van Zetten, z. - A. N. Nieman, geb. Lettieris, d. - N. Besmer, geb. de Jong, z. - T. de Blok, geb. Tuk, d. - J. M. C. van der Meer, geb. Kok, z. - W. de Lille Hogerwaard, geb. Lindemoo, d. - A. M. Meijer, geb. de Vries, d. - A. van Emst, geb. van Solingen, z. - J. W. Starke, geb. Lambertsbeymer, z. - G. Bakker, geb. Smit, d. - G. J. Marius, geb. Rommerswaal, d. - S. W. Vath, geb. van der Sanden, d. - A. Tsal, geb. Hartveld, d. - A. Kratz, geb. van Veen, z. - I. T. M. Hoeks, geb. Leijen-deckers, d. - C. J. Engles, geb. Rupert, z. - C. Vink, geb. Toet, d. - C. J. A. Borvoets, geb. Jolles, z. OVERLEDEN: B. G. Evert, z. 11 m. - M. E. L. Thunnissen, jd. 73 j. - S. de Wind, z. 2 w. - H. J. Antonisse, ehg. van S. M. Deijluis, 75 j. - I. P. van den Beukel, z. 2 w.

DE OPENINGSREDE. Het is heden, in vier jaren tijd, de tweede maal sedert de grondvesting van het Koninkrijk der Nederlanden, dat de jaarlijksche zitting der Staten-Generaal niet door Z. M. den Koning in persoon en getoelgelyk met beperkten luister geopend werd. Dit wierp een sombere tint over de plechtigheid van den dag, te meer omdat de aankleding zoo rechtstreeks herinnert aan de zware slagen, welke met het Vorstenthuis, het land in de laatst verloopene jaren zoo smartelyk hebben getroffen. Moge Gods goeddelen dea Koning voortaan nabij lijfgeven en liem sterken in die mate, dat het volgend jaar, en nog vele jaren daarna, het volk zich weder gelukkig moge gevoelen in Ge. saublik van zijn geliefden Vorst te mid. en zijner Vertegenwoordigers, op het indrukwekkend oogenblik dat een nieuw tijdvak wordt ontsloten voor de samenwerking van Zr. Ms. Regeering met de Afgevaardigden der Natie, ter behartiging van de algemeene belangen des lands! De schets van den stoetelijken toestand des

En laat niet leest; de Grondwetsherziening. Het vermoeden, hier en daar als verwijt geuit, dat de Regeering voor een algemeene Grondwetsherziening zou terugteinden, naar op den achtergrond zou willen schuiven, blijkt ongegrond te zijn geweest. De voorstellen zijn zoo ver gevorderd, dat

Bleken onverhoopt onze berekeningen te optimistisch, dan zou er nog een uitweg overblijven, namelijk het vaststellen van credietwette n, voor een half jaar of voor drie maanden. Aan den door ons voorgestelden loop van zaken zijn zeker bezwaren verbonden. Maar men zal daarin moeten berusten ter afwending van iets, dat meer dan een bezwaar, dat een gevaar

Eenkel uitbreiding van het stemrecht door census-verlaging komt niet tegemoet aan de eischen van recht en rechtvaardigheid. Spr. bezien zich op de Kamer-medie van 25 Mei 1881, om te constateren, dat langer uitsel niet mag worden geduld, — dat de Kamer niet langer stemrechtuitbreiding mag tegenhouden uit vrees voor verplaatste bezwaarschied. Recht en rechtvaardigheid zij en leaze 1. Heeft niet hoogerde te schouder. Het recht en recht van de mactelappij. Welnu, ontlasting van de verplaatste in is in wand, waardoor waarschijnlijk groot onheil kan voorkomen worden. Weet wel, dat wij overduidelijk en onvermoed werkzaam blijven, tot aan

Rechtszaken. Ter terechtzitting van den Hoogen Raad van heden is door aiv.gen. mr. Polis in de op 8 September j. behandelde zaak van J. P. J. De R. geconcludeerd tot vernietiging van het arrest van het Hof te 's-Hertogenbosch, in zover daarbij slechts 2 boeten zijn opgelegd, en dat de

Telegrammen. De met een * getoekende Telegrammen zijn van REUTER. Shanghai, 14 Sept. Eenige kooplinden; die den tegenwoordigen toestand moede zijn; hebben, naar men zegt, plan om te protesteren tegen de bedreiging van de Chinezen om de rivier te blokkeren. Zij zullen een meeting organiseren, waarop zij zouden voorstellen de tusschen; komst van Engeland in te roepen. China is uitgeput. Men denkt, dat het dreigt de rivier te blokkeren juist in de hoop, dat Engeland tusschenbeide moge komen. Madrid, 14 Sept. Gisteren kwamen in Spanje 14 cholera-gevallen voor, waarvan 13 met doodelyken afloop. Napels, 14 Sept. De Aartsbisschop van Napels heeft gisteren den Koning bezocht en een onderhouid van ongeveer een uur met Z. M. gehad. De epidemie neemt in hevigheid af. De Minister Mancini heeft dezer dagen een lichte cholerie gehad. De Koning zond den Minister Depretis om berichten over den toestand des heeren Mancini in te winnen. Deze wordt beter. Het is mogelijk; dat de Koning heden namiddag vertrekt. De Koning heeft uit Italië en uit het buitenland een groot aantal telegrammen van gelukwensching ontvangen. Het van gemeentewege uitgegeven bulletin meldt, dat er van middernacht 13 September tot 13 September terzelfder ure 643 cholera-gevallen

NICOLAAS BEETS.

Geen tweede is er wel in Nederland, die hogen kan op een populariteit als die van den 70jarige, wien geheel het vaderland op den dag van heden huldigt, hetzij door plaats te nemen in de breede rij, die hem in persoon te gemoet ging, of in gedachten zich aansluitend bij die grootsche beweging van een geheel volk, eenparig en zonder uitzondering. Geen tweede is hem gelijk, niet alleen in de beroemdheid van zijnen naam, maar bovenal in bekendheid bij zijn volk, dat hem vereert en liefheeft om zijn persoon en zijne werken. Geen ijdele klank spreekt van den »beroemden Beets», gelijk van zoovle groote mannen die toch onbekend bleven bij hun volk; allen hebben hem lief, en weten waarom, — allen vereeren hem als den onovertroffen humorist, den dichter, den edelen mensch; men gaat groot op den prozaschrijver, die een der schoonste monumenten stichtte voor de Nederlandsche taal, — men dweept met den dichter, die zoo gansch en al het Hollandsch karakter neerlegde in zijne poëzie, — men heeft den Evangelieprediker lief om de edele verdraagszaamheid, waarvan hij de bauerdrager was en is.

Beets staat hoog boren zijn volk; en toch is het geheim zijner beugenswaardig populariteit gelegen in het feit, dat hij leefde en werkte te midden van dat volk, voor dat volk, en het volk karakter verpersoonlijkte.

Op dezen dag, nu de wet den krachtigen grijsaard tot rusten dwingt, nu de professorale toga hem ontvalt, nu kwam daarom het Nederlandsche volk, zijn volk, tot Beets en Hildebrand, en het bracht hem de eerbiedige hulde van vele geslachten achtereen: van hen, die de eerste verschijning der *Camera* beleefden, tot hen, die thans de eerste lessen in de mederitale putten uit datzelfde onvergankelijke boek, — van hen die grijs werden met Beets tot Hollandsch blauwgekleide jeugd van 1884, die nauw de methode van Prinsen achter den rug heeft. En van uit de verte sluiten wij ons aan bij den stoet en in gedachten roepen wij mede:

»Lang leve Beets! Lang leve Hildebrand!»

Wat er gisteren, den vooravond van den feestdag, geschiedde, heeft onze berichtgever te Utrecht reeds gemeld. Aan het antwoord van den hoogleeraar zij echter nog het volgende, karakteristieke ontleend:

»Wat mijn professoraat betreft, — zoo sprak Beets, — het heeft slechts kort geduurd, en, zoals ik bij mijn afscheid heb gezegd en nu herhaal, het was zooals het wezen kon, van een man, wiens de wetenschap nimmer overschillig was, maar die in een practischen werking het grootste deel zijns levens heeft doorgebracht. Ik heb het gezegd en herhaal het nu: ik heb mij niet uitgerekt en ben niet op de toonen gaan staan om te grijpen wat niet voor mij was weggelegd: de rol te spelen van een groot geleerde, wat ik niet was.

»Maar ik was bijna 60 jaren, en had de practijk des levens gezien, en daartoe moeten opwekken, en was eensgezins met oogen bevestigd om den mensch in de menschen te onderscheiden, om met menschen van allerlei richting, van allerlei stand, van allerlei geloof en ongeloof, van allerlei lust en allerlei liefde om te gaan.

»Die erraring, dat was mijn enig kapitaal toen ik dezen leerstoel innam, waarnaar ik niet gelongen en dien ik niet begeerd heb, waarin ik als tegen mijn wil geplaatst werd; maar dien ik, toen hij mij werd opgedragen, beschouwd heb als een ingrijpen Gods in mijn leven.

»Dat kapitaal, 't was niet groot, maar dat bood ik aan; en hoe klein het wezen mocht, het kan groote dingen doen als het door u allen weder op wecker wordt uitgezet.

»Ik hoop, dat er eenige kracht en eenige geset van mij moogt zijn uitgegaan; dat van de denkbeelden die ik verkondigde iets ingang hebbe gevonden in hun hoofden en herten.

»Uwe woordvoerders verzekeren, dat het zoo is, en ik zal mij verheugen, de weinige jaren die mij God nog geven zal, — want als wij heel oud worden bereiken wij de 80 jaren, — als ik daarvan vruchten zie, zij het dan al of niet in verband met mijn onderwijs; als maar dezelfde waarheden die mij lief zijn, de onderzanding waarvan ik u de vruchten heb medegedeeld, vruchten dragen voor de gemeente van Christus, het Koninkrijk Gods, tot eer van Hem, Wien alle eer toekomt, Wien ik ook alle eere wensch toe te brengen.

»Van alle onderscheidingen die mij deser dagen te beurt zullen vallen is deze mij de hoogste, de heiligste en verheffendste. Ik breng daarvoor eer aan uwen en mijnen God, aan uwen en mijnen Vader in Christus. Ik dank Hem voor alle zegeningen en voor de goete hand, waarmee Hij mij geleid heeft mijn gansche leven door en nu tot bijna op mijn 70^{en} jaardag, nog gezond, nog krachtig en met het voornemen, om, als God mij sterkte schenkt, wat ik verder nog te leven heb niet vergeefs te leven.»

Toen de jubilaris te half 11 heden-ochtend

...werd prof. Beets
...hogen der Ned. Her
...Utrecht, de heer Welter
...de heer Rosseels, de Snellaerts
...en professor Paul Frédéric namens de
...aamsche broeders, dr. Deyaca, die een feest-
groot overbracht namens mevrouw Bosboom—
Toussaint, prof. Brill met een hulde in woord
en een in geschrift uit Zuid-Afrika, de rook
van Utrechts Studentaskorps Van de Poll, die
namens alle studentenkorpsen in Nederland een
fraaie schilderij aanbood, het studentengeselschap
Panta Noëta en de firma Bohn met een pracht-
exemplaar van den 15^{en} druk der *Camera*.

Nadat de feestredenaars hadden uitgesproken, was ten slotte het woord aan »Hollands frisch ontloken jeugd»; omringd door een twaalftal Hollandsche jongens, trad de jonheer Van Lempe op Hildebrand toe en begroette hem met het volgende versje van H. De Veer, een weerklink op de *Camera*:

»Ken Broder niet, 'k ken Weytingh niet,
Wij zijn aan hen ontwaasend.

Maar Hildebrand, uw vroolijk lied
Klinkt nog door alle klassen.

Wij dragen allemaal geen kiel,
Wij spelen andere spelen,

Wat aan uw jongens 't best bevial.
Zou mooglijk ons vervelen;

Maar z o e t e jongens zijn wij niet,
Dat durf ik wel verklaren,

De school is nog ons grootst verdriet,
Net als in vroeger jaren.

Of er meer lust voor 't leeren is?
Daarvoor geef 'k geen garantie,

Het beste van den leertijd is
Nog altijd de vacantie.

Doet 't beste bleef ook, wat verdwees;
Wij hebben u begrepen;

De echte jongen was voorheen
En is nog... zonder knepen.

De maghat is nog, als teen,
Een gravel in zijn oogen.

Vooris haat hij 't zoogenaamd fatsoen,
Noemt standverschil een logen.

Dat was de diepe zin van 't lied,
Door u ons toegesongen;

De kiel toch is de hoofdzaak niet,
De hoofdzaak is de j o n g e n .

En daarom mag op dit uw feest,
Nu duizenden u eeren,

De jeug, wie vriend zij zij geweest,
Wel 't allerminst mankeeren.

Dies komen wij, en kronen u
Met frische lauwerblaren.

God zegen u! God zegen u!
Bij 't klimmen uwer jaren.

Uw naam leeft voort, wat val' of zwicht,
Zoolang er wordt gesongen,

Een eerzult heb zij u geschildert
In 't hart van elken jongen.

Daarna kwamen Arnhemsehe jongens met een bouquet, de heer Van Duijl namens den Ned. Journalistenkring, de Redactie van het *Utrechtsch Dagblad* met een feestnummer, mevrouw Groote, de

»Wedlik met een gedicht, ds. Felix, die de gelegenheid gunstige vond om de eersteeling zijner gedichten aan te bieden, Ten Kate, die Beets in dichtmaat huldigde als zijn meester en de dichters opriep om hem als dichtrenkoning te kronen, de heer Nijland, die wees op Beets' opvoedende kracht, de heeren Honigh en Schaapman met verzen.

Beets dankte ten slotte hartelijk; zijn gevoel belette hem bijna te spreken, doch gultige trekjes ontbraken nochtans ook in dit antwoord niet.

Te 1 uur was deze ovatie afgelopen.

Het oratorium *Elia* werd voortreffelijk uitgevoerd. Na sloop daarvan overhandigden de jonggejuifrouwen Van Ittersum, Van Eek en Hol een kraus aan prof. Beets, die hen met een kus dank zagde. Beter Hol overhandigde den jubilaris het teksboek. De gezongen liederen maakten den besten indruk (juifrouw Van Rennes zong ook: *Scheiding*). Vooral de geestige voordracht van Maartje Van Schalkwijk beviel zeer. De dochter van prof. Fruin schonk een kraus aan prof. Beets en mej. Nolst Trenité een bouquet aan mevrouw Beets. Deze ovatie werd met gejuich begroet. Ook het slotnummer werd flink uitgevoerd. Bij het slotkoor stonden allen op. Volle zaal applaudisseerde luid. De jubilaris dankte gevoelloos en geestig.

In het jongste nummer van het Engelsch tijdschrift *The Christian World* komt onder het opschrift »A famous Dutch Divine» (een beroemd Hollandsch theoloog) een vleidend artikel over Beets voor, zegt *H. v. d. D.*

Na zijn biografie geschetst te hebben, zegt de schrijver o. a.:

»Gedurende zijn geheele merkwaardige loopbaan heeft hij nooit getracht, zich zelf op den voorgrond te stellen, maar zich geheel aan zijn ambt gewijd, zonder eenig zoeken naar eerbetoon. Zijn landgenooten hebben echter zijn groote verdiensten reeds zeer lang op prijs gesteld en zullen het nu in een substantieelen vorm doen. Het zal geen nationaal, het zal een internationaal huldebekken zijn.

»Vertegenwoordigers van de meeste Europeesche landen zullen hun hulde komen brengen aan den man, die gedurende een halve eeuw zooveel tot luister van de Nederlandsche letterkunde heeft bijgedragen.

»Dr. Beets is een der waardigste zonen van Holland, en zijn landgenooten bewijzen, door de saanstaande feestviering, eer zoowel aan hem als aan zichzelf.

»Dr. Beets heeft verscheiden malen Engeland bezocht en spreekt onze taal met ongewone zuiverheid. Op het feest van de Eilburger Universiteit was dr. Beets een der meest goetred gasten en de eerste, die den honorair graad L. L. D. ontving.»

Kunstnieuws.

»Van de tentoonstelling van squarellen in de Gothicse Zaal zijn in de eerste dagen reeds verkocht: *Levia Apoli*; »Novembernacht»; *F. Haxmann*; »stoornis»; *F. Josselin de Jong*; »kantoorschrijver»; *A. M. Van Maasdyk*; »de uitdaging»; »milieustratie»; en »dobbelaars»; *S. M. S. De Ranitz*; »in 't boek»; *J. G. Smit*; »Berga bij Alkmaar (winter)»; *E. Witkamp*; »jonge Italiaansche».

Het boek is dagelijks zeer levendig. Vooral morgen, den eersten Zondag van de verlaagde entree van 10 c., zal het publiek in aantienlijken getale de schilderijen van Mari Ten Kate en de teekeningen komen bezichtigen. De eerste oplage van den catalogus is uitverkocht. De tweede is nu vermeerderd met de nagekomen stukken, waarvan wij de opsomming in de alphabetische lijst geteren hebben aanbevolen.

L. v. Hogendorp 1/10

1884.

HULDE

AAN

Nicolaas Beets.

Druk van de Firma L. E. BOSCH & ZOON.

Prijs 25 Cents.

H U L D E

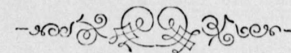
AAN

NICOLAAS BEETS.

Muzikale Mitvoering,

Utrecht, 13 September 1884,

te half 3 ure in de Parkzaal van Tivoli.

UTRECHT,

FIRMA L. E. BOSCH EN ZOON.

1884.

Utrecht 22 Sept. 1884.

Met dankbare ontroering zie ik terug op den 13^{den} dezer maand, den dag waarop Koning en Volk, Landgenoot en Vreemde het er op toegelegd hadden mij op allerlei wijze te vereeren, begiftigen, gelukkig te maken. Hoe gaarne bracht ik elk, die daartoe het zijne heeft bijgedragen, afzonderlijk mijn dank! Wanneer ik echter naar waarheid zeg, dat, behalve al wat mij op dien dag in het openbaar is ten deel gevallen, waarvoor ik in de gelegenheid geweest ben openlijk eenige erkentelijke woorden te uiten, het aantal blijken van belangstelling mij, door post, telegraaf, of op andere wijze, toen en vervolgens toegekomen, het duizendtal nog met ettelijke honderden te boven gaat, zullen zelfs zij, die daarop in eene eerste plaats aanspraak hadden, willen begrijpen dat ik tot nog toe niet in staat geweest ben ook maar de ontvangst er van te erkennen, en mij wel willen vergunnen ook hen op te nemen in de **algemeene dankbetuiging**, welke ik, langs dezen weg, aan elk en een iegelijk, die mij op mijn zeventigsten verjaardag zijn vriendelijk hart getoond heeft, van ganscher harte toebreng.

11770)

NICOLAAS BEETS.

Hulde aan Nicolaas Beets.

VOORDRACHT

VAN

enkele zijner gedichten op muziek gezet.

SAMENWERKENDEN:

Mejuff. C. van Rennes. *Sopraan.*

" J. v. O. d. M. *Alt.*

De Heer Antoine van Kerkoerle *Tenor.*

" J. M. Orelia *Baryton.*

en voorts de Dames- en Heerenleden der Zangvereniging van de Afd. Utrecht der Maatsch. tot Bevord. der Toonkunst, de Vereeniging voor Kerkgezag, de Utrechtsche Mannenzangvereniging, de Zangvereniging „Kunstmin”, het Kerkkoor „Cantemus Domino”, de Utrechtsche Studenten Zangvereniging, verschillende andere Dames en Heeren, een Kinderkoor, samengesteld uit leerlingen der Muziekschool van de Maatsch. tot Bevord. der Toonkunst, Afd. Utrecht (Directeur de Heer M. W. PETRI), benevens het Symphonie-Orkest van de dd. Schutterij te Utrecht,

ONDER LEIDING VAN DEN HEER

RICHARD HOL.

ELIA OP HOREB,

voor Solostemmen, Koor en Orkest. . . . *Frans Coenen.*

LIEDEREN met Klavierbegeleiding.

- Het Tranenkruikje (Sopraan) *J. C. M. van Riemsdijk.*
Een lied van bloemen (Tenor) *Joh. J. H. Verhulst.*
Scheiding (Alt) *Richard Hol.*
Mijn Hof (Sopraan). "
- Hollandsch lied (Baryton) *K. A. Craeyvanger.*
Het Violtje (Sopraan). *Richard Hol.*
Maartje van Schaikwijk (Sopraan) "
-

FEESTKLANKEN,

Nederlands dichter, Dr. NICOLAAS BEETS, op den
13. September 1884 toegezongen

DOOR

J. P. HASEBROEK en RICHARD HOL.

ELIA OP HOREB.

Koor.

Looft den Heer op luide tonen!
Enkel liefde is Zijn gebied,
In den Hemel moog' Hij wonen:
Hij vergeet onze aarde niet.
Loof en prijs Hem alle stem,
Aller harte huldig Hem.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Wat doolt gij door de wildernissen
En klaagt uw rampspoed der woestijn,
En waant des Heeren hulp te missen,
Verlaten van uw God te zijn?
Wat houdt gij 't hoofd ter aard gebogen,
En scheurt het harig opperkleed,
En slaat ten Hemel hooplooze oogen,
Elia! Godsgezant! Profet!

Baryton-solo.

ARIOSO.

Het is genoeg, o God en Heere!
Neem nu mijn ziele weg van mij,
Gun dat ik tot mijn vaadren keere;
Hoe zoude ik beter zijn dan zij?

Wat kan de taal des zieners baten
 Des zieners van Uw kracht omgord,
 Uw volk heeft Uw verbond verlaten,
 En Uw altaren omgestort.
 Zijn Uw gezanten niet gevallen
 Voor 't zwaard in Afgodsdienst ontbloot?
 Ik slechts bleef over van hen allen;
 Maar mij ook wacht de dood.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Sta op! uw droefheid zal verdwijnen,
 Uw vrees beschaamd zijn en uw klacht,
 Ga uit! de Heer zal u verschijnen:
 Bestijg den Horeb! Zwijg — en wacht!

Koor.

Hoor, de stormwind verheft zich, daar dondert de orkaan,
 Die de krimpene vlakte met siddring zal slaan;
 Die de steenrotsen breekt en de bergtoppen knot:

Dat is God!

De Heer is in den stormwind niet.

Zie de grond wordt gescheurd, en geschokt, en beroerd;
 't Is of Horeb uw siddrenden voet wordt ontvoerd;
 De woestijn wordt beweeglijk en golft als een meer:

Dat's de Heer!

De Heer is in den aardchok niet.

Maar zie! lucht en woestijn staan in brand voor uw oog!
 't Is een vuurstroom beneden, 't zijn bliksems omhoog;
 't Regent kolen, 't spuwt vlammen van verre en nabij:

Dat is Hij!

De Heer is in den vuurgloed niet.

Maar voel na 't vuur de zachte stilte dalen!
 Het zoet gesuis van 't koeltje waait u aan
 En zalft uw hart in ieder ademen,
 En troost u van de vreeze doorgestaan.

Alt-solo.

RECITATIEF.

Elia! nu het aangezicht omwonden!
 Het hoofd gebukt! Jehova nadert nu.
 Hij heeft den storm der Kracht vooruit gezonden;
 Maar 't windje suist: de Liefde spreekt tot u.

Koor.

RECITATIEF.

Keer weder tot mijn volk, keer weer!
 Nog zeventuizend bogen nimmer
 Hun knieën voor den Baäl neer,
 Hun steun, hun toevlucht blijf ik immer

Alt-solo.

Zoo spreekt de Heer.

Solokwartet.

Ja, de Heer is rechtvaardig en groot in Zijn kracht,
 Maar ook vriendlijk, lankmoedig, genadig en zacht.

Slotkoor.

Leer ons Heer uw goedheid loven,
 Leer ons steunen op Uw trouw,
 Wat ook d'aarde ons moge ontrooven,
 Wat ons hart verschrikken zou.
 Amen, looft op luide tonen,
 Alle schepsel loof den Heer,
 In den Hemel moog' Hij wonen:
 Op onze aarde ziet Hij neer.
 Loof en prijs Hem alle stem,
 Amen, alles huldig' Hem!

LIEDEREN.

HET TRANENKRIJKJE.

UIT DE EDDA.

Hulda (Holle) is in de scandinavische godelcer die „donkere“, maar vriendelijke godin der onderwereld, welke het leven geeft en tot welke het leven ten laatste terugkeert. Haar bron is boven Ygdrasil (den Wereldboom) en daaruit stijgen de kinderzielen op, die geboren worden; van daar de sproken van de Kinderbron en van den Ooievaar, die de kindertjes uit het water vischt en aanbrengt. Vroeg gestorven kinderen keeren weder tot Hulda in de onderwereld terug, waar zij weleer liefderijk gevoedsterd en gekoesterd werden. De bijzonderheid dat, in vele sagen als deze, in den christelijken tijd de Moedermaagd in de plaats van Hulda gesteld werd, toont hoe madonna-menschelijk men zich het beeld der Hulda voorstelde.

Daar weent een moeder haar oogen rood;
Haar eenig dochttertje, eilaas! is dood.

Zij plant op 't grafje vergeet-mij-niet;
Zij ziet het bloeien, het troost haar niet.

Daar zweeft in 't hofken vrouw Hulda aan,
Tot wie de zieltjes der kindren gaan.

Haar volgt blijmoedig de gansche schaar;
Maar ach! haar kindjen is niet met haar.

„Zoo 'k u slechts eenmaal met Hulda zag,
„Hoe zou ik zeegegnen dien blijden dag!“

Maar nog één zieltje komt achteraan;
Een kruik te torsen doet langzaam gaan.

„Uw weenen, moeder! doet mij geen goed,
„Die al uw tranen vegaadren moet!“

De moeder hoort het; het smart haar zeer;
En voortaan weent zij geen tranen meer.

Bovenstaand gedicht verschijnt in den tweeden bundel der Na-
jaarsbladen bij den Uitgever A. W. Sijthoff te Leiden.

EEN LIED VAN BLOEMEN.

Ginder, in het groene dal,
Bloeien rozen voor mijn voeten,
Waar ik haar meê sieren zal,
Die mijn liefde er zal ontmoeten:
Donkre rozen, schoon van kleur,
Gloeiende in de zonnestralen;
Bleeke rozen, zoet van geur,
Waar geen reukwerk bij kan halen;
Lieve rozen altegaar,
Die mijn liefde saam zal vlechten
Tot een blijden krans voor haar.

Ginder, aan de kleine beek,
Blinken lelies voor mijn oogen;
Lieflijk is haar marmerbleek
Van een droppel dauw betogen!
Witte lelies, rein en blank,
Die ik tot een ruiker binde;
Blauwe lelies malsch en rank,
Voor de borst van mijn beminde;
Lieve lelies altemaal,
Die mijn liefde saam zal snoeren
Haar ten smetteloozen praal.

Ginder op het gele duin ,
 Groeien geurige violen ,
 Met de kleine , paarsche kruin
 Onder mos en tijn verscholen.
 Dwaas wie ooit violen vroeg ,
 Om of vlecht of borst te tooien ;
 Want slechts zijn ze groot genoeg
 Om haar weg mee te overstrooien !
 Geurig zijn ze niettemin ,
 Om de paden te besneeuwen
 Van mijn teedre zielsvriendin !

SCHIEDING.

Onze wegen scheiden ,
 Maar ons hart blijft een ;
 Immers is ons beiden
 Eéne hoop gemeen ;
 En de dag zal komen ,
 Is reeds in 't verschiet ,
 Die ons vereent met alle vromen
 En voor altijd te zamen ziet.

Onze wegen brengen
 Over berg en dal ,
 Naar het God gehengen
 En besturen zal ;
 Liefde doet ze kronkelen ,
 Maakt ze ruw , en vlak ;
 Tot waar wij 't vredig licht zien vonkelen ,
 Van onder 't veilig vaderdak.

MIJN HOF.

Midden in de stad heb ik een hof ,
 Een hof met schoone bloemen ;
 Die bloemen liefheeft , vindt er stof
 Tot kijken , ruiken , roemen :
 Bloemen zoo kleurig ,
 Bloemen zoo geurig ,
 Fijn en grof.
 God laat ze groeien ,
 Blad voor blad , knop voor knop ,
 En schrijft , als ze bloeien
 Zijn naam er op.

Midden in mijn huis heb ik een hof ,
 Een hof met schoone rozen :
 Die rozen lief heeft vindt er stof
 Tot kussen en tot koozen.
 Rozen zoo kleurig ,
 Rozen zoo geurig ,
 Fijn en grof.
 God doe ze samen
 Opwassen zonder smart ,
 En schrijve al zijn namen
 Diep in haar hart.

HOLLANDSCH LIED.

God zal met ons en Holland zijn ,
 Zoo wij hem needrig eeren.
 Die God , die uit den hemel ziet ,
 Is ons een burcht , ons schild , ons lied ,
 Hij is de Heer der Heeren.

God zal met ons en Holland zijn ,
 Zoo wij hem ijvrig zoeken.
 De Heer betuigt zich aan zijn Kerk
 Gansch wonderlijk in weg en werk
 En 't heiligste aller boeken.

God zal met ons en Holland zijn,
 Zoo wij in Gode blijven.
 De Heer geeft kracht, de Heer geeft moed;
 Wie tegen Holland strijde of woed',
 De Heer zal hem verdrijven.

God zal met ons en Holland zijn
 Ons kan geen kwaad genaken.
 Dies knielen vorst en volk voor God:
 De Heer beschikke alleen ons lot!
 De Heer zal ons bewaken!

HET VIOOLTJE.

Als 't viooltje in 't lindelommer
 't Geurig vijftal openplooit,
 Mag het vrij zich schooner roemen
 Dan de rijkstgekleurde bloemen,
 Waar zich woud en dal meê tooit.

Vriendlijk gloort zijn gloeiend purper,
 Knikkende van morgendauw, —
 Van zoo'n druppel overtoegen,
 Blonken me eens twee dierbare oogen
 Van nog liefelijker blauw!

't Zonlicht doet den dauwdrop drogen,
 Eer de morgen middag wordt, —
 Ach, de traan der afscheidsrouwe
 Blonk in 't oog der ongetrouwe
 Ook zoo lieflijk, ook zoo kort.

MAARTJE VAN SCHALKWIJK.

Maartje ging met Kees uit hooien.
 Zoenje, zei hij, nou me niet,
 Al de roken ¹⁾, die je ziet,
 Zal ik op je leden gooien.
 Maartje zei: „'t Is jou gegund,
 Doe wat jij niet laten kunt.”

Maartje ging met Kees uit rijden,
 Op een hooge, hooge sjees.
 Geef je nou geen zoen, zei Kees,
 'k Laat je voor de wielen glijden!
 Maartje zei: „'t Is jou gegund,
 Doe wat jij niet laten kunt.”

Maartje ging met Kees uit varen,
 In een smalle, smalle schuit.
 Geef me een zoen, riep Keesjen uit,
 Of ik smijtje zóó in 't Sparen.
 Maartje zei: „'t Is jou gegund,
 Doe wat jij niet laten kunt.”

Maartje, zei hij, jij hebt grillen,
 'k Droomde dat je van me hiel...
 „'k Doe 't ook”, lachte ze, „in me ziel.”
 Kees dacht: Zij schijnt niet te willen,
 En toch weet ik niet een man
 Die van haar meer houden kan.

Hoor reis, zei hij, lieve Maartje!
 'k Heb op jou mijn zin gezet;
 Als jij zelf het niet belet,
 Wou ik spreken met je Vaartje.
 Maartje zei: „Nou ben je een man!
 Doe wat jij niet laten kan.”

¹⁾ Hooi-hoopen.

FEESTKLANKEN.

Neerlands dichter Dr. NICOLAAS BEETS op den
13^{en} September 1884 toegezongen door
J. P. HASEBROEK en RICHARD HOL.

Koor.

Vader der geesten! aan U onze dank;
Dank voor het licht, door Uw kindren ontstoken!
Dank voor het woord, door Uw Zieners gesproken!
Dank voor Uw stem in der Dichtren gezang!
Dank voor den Man, dien Gij schonkt aan ons volk,
Hun tot een leeraar, en U tot een tolk!
Kronen en kransen, waarmee wij hem groeten....
Zie! hij, met ons, werpt ze neêr aan Uw voeten!

Koor van Kinderen.

Toch, hoe ons volk ook zijn Zanger vereer',
Streelender zijn hem de zachtere klanken,
Waarmeê de kindren zijns huizes hem danken,
Die hun een zegenbron werd van den Heer.
Vlechte de glorie een stralenden krans,
De adel der ziele verdubbelt dien glans.

Algemeen Koor.

Schooner geen lied, dan de kindren doen rijzen,
Waar zij den Mensch en den Vader in prijzen.

Koor.

(WIJZE: *Wien Neerlandsch bloed.*)

Maar voller ruisch' nu 't lied, aan 't hart
Van groot en klein ontvloed:
Sterk' levenskracht en moed den Bard,
Voor wien heel Holland gloeit!
Draag' 't volk den stempel, dien hij 't steeds
In 't hart te prenten zocht;
Dan loont een beetre hulde BEETS,
Dan goud of steen vermocht.

Naamlijst der Medewerkenden

IN HET KOOR.

Sopranen.

Mej. Th. van Bentum.	Mej. E. Heijl.
" C. Bisdom.	Mevr. A. Hol-Reuter.
Mevr. M. de Bourbon-Duquesne.	Mej. E. Hol.
Mej. W. de Bruijn.	" C. G. Hörmann.
" C. A. Burglar.	" J. Janssen.
" M. le Cosquino de Bussy.	" S. Koch.
" P. L. Callenfels.	" A. de Lange.
" Ch. Dauvellier.	" A. C. Lebbe.
" C. W. van Diest.	Mevr. R. van Meerlant-Hartog.
" M. Duiveman.	Mej. A. Moen.
" M. Dupper.	" M. Mol.
" F. A. A. van Eeten.	" L. Mulder.
" H. Eate.	" H. Murkens.
" J. Ente.	" A. H. Nijenhuis.
" M. N. J. François.	" M. J. van Olst.
" E. A. M. Frantzen.	" A. Oudemans.
" A. J. Gerlings.	" H. M. Penninck.
" J. Gerlings.	" L. C. Kleijn van de Poll.
" H. J. van Gruting.	" H. G. Proper.
" M. M. W. Guise.	" M. C. Rietveld.
Mevr. J. Haak-Mulder.	" I. Roberti.
Mej. F. de Haan.	" A. Slagter.
" C. Hagen.	" J. A. M. Slingeland.
" C. M. Hanau.	" M. Steenhoven.
" R. A. Hekmeyer.	" N. Sternheim.
" E. G. Hes.	" J. A. C. Stoof.
	" J. de Vos.
	" G. van Zwicht.

Alten.

Mej. G. B. T. Bastiaanse.
 " S. F. Bettink.
 Mevr. F. Beijers.
 Mej. G. H. Blom.
 " M. M. Bos.
 " R. de Bruijn.
 " A. M. F. Cayaux.
 " J. J. C. Cayaux.
 " A. J. Colenbrander.
 " F. J. Dumont.
 " A. E. van Eeten.
 " A. Fles.
 " M. Fockens.
 " E. M. Fruin.
 " E. van Genderen.
 " E. C. Gerlings.
 " M. E. Groenhuijzen.
 Mevr. C. G. Haak- van Gulp.
 Mej. M. Haak.
 " Hallebeek
 " E. W. A. Heijm.
 Mevr. E. Hofs- van der Meij.
 Mej. J. Hofs.
 " W. Hol.
 " J. E. ten Hove.
 " M. H. ten Hove.
 " C. Jonquière.
 " C. G. Kerkhoff.
 " M. N. G. Kerkhoff.
 " S. B. Lebbe.
 " W. E. Le Fèvre.
 " A. W. E. Lens.
 " C. C. Morell.
 " J. C. Mulder.

Mej. G. E. Mulder.
 " Jella Mulder.
 " Johanna Mulder.
 Mevr. A. W. Müller- de Groot.
 Mej. A. H. Nijenhuis
 " C. R. Onnen.
 " C. W. Prange.
 " J. Raatgever.
 " A. van Rooijen.
 Mevr. A. Singels-Heintz.
 Mej. J. E. Terlaak.
 Mej. W. M. Termijtelen.
 " B. Verzijl.
 " H. C. Verzijl.
 " G. de Vos.
 " C. de Wilde.
 " J. IJpes.
 " L. F. Ywema.
 " J. C. van Zijdveld.

Tenoren.**De Heeren :**

B. van Beijnum.
 J. L. Bosma.
 A. Bouwman.
 H. van Buuren.
 Dörr.
 H. G. Dumont.
 G. v. Dijck.
 P. Emmelot.
 J. J. V. Haak.
 A. J. Hallebeek.
 J. H. Hessing.
 H. J. G. M. Heijmans.
 Dr. G. J. Hofs.
 R. Hol Jr.

H. W. Jenken.
 A. L. Krom.
 J. J. Lebbe.
 W. T. van Liefland.
 F. E. A. van Lind.
 T. Mulder Jz.
 H. B. Neelmeijer.
 H. van Oort.
 J. W. van Os.
 J. Passer Mz.
 J. Ph. Riemens.
 P. Sausenthaler.
 K. Sixma.
 J. van der Slacht.
 H. Schuengel.
 J. J. H. Vogel.
 G. W. L. Vogelsang.
 J. M. de Vreede.
 H. J. de Wit.
 A. Zadelhoff.
 D. N. M. Zambaux.
 P. J. van Zutphen.

Bassen.**De Heeren :**

A. M. Barnouw.
 J. C. Bätz.
 A. M. van Beuge.
 D. W. de Blaauw.
 A. J. de Booi.
 W. M. Stavenisse de Brauw.
 W. F. Bück.
 W. J. Lammerts van Bueren.
 M. J. van Dam.
 A. Das.

W. C. M. van Eeten.
 J. C. van Effen.
 J. M. van Endt.
 B. van Geelen.
 G. H. Prinsen Geerligs.
 L. Gerhardt.
 H. Gerlings JDz.
 L. J. Goddefroye
 C. W. Grolman.
 W. J. C. Haak.
 G. L. W. Hagen.
 A. W. P. Hanau.
 W. D. Hes.
 C. W. Hoenkamp.
 W. G. Jenken.
 C. Kossen.
 A. van der Laan.
 Th. F. Laarhoven.
 J. J. Lebbe.
 M. J. Martens.
 H. J. Meddens.
 N. J. Mulder.
 Chr. Naaijen.
 E. P. van Oosten.
 J. W. Oosterbaan.
 J. van Rennes.
 A. Rienks.
 A. Roskam.
 A. N. Nclst Trenité.
 F. J. C. Verhoeff.
 Ch. W. Vermeijs.
 H. C. Weevers.
 C. B. Wiesman.
 Ph. Wiesman.
 J. W. de Wit.

J. Woudenberg.
C. Th. Wouters.

Kinderkoor.

Meisjes.

E. van den Broeke.
C. Lammerts van Bueren.
J. Brinkgreve.
A. Brondgeest.
C. van Blaricum.
M. van Blaricum.
C. Borneman.
H. Barnouw.
E. van Breugel.
M. Boonacker.
A. Broekhuizen.
A. Bekker.
M. van den Berekhof.
B. van den Berekhof.
W. van Bevervoorde.
H. van Bevervoorde.
F. Koolemans Beijnen.
K. van Beuningen.
M. Boldoot.
C. Boldoot.
J. Roeper Bosch.
R. Brandon.
A. Bahnsen.
J. Boersema.
M. Bastiaanse.
A. Hondius van den Broek.
J. Breebaart.
J. Bolk.
W. Bronsveld.
H. de Charro

Math. Coenradie.
Mar. Coenradie.
M. Campagne.
A. Calkoen.
M. Cockuijt.
J. Cockuijt.
M. Cox.
M. van Dam.
P. van Dam.
S. Draayer.
M. van Dijk.
P. Dentz.
C. Dumoat.
G. Duyvis.
E. Doeksen.
W. van Endt.
A. Evers.
H. van Panthaleon van Eck.
C. van Eijek.
E. van Eijek.
S. Fraenkel.
Sof. Fraenkel.
C. Francis.
A. Fuijt.
Nelly Filet.
Nora Filet.
M. Fehrman.
M. Gerhardt.
J. de Groot.
A. Groenhuizen.
A. van Gennep.
J. van Gennep.
D. Hessig.
W. Hellemans.
C. van Herwerden.

C. van Hattem.
A. van Hattem.
A. Hol.
C. van Ittersum.
E. van Ittersum.
H. van Ittersum.
A. Jansen.
N. de Jong.
B. de Jong.
F. van Rijswijk de Jong.
H. Janssens.
B. van der Jagt.
A. Koster.
M. Kroon.
J. Kroon.
N. Kempe.
E. Koch.
A. Kuijper.
M. Kuijper.
H. de Kort.
J. Taalman Kip.
H. Looijen.
Joh. de Leur.
Jeanne de Leur.
A. de Louter.
S. Schim van der Loef.
S. Lens.
C. van Leeuwen.
L. de Muralt.
D. Mulder.
B. Mol.
C. van Meerlant.
M. van Overbeek de Meijer.
R. van Maanen.
N. Marx.

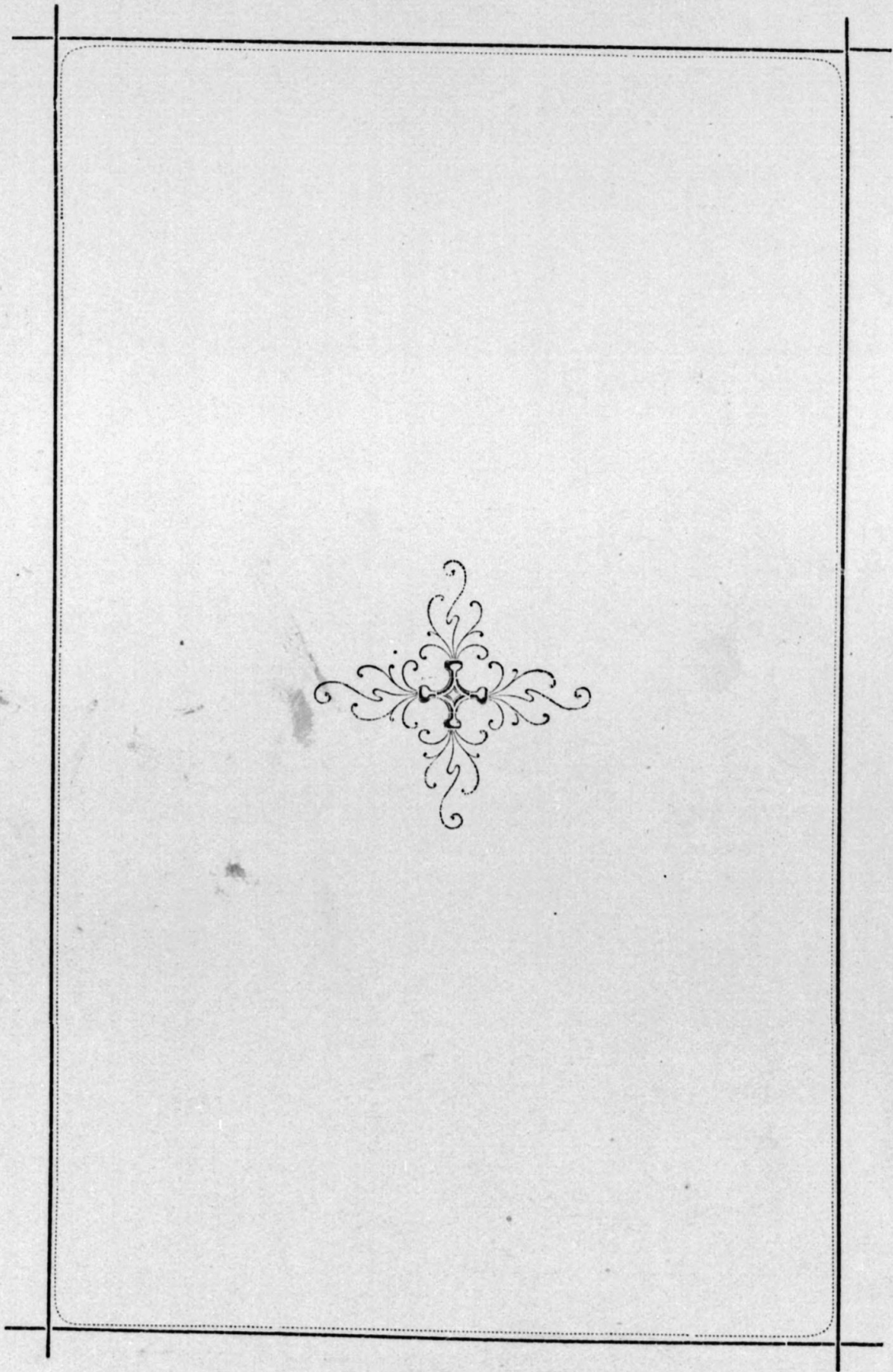
C. Merkus.
C. Nijland.
M. Osti.
A. de Pesters.
J. Prange.
A. Prange.
A. Robinson.
H. Ramaer.
M. Ramaer.
A. van Rennes.
J. van Rennes.
F. van Rennes.
M. Snellen.
E. Snellen.
J. Snellen.
W. Snellen.
A. Snellen.
C. Stok.
N. Stok.
A. Strengé.
M. Elink Schuurman.
L. Scholten.
W. Stern.
E. van Schaik.
L. van Schaik.
A. van Till.
G. van Till.
H. Tijn.
C. Uijlenberg.
C. Verhoeff.
C. Verloop.
A. Vink.
L. Vink.
C. Vink.
H. Vervooren.

A. Vincent.
 F. van Vloten.
 B. Vos.
 H. de Wilde.
 J. de Wilde.
 B. de Wilde.
 E. Wagenaar.
 A. Wagenaar.
 J. van Asch van Wijck.
 M. Zambaux.
 J. van Zwicht.
 E. Zur Mühlen.
 M. Zur Mühlen.

Jongens.

S. van Beuge.
 J. Bosscha.
 J. Lammerts van Bueren.
 T. Wefers Bettink.
 G. du Cloux.
 C. du Cloux.
 J. du Cloux.
 F. van Panthaleon van Eck.
 B. van Panthalcon van Eck.

J. Groenhuizen.
 J. Hol.
 M. Hol.
 W. van Hattem.
 W. Hellemans.
 H. Hooelen.
 H. van Ittersum.
 E. Kol.
 L. Kloos.
 A. van Leeuwen.
 B. van Lier.
 R. van Meerlant.
 H. van Meerlant.
 W. Moens.
 C. Merkus.
 H. Marx.
 H. Prange.
 W. Prange.
 J. Schuurman.
 A. Soutendijk.
 C. van Till.
 H. van Till.
 W. Uijlenberg.
 W. Vogel.

LTK Beets

H 15 2

Ter Nagedachtenis

VAN

OTTO GERHARD HELDRING.

DOOR

NICOLAAS BEETS.

Uitgegeven ten voordeele der Heldring-Stichtingen te Zetten.

UTRECHT,
J. BIJLEVELD
1876.

I.

OP DEN DAG DER BEGRAFENIS.

17 Juli, 1876.

Ofschoon de dood uw fakkel bluschte
In ver verwijderd oord, ¹⁾
Hier moet de plaats zijn van uw ruste; ²⁾
Hier waar gij thuisbehoort;
Hier, waar wij u met liefde ontvangen,
Met blijdschap bij de smart,
Met tranen op de bleeke wangen,
Maar met een dankbaar hart.

Hier zult gij zacht en vredig slapen,
In vaderlandschen grond.
Te midden, Herder! van de schapen,
Die u Gods liefde zond.
Hier zult gij in de sluimring deelen
Van haar, die stil en blijd'
U, den Verzorger van zoo velen,
Haar zorgen had gewijd.

1) Mariënbad in Bohemen. 11 Juli, 1876.

2) Zetten; aan den voet van den Vluchtheuvel.

Hier zal u 't kerkje schaduw schenken,
 Door uwe hand gebouwd,
 Waar gij de woorden en de wenken
 Des Hemels hebt ontvouwd;
 Hier staan, als opgerichte steenen
 Eerbiediglijk geschaard,
 De vier gestichten om u henen,
 Die zeggen wie gij waart.

Hier zullen kindren, vrienden, broederen
 Verzamen keer op keer,
 En diep bewogene gemoederen
 Zich wenden tot den Heer,
 Om kracht als uwe kracht te vinden,
 En moed, nw' moed gelijk,
 Tot leven, werken, onderwinden,
 Volharden, koninklijk!

o Gij, Gezegende des Heeren,
 Man Gods en Menschenvrind,
 Schoon Voorbeeld, dat wij noode ontberen,
 Hoe hebben we U bemind!
 De krans verwelkt, na korte stonde,
 Die hier uw lijkbuis tooit;
 Maar 't hart, dat u waardeeren konde,
 Vergeet zijn Heldring nooit.

II.

Den volgenden Zondag.

IN DE KERK OP DEN VLUCHTHEUVEL.

GEDACHTENIS-REDE.

David, als hij in zijnen tijd den raad
 Gods gediend had, is ontslapen.

Hand. 13: 36a.

Zoo bevinden wij ons dan weder in dat kerkgebouw, waar verleden maandag die lijk-kist stond, door liefde en achting met bloemen en kransen overdekt.

Konden wij het ons eigenlijk wel recht voorstellen, dat zij het dierbaar overschot bevatte van den man, die aan deze zelfde plaats, zoo menigmaal en nog zoo kort geleden, het woord des levens verkondigd had?

Helaas, het was maar al te waar; die mond was gesloten, voor altijd gesloten, wiens hartetaal u voor nu slechts vijf weken geleden nog zoo diep ontroerd had, als hij u bepaalde bij de kracht en de beteekenis van hetgeen van den eersten Bloed-

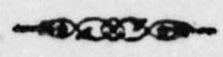
31 Augustus 1880.

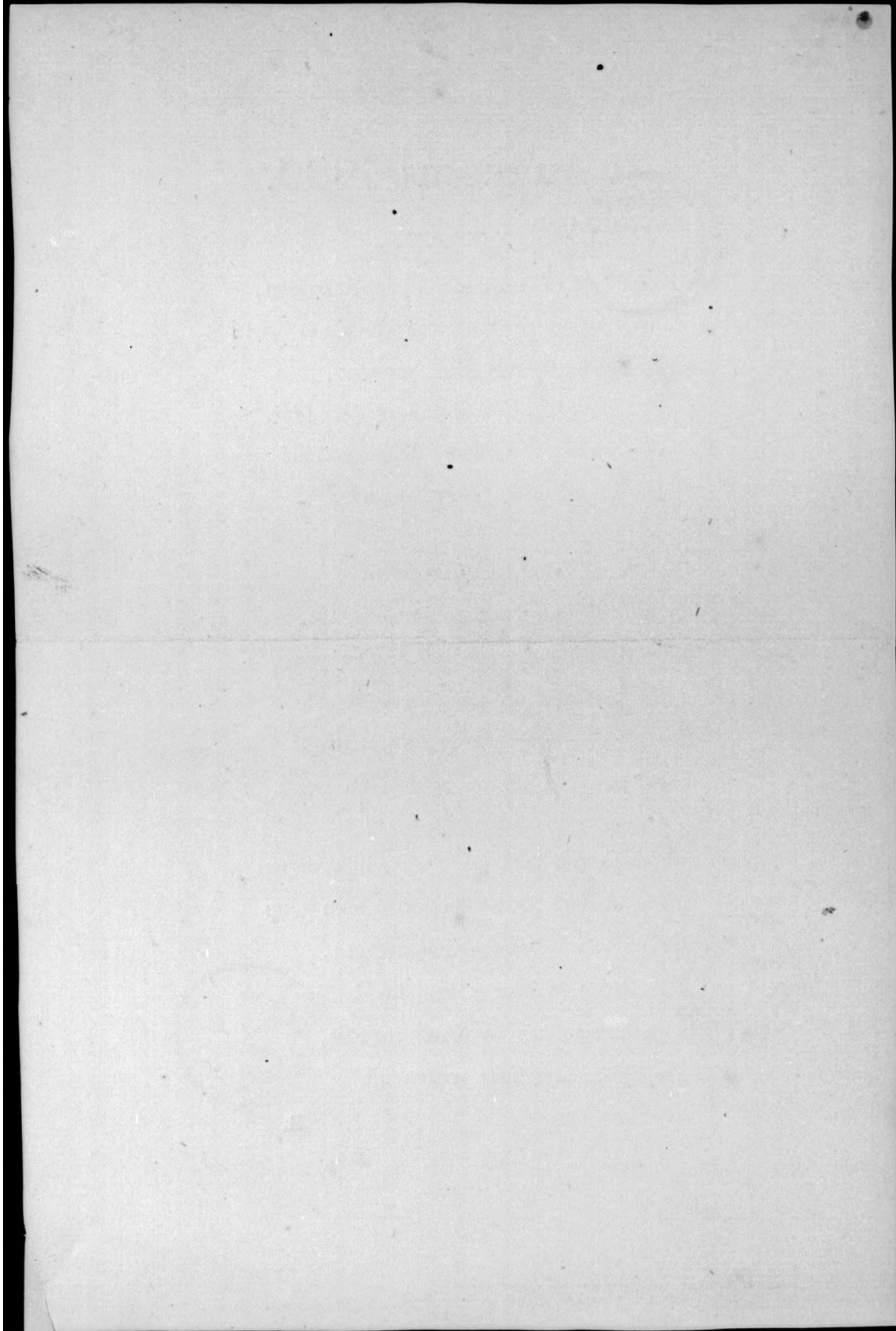
Laat Oost en West de blijmaar hooren,
 Die Kroon en Volk vervult met vreugd:
Den Koning is een kind geboren,
Een Dochter, die zijn hart verheugt.
 Wees welkom, welkom, Koningskind!
 Vóór uw geboorte reeds bemind.

God doe Zijn zegen nederdalen
 Op 't wiegje waar ge in nederligt,
 Bewake uw slimrend ademhalen
 En 't blosjen op uw jong gezicht!
 Bloei, groei voorspoedig, Vorstenloot!
 Elk wenscht u schoon te zien en groot.

Met dankbren lach op 't vriendlijk wezen,
 Hou straks, naar aller wensch en hoop
 Gezond van 't kraambd opgerezen,
 De liefste Moeder u ten doop!
 Gelijk haar; druk, o Koningsspruit,
 Naar lijf en ziel haar wezen uit!

B.

's Konings zeventigste verjaardag.

19 FEBRUARI 1887.

Een weemoedstoon trilt door den blijden groet,
 Waar Neêrlands Volk den Koning meê ontmoet,
 Dien God het spaarde;
 Die, veertig jaar welhaast, ten rijkstroon zat,
 Maar zeventig dat volk heeft liefgehad,
 En hield in waarde.

Het juicht Hem toe, verteederd en verrukt,
 Daar Hij die Gemalin aan 't harte drukt,
 Van God gegeven
 Om door haar vriendlijk oog en heuschen mond
 Het lieflijk licht te zijn, in d'avondstond
 Van 't vorstlijk leven.

Het voelt zijn hart vervuld van hoop en troost,
 Daar Hij 't lief voorhoofd en de wangen koost
 Van 't Kind, geboren
 Om aller vreugd te wezen, liefde en lust;
 Schoon roosje, door de morgenzon gekust,
 En zonder doren.

't Looft God, mijn Koning! dat, in de achtbre rij,
 Uw leeftijd dien des Oudsten komt nabij
 Van al uw Vaadren;
 Maar ach! die eene zorg beklemmt zijn borst:
 Het ziet in U zijn laatst' Oranjevorst
 Den eindpaal naadren.

De Laatste Oranje! . . . 't Hart vergeet er geen;
 Van d'Eersten, die een reddende Engel scheen,
 Van God gezonden,
 Tot Dien, wiens bloed, bij Waterloo gevloeid,
 Een zelfde zucht, als ze allen had ontgloeid,
 Ons blijft verkonden.

En thans . . . Mijn Vorst! Vergeef een dankbaar Volk,
 Zoo 't, op zoo schoon een dag, zoo droef een wolk
 Niet kan verdrijven.
 Te luider spreekt de bede in 't vol gemoed,
 Dat die, helaas! DE LAATSTE wezen moet,
 Het *langst* moog blijven.

NICOLAAS BEETS.

1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880

Een Lied.

Nu Riddertrouw gezworen
 Der jonge Koningin!
 Haar moet ons hart behooren,
 Haar Vader leeft er in
 Met al de voorgeslachten
 Van vroege en later eeuw,
 Getrouwe en sterke Wachten
 Om Neerlands Tuin en Leeuw.

Nu dicht aaneengesloten
 In d' ouden Eendrachtsband,
 Gij Kleinen en gij Grooten
 Van 't ééne Vaderland!
 Partijleus, kerkleus, kleven
 Aan eigen zaak en zin,
 Door d' éénen kreet verdreven:
 «Voor Volk en Koningin»!

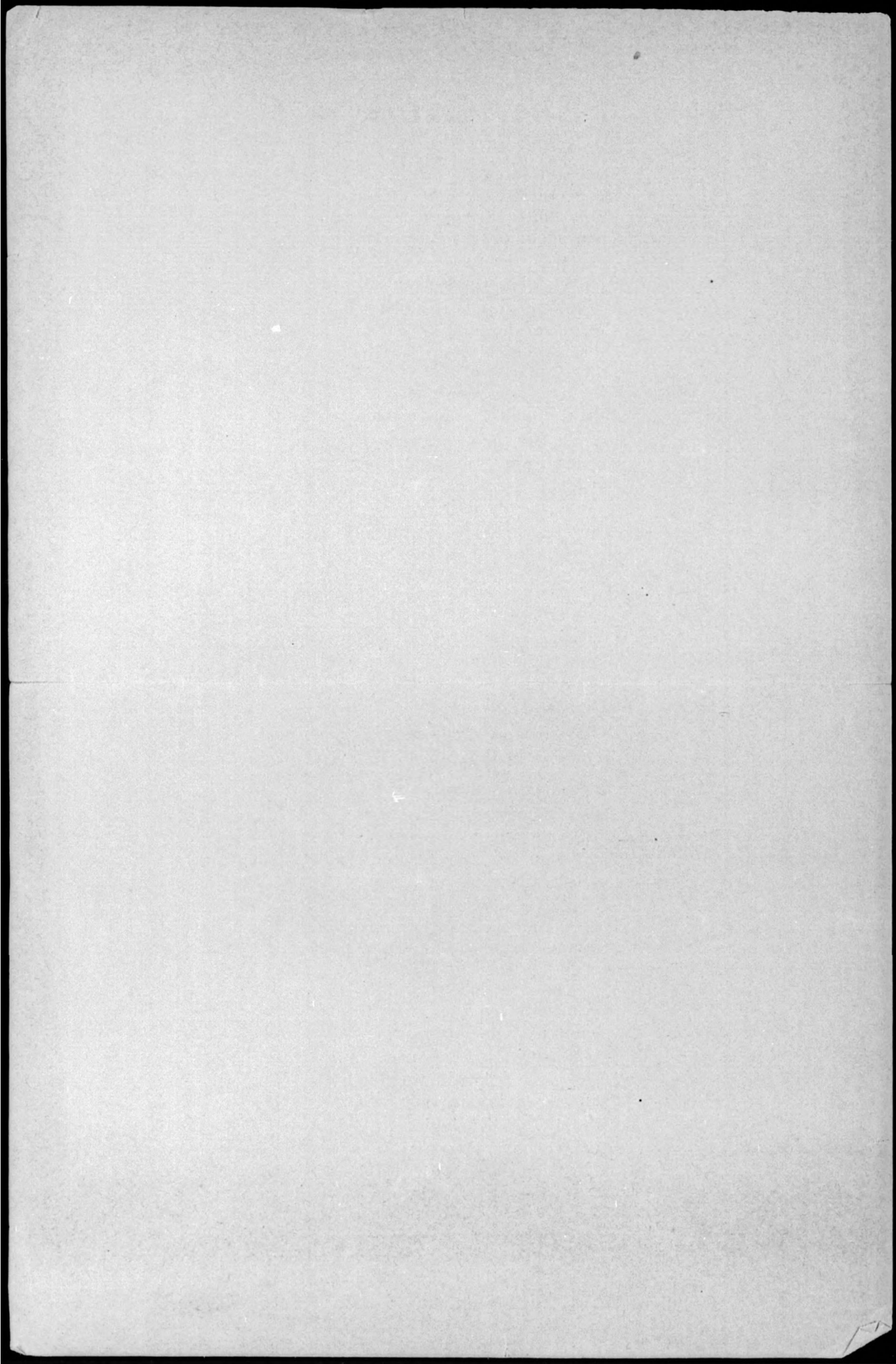
Nu trouwe Samenwerking
 Tot Welvaart, Orde, Tucht!
 Genezing en versterking
 Van al wat ziekte en zucht;
 Opbeuring en verkwikking
 Van wat nog kwijnt en lijdt;
 Afwering en verstikking
 Van twistvuur, nijd en strijd!

Gij Koninklijke Vrouwe,
 Die voor uw Kind regeert!
 Wij weten van uw trouwe,
 Uw deugden hooggeëerd;
 Gij zult haar schreden leiden,
 Haar Vorstelijk voorbeeld zijn,
 Haar voor haar taak bereiden,
 Tot dat haar dag verschijn'!

U blijven wij gelooven,
 Almachtig God en Heer!
 Zie uit uw Hof der Hoven
 Ontfermend op ons neer!
 Leer ons ons kwaad verwinnen,
 Ons goed te doen met vlijt,
 En sterk ons Koninginnen,
 Gij, die haar **Koning** zijt!

NICOLAAS BEETS.

13 Dec. 1890.

31 Augustus.

Nu juublen alle steden ,
 Nu juicht het gansche land ;
 Nu stijgen hartsgebeden
 Tot God , van elken kant ;
 Nu klinken stem en snaren ,
 Der hoogste vreugd ten blijk —
 Prinses ! in uw verjaren
 Verblijdt zich arm en rijk.

De Driekleur schudt haar banen ,
 De Oranjewimpel zweeft ;
 Nooit zal zijn goudkleur tanen ,
 Nooit, nooit, zoo lang gij leeft !
 En nooit de gloed verkoelen
 In harten U gewijd ,
 Die zich gelukkig voelen
 Als Gij gelukkig zijt.

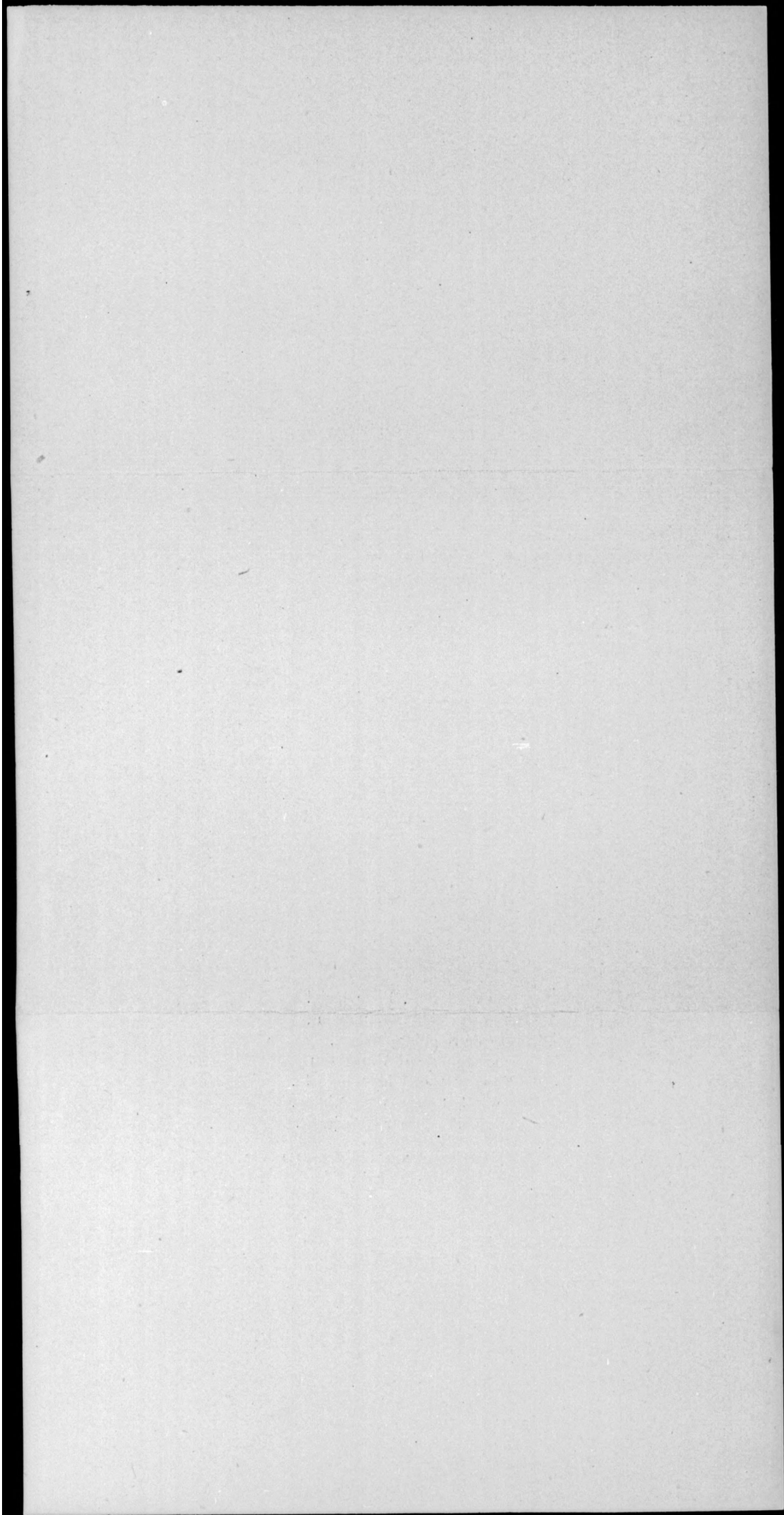
Gij zijt het, Bloem der bloemen !
 Gij zijt het , frissche Roos ,
 Waarop ons hof mag roemen ,
 Zoo schoon en smetteloos !
 O Blijf het , naar de droomen
 Die elke moeder droomt —
 Uw schoonste jaren komen ;
 Verbeidt hen onbeschroomd !

»Uw schild en uw betrouwen
 «Zij maar uw God en Heer !
 »Zoo wie op Hem wil bouwen ,
 »Verlaat Hij nimmermeer.”
 Bid, dat gij »vroom moogt blijven ,
 «Hem dienen t'aller stond”,
 Zoo zal 't geluk beklijven ,
 Dat thans uw oog verkondt.

Verkondt het, vriendlijke oogen !
 Verkond het , lieve lach !
 Heft onze ziel ten hoogen ,
 Op dees geboortedag ,
 Dankzeggende d'Almachten
 Voor wat ons hart beleeft ,
 En wat het mag verwachten ,
 Waar Hij zijn zegen geeft.

Wilhelma van Nassauwe,
 Aanvallig Koningskind !
 U blijft het volk getrouwe ,
 Het volk , dat U bemint ;
 Zijn bidden en bedenken ,
 Zijn hart is U verpand ;
 Die U een haar zou krenken ,
 Geen zoon van Nederland.

NICOLAAS BEETS.

1 DECEMBER 1890, OP HET LOO.

De zon bescheen met vriendlijk licht,
Op d' eersten der Decemberdagen,
Het Loo, als voor mijn aangezicht
Zijn Vorst en Heer werd uitgedragen.
De kroon praalde, in haar zachten glans,
Op 't deksel van zijn laatste woning,
En rozen- en cipressenkrans
Sprak van de liefde voor den Koning.

Zoo stil en plechtig kwam de stoet
Mijn vensterraam voorbij getogen!
Ik zag hem na met vol gemoed,
Verbleekten mond en vochtige oogen.
Nog bleef ik op 't verlaten plein
Met ingehouden adem staren,
Als reeds de laatsten van den trein
Aan mijn gezicht onttrokken waren.

't Was doodsch en ledig om mij heen;
Geen stem of voetstap werd vernomen;
'k Stond in 't verlaten Huis alleen,
Waar nooit de Meester weer zou komen.
Niets hoorde ik dan de treurmuzijk
Wier tonen stervend tot mij kwamen,
En 't siddren van de vensterramen
Op 't eerbewijs aan 't Vorstelijk lijk.

Ik ben de rouwzaal ingetreên,
 Waar tot den morgen 't waslicht gloorde
 En al de sombre pracht bescheen
 Die tot eens konings lijkpraal hoorde.
 't Was uitgebluscht; de bloemenschat
 De omkranste lijkbaar nagedragen;
 Verstrooid lag palm- en lauwerblad,
 En de optreë zelf uiteengeslagen....

Ach, pracht en praal had afgedaan,
 Fluweel en floers en zilvertooisel;
 Twee zwarte schragen grijsden me aan,
 Niet meer verheeld door 't zwaar omplooisel...
 Toen is — ik beef als ik 't herhaal —
 Dit denkbeeld in mijn ziel gerezen:
 Zou niet de aldus onttooide zaal
 Beeld van 't ontluisterd Neerland wezen?

Ontluisterd — niet door eigen schuld,
 Als honderd jaar niet doen vergeten,
 Maar door den Dood, met ongeduld
 Op ons te groot geluk gebeten.
 — 'k Zag Drie Oranjes op den troon,
 En Zeven, van zijn glans beschenen;
 Nu slaapt het Tiental bij de doôn,
 En 'k leef om ze allen te beweenen!

— Daar trad weer 't Kind mij voor den geest,
 Dat, gisteren avond, bij mijn spreken,
 Zoo stil aandachtig was geweest,
 Zoo ernstig mij had aangekeken;
 Het Englenkopjen, in den glans
 Van 't levend goud der blonde lokken...
 Neen, riep ik, Hoop des Vaderlands!
 Ons noodlot is nog niet voltrokken.

Groen Rijsje, uit afgehouden tronk
 Zoo heil voorspellende opgestegen,
 De Hemel, die u 't aanzijn schonk,
 Besproeie u met zijn dauw en regen,
 Bestrale u met zijn zachten gloed,
 En doe noch licht noch kracht ontbreken
 Aan de Onwaarderebre, die u kweeken,
 Bewaken en verzorgen moet!

NICOLAAS BEETS.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

1100 EAST 58TH STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60637

TEL: 773-936-3700

FAX: 773-936-3701

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

WWW.PHIL.DEMO.EDU

Aan de Groot-Hertogin van Saksen.

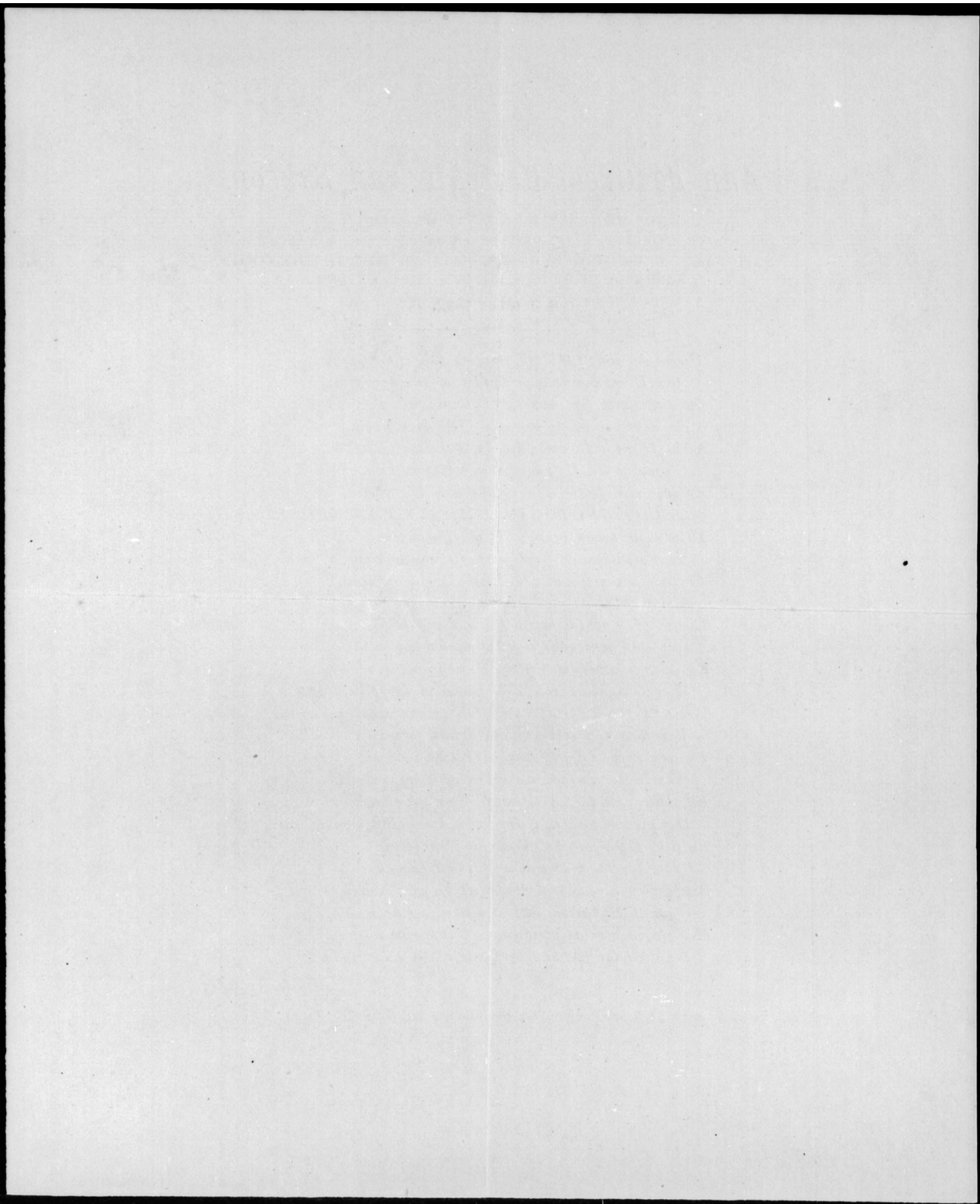
OP HET EERSTE BLAD VAN HET ALBUM,
TEN GELEIDE VAN HET
NATIONAAL NEDERLANDSCH HULDEBLIJK DER **GROOT-HERTOGIN**
AANGEBODEN OP H. D. GOUDEN BRUILOFTSDAG.

8 October 1892.

Verknocht aan 't HUIS, waaruit Gij zijt gesproten,
 Aan U verknocht door liefde en dankbaarheid,
 Op d'eernaam fier van UWE landgenooten,
 En deelende in de vreugde UW hart bereid,
 Komt U ~~aan~~ ^{het} Volk eerbiediglijk begroeten,
 Waarvan Ge U 't hart door weldaân hebt verpand,
 En legt zijn feest- en eerkrans aan Uw voeten,
GROOT-HERTOGIN, PRINSES VAN NEDERLAND!
 Driedubbele kroon versiert U in zijn oogen,
 De Vorstelijke, en de Gouden Bruilofts-kroon,
 En, met een gloor van 's Hemels gunst omtogen,
 Een parelkrans van Deugden, rein en schoon.
 God moge 't hoofd, het dierbaar hoofd bewaren,
 Dat, dus gekroond, zich tot aanbidden buigt
 En danken voor die Vijftig Huwlijksjaren,
 Wier schoonheid van Zijn goedheid heeft getuigd!
GROOT-HERTOGIN! blijf lang den troon versieren,
 Van dien Gij eert en liefhebt als Gemaal,
 En aan Zijn Zij nog menig Feestdag vieren,
 Waarin de vreugd van heden zich herhaalt;
 En steeds, **PRINSES!** steeds even zéker, weten
 Dat plaats noch tijd den band der liefde krenkt,
 En hebt Gij nooit het Vaderland vergeten,
 Dat Vaderland U trouw blijft en gedenkt!
 Zie 't U nog vaak op Sorg-vliet tot zich komen,
 Waar 't Haagsche hart zijn lieve zeelucht aâm,
 Met geuren van de eerwaarde Oranjeboomen,
 Ons dierbaar om hun herkomst en — hun Naam!

NICOLAAS BEETS.

[Hun herkomst; Uit de Oranjerie van den Stichter van Sorg-vliet, JACOB CATS.]

LTK Beets

H 15 3

Schenningen

Leekant 53

16 Juni 1923

Wet Edelgestreepte Leeuw,

Dr. H. E. van Gelder alhier raadde
mij aan U enige gedankte betreftende,
betreffende Nicolaas Beets, toe te zenden,
in Uw hoedanigheid van bewaarder
der familiebeschikkingen.

De zinnige afkomst van zelden zonne
moeder met zijn Uw grootvader in
Zijn nauwe betrekking, waarvan, toen hij

door Koning Willem III was aan-
zocht naar de tegenwoordige
Koningin-Sweder, destijds als
bruid, in te leiden in onze
dienst; welke U bekend zal
zijn was zonne Sweder, Douairière
vrouwe van Baron van Swanderf (jongste
zoon van Gysbert Karel, den Dou-
man van 1813), geboren Gravin van Lim-
burg Steun (kleindochter van een
andere drieman van 1813), de eerste Gront.

meerdere van Koningin Emma.
De bekeerden behoorden aan de vorst
Dochter zonne Sweder, Douairière
vrouwe van Graaf van Brandoyck, die ook
langzamer zegen. Zichte haar woning heeft
verlaten om in een ziekenworplesing
te worden opgenomen.

U kunt met die bekeerden
handelen zoval U het beste lukt.

Met de meeste achtting
vrij dienstwillig
D. v. Swanderf